

20. Årsberetning om kontrollen med Gennemførelsen af EU-retten (2002) / *
KOM/2003/0669 endelig udg. * /

20. ÅRSBERETNING OM KONTROLLEN MED GENNEMFØRELSEN AF EU-RETTE (2002)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Forord

2. Situationen inden for de enkelte sektorer

2.1. ØKONOMISKE OG FINANSIELLE ANLIGGENDER

2.2. VIRKSOMHEDER

2.2.1. Kemiske produkter

2.2.2. Lægemidler

2.2.3. Kosmetiske produkter

2.2.4. Investeringsgoder

2.2.5. Motorkøretøjer, traktorer og motorcykler

2.2.6. Fritidsfartøjer og tovbaneanlæg

2.2.7. Bekæmpelse af forsinket betaling

2.2.8. De forebyggende bestemmelser i direktiv 98/34/EF

2.3. KONKURRENCE

2.3.1. Telekommunikation

2.3.2. Lufttransport

2.3.3. Statsstøtte

2.4. BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER

2.5. LANDBRUG

2.6. ENERGI OG TRANSPORT

2.6.1. De indre marked for elektricitet og naturgas

2.6.2. Energieffektivitet

2.6.3. Vejtransport

2.6.4. Transport ad indre vandveje

2.6.5. Sikkerheden ved transport af farligt gods ad landevej og jernbane

2.6.6. Jernbanetransport

2.6.7. Lufttransport

2.6.8. Søtransport

2.7. INFORMATIONSSAMFUNDET

2.8. MILJØ

2.8.1. Indledning

2.8.2. Fri adgang til miljøoplysninger

2.8.3. Vurdering af miljøvirkninger

2.8.4. Luft

2.8.5. Vand

2.8.6. Natur

2.8.7. Støj

- 2.8.8. Kemiske stoffer og bioteknologi
- 2.8.9. Affald
- 2.8.10. Miljø og industri
- 2.8.11. Strålingsbeskyttelse
- 2.9. FISKERI
- 2.10. DET INDRE MARKED
 - 2.10.1. Frie varebevægelser
 - 2.10.2. Fri bevægelighed for tjenesteydelser og fri etableringsret
 - 2.10.3. Virksomhedernes vilkår
 - 2.10.4. Regulerede erhverv (kvalifikationskrav)
- 2.11. REGIONALPOLITIK
 - 2.11.1. Analyse af årsagerne til overtrædelser
 - 2.11.2. Konsekvenser af overtrædelser
- 2.12. TOLDUNION OG BESKATNING
 - 2.12.1. Toldunion
 - 2.12.2. Direkte beskatning
 - 2.12.3. Moms
 - 2.12.4. Andre indirekte skatter
 - 2.12.5. Gensidig bistand
- 2.13. UDDANNELSE, KULTUR OG AV-SEKTOR
 - 2.13.1. Uddannelse
 - 2.13.2. AV-sektoren (direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 og 89/552/EØF af 3. oktober 1989 (fjernsyn uden grænser))
- 2.14. SUNDHED OG FORBRUGERBESKYTTELSE
 - 2.14.1. Veterinærlovgivning
 - 2.14.2. Lovgivning vedrørende plantesundhed
 - 2.14.3. Lovgivning vedrørende frø og planter
 - 2.14.4. Levnedsmiddellovgivning
 - 2.14.5. Lovgivning vedrørende foder
 - 2.14.6. Forbrugerbeskyttelse
 - 2.14.7. Folkesundhed
 - 2.14.8. Underretning om tekniske forskrifter
- 2.15. RETLIGE OG INDRE ANLIGGENDER
 - 2.15.1. Anvendelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet for så vidt angår opholdsret og overtrædelser af færdselsloven
 - 2.15.2. Fri bevægelighed for personer
 - 2.15.3. Stemmeret ved kommunalvalg
- 2.16. BUDGETSPØRGSMÅL
 - 2.16.1. Tidligere indledte procedurer
 - 2.16.2. Nye procedurer
- 2.17. PERSONALE OG ADMINISTRATION
- 2.18. UDVIDELSE
- 2.19. EU-STATISTIKKER

BILAG I-VI

Europa-Kommissionen udarbejder hvert år en beretning om kontrollen med gennemførelsen af EU-retten. Det sker efter anmodning fra Europa-Parlamentet (beslutning af 9. februar 1983) og fra medlemsstaterne (erklæring nr. 19, stk. 2, der er knyttet til Maastricht-traktaten, som blev undertegnet den 7. februar 1992). Beretningen imødekommer samtidig opfordringer fra Det Europæiske Råd og forskellige ministerråd.

1. Forord

I tyve år [1] har Kommissionen som svar på en beslutning fra Europa-Parlamentet [2] udarbejdet årsberetninger [3] vedrørende de foranstaltninger, Kommissionen har truffet i sin egenskab af traktaternes vogter. Årsberetningerne er med tiden blevet udvidet med bilag, der omhandler henholdsvis de nationale retters anvendelse af EU-retten og fuldbyrdelsen af Domstolens afgørelser samt mere målrettede statistikker.

[1] Den første årsberetning dækkede 1982 - KOM(83) 181 endelig af 10.4.1984.

[2] Beslutning af 9. februar 1983.

[3] Årsberetningerne er tilgængelige på Kommissionens websted: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_en.htm

infractions

Årsberetningerne om kontrollen med gennemførelsen af EU-retten tjener to formål:

- at give Europa-Parlamentet mulighed for fuldt ud at udfylde sin politiske rolle og overvåge Kommissionens udøvelse af de skønsmålinger, der er tillagt den ved traktaterne
- at gøre status over virkeliggørelsen af retsfællesskabet til brug for medlemsstaterne, borgerne samt erhvervslivet.

Interessen for denne årlige publikation afspejles såvel i Europa-Parlamentets mange mundtlige og skriftlige forespørgsler som i borgernes henvendelser til Kommissionen, bl.a. i form af klager. For at gøre det lettere at holde sig ajour også i tidsrummet mellem to beretninger har Kommissionen etableret en hjemmeside [4], som giver adgang til de beslutninger, der træffes under overtrædelsesprocedurerne, og til "hitlisten" (en oversigt over anmeldte og ikke-anmeldte gennemførelsesforanstaltninger). Mere sektoropdelte oplysninger er tilgængelige på hjemmesiderne med oplysninger om forvaltningen af visse EU-politikker.

[4] http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_en.htm

transpositions

20. årsberetning til Europa-Parlamentet om kontrollen med gennemførelsen af EU-retten er som de foregående årsberetninger bygget op som en præsentation af de vigtigste begivenheder i 2002 i hvert af Kommissionens indsatsområder med et forord, hvor der reflekteres over de seneste tyve års aktioner.

Vigtigste ændringer

Det er vanskeligt at sammenligne oplysningerne i de tyve årsberetninger om kontrollen med gennemførelsen af EU-retten, idet der er sket mange ændringer i dels Kommissionens interne struktur, dels de fælles politikker, dels måden, hvorpå de områdespecifikke foranstaltninger er gennemført. Virkeliggørelsen af det indre marked, hvis tiårsdag faldt i 2002, udviklingen af sundheds- og forbrugerpolitikkerne og endelig borgernes interesse for bl.a. sociale og miljømæssige spørgsmål er forhold, der skal indgå i vurderingen af de "rå" data i de årlige statistikkers diagrammer og tabeller.

Ud fra visse grunddata er det dog muligt ikke alene at vurdere betydningen af Kommissionens indsats, men også at få et indblik i de foranstaltninger, der har ført til den konstaterede udvikling.

Klager

Kommissionen modtager hvert år et stort - og voksende - antal klager fra borgere, der ønsker at bidrage til opbygningen af et velfungerende Fællesskab. Klagerne omhandler former for adfærd, der efter borgernes opfattelse strider mod EU-retten. Om borgernes berøres umiddelbart af adfærden eller ej, har mindre betydning. Det gennemsnitlige antal klager, der registreres pr. år, er næsten blevet

fordoblet i perioden 1990-1998 i forhold til perioden 1983-1989 (fra 536 til 1 047 klager i gennemsnit). I perioden 1999-2002 lå det gennemsnitlige antal klager på omkring 1 346. Stigningen er et tydeligt udtryk for borgernes voksende interesse for et velfungerende Fællesskab. En nærmere analyse af tallene gør det imidlertid også muligt at pege på de områder, der er mest udsat for kritik, efterhånden som den europæiske opbygning skrider frem.

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Generelt skal det bemærkes, at klagerne er den vigtigste kilde til afdækning af overtrædelser, hvorfor Kommissionen har truffet foranstaltninger for at lette klageadgangen og fremskynde sagsbehandlingen. Online [5] kan klagerne hente en elektronisk formular, de kan benytte, og efter opfordring fra Den Europæiske Ombudsmand har Kommissionen givet en række tilsagn om forbindelserne med klager [6]. Når ombudsmanden får forelagt en sag direkte, gennemgår han systematisk hele Kommissionens behandling af den eventuelle overtrædelse, der er blevet anmeldt.

[5] http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/lexcomm/index_en.htm

[6] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Den Europæiske Ombudsmand om forbindelserne med klager i sager om overtrædelse af EU-retten KOM(2002) 141 endelig.

Gennemførelsen af direktiver

Ved den automatiske kontrol af, om medlemsstaterne rettidigt har givet meddelelse om de nationale gennemførelsesforanstaltninger, afdækkes også mange overtrædelser, der forfølges af Kommissionen. Allerede for en del år siden blev der indført en ny ordning med en mere automatisk og hurtigere udløsning af proceduren i henhold til den tidligere artikel 226 (åbningsskrivelse).

På dette område afhænger antallet af sager ikke alene af den interne disciplin, medlemsstaterne underkaster sig for at overholde de frister, de selv har godkendt i Rådet, men også af stigningen i antallet af direktiver, der er i kraft. De "scoreboards" [7] eller resultattavler [8], der offentliggøres regelmæssigt, kan, afhængigt af ovennævnte variabler, vise forskellige resultater fra år til år hvad angår gennemførelsesprocenter, også inden for samme medlemsstat. Disse resultattavler er ligeledes et kraftigt incitament til at forsøge at forbedre gennemførelsesprocenten.

[7] "Scoreboard" for det indre marked - http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/update/score/, jf. tillige "scoreboard" for miljøområdet i de årlige undersøgelser af gennemførelsen af EU's miljøret og kontrollen hermed - <http://europa.eu.int/comm/environment/law/as01.htm>

[8] Status over gennemførelsen af direktiverne på Europa-serveren http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_en.htm

transpositions

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Diagrammerne ovenfor bekræfter denne sammenhæng. I slutningen af 1982 var der 640 direktiver i kraft, og den gennemsnitlige gennemførelsesprocent lå på 89,58%. Tyve år senere var der 2 240 direktiver i kraft, og gennemførelsesprocenten lå på 98,87% i gennemsnit. Ganske vist kan der endnu gøres en del, og dette gælder for nogle medlemsstater mere end for andre. Det mål på 98,5%, som Det Europæiske Råd fastsatte i Stockholm, viser tydeligt den store vægt, der tillægges dette særlige aspekt af EU-retten. Men det må dog konstateres, at de mange direktiver og deres kompleksitet kan være en ulempe. Kommissionen er ikke blot en passiv tilskuer, men ønsker aktivt at hjælpe de nationale forvaltninger, der ønsker det, med at overvinde eventuelle tekniske gennemførelsesvanskeligheder.

Udvikling i antallet af overtrædelsesprocedurer

En gennemgang af statistikkerne vedrørende de forskellige stadier af overtrædelsesproceduren (åbningsskrivelse, begrundet udtalelse og sagsanlæg ved Domstolen) viser, at stadierne i de seneste tyve år har udviklet sig parallelt. Mens antallet af åbningsskrivelser afhænger af antallet af gældende retsakter og Kommissionens indsats for at sikre en korrekt gennemførelse af gældende ret, udvikler antallet af begrundede udtalelser og sagsanlæg sig parallelt, men med en tidsforskydning på grund af

procedurefristerne. Således vil et meget stort antal åbningsskrivelser i et givet år nødvendigvis afspejle sig i antallet af begrundede udtalelser året efter og antallet af sagsanlæg to år efter, jf. diagrammet nedenfor.

>REFERENCE TIL EN GRAFIK<

Kommissionen har truffet en række foranstaltninger ikke blot for at afkorte procedurefristerne og derved fremskynde en løsning af problemet, men også for at styrke forebyggelsen, bl.a. ved brug af supplerende eller alternative metoder, der kan sikre en hurtig og frivillig lovgivningsgørelse af forholdet [9].

[9] Hvidbog om nye styreformer- operationelle konklusioner - SEK(2003) 1344.

Apropos den styrkede forebyggelse skal nævnes SOLVIT-nettet [10], som, hvis dets anvendelsesområde udvides, med tiden kan blive et effektivt middel til korrigerende af den af borgerne anmeldte adfærd, idet det kan forbedre samarbejdet mellem de nationale forvaltninger og fremme udvekslingen af god praksis.

[10] http://europa.eu.int/comm/internal_market/solvit/index_en.htm

Fuldbyrdelse af Domstolens afgørelser

Som det var tilfældet ved udarbejdelsen af den foregående årsberetning (2001), er det interessant at notere sig, hvorledes medlemsstaterne efterkommer Domstolens afgørelser, og hvilke foranstaltninger Kommissionen i denne forbindelse træffer i henhold til artikel 228. Dette spørgsmål er i øvrigt ofte genstand for parlamentariske forespørgsler, hvilket viser de betænkeligheder, der hersker på dette område. Helt uafhængigt af gennemgangen af statistikkerne skal det bemærkes, at Kommissionen siden sagen om det britiske oksekød har overvejet muligheden af at foreslå Domstolen ud over tvangsbøder også at idømme medlemsstaterne bøder, der kan tilskynde dem til at efterkomme domme i traktatbrudssager.

>TABELPOSITION<

Iværksættelse af foranstaltningerne i hvidbogen om nye styreformer

I 2002 konkretiseredes de overvejelser, Kommissionen havde gjort sig efter offentliggørelse af hvidbogen om nye styreformer [11], især med henblik på at forbedre kontrollen med gennemførelsen af EU-retten. Kommissionen har i sin meddelelse af 20. december 2002 [12] redegjort for, hvorledes man kan opnå målene på dette område, nemlig dels en forbedring af det forebyggende samarbejde med medlemsstaterne og af informationerne til offentligheden, dels en identificering af de supplerende eller alternative metoder, der kan anvendes til at rette op på de overtrædelser, der er anmeldt uden om den tidligere artikel 226-procedure, og samtidig effektivisere denne procedure i de tilfælde, hvor det viser sig nødvendigt at anvende den.

[11] Meddelelse fra Kommissionen - Nye styreformer i EU: Bedre lovgivning KOM(2002)275 endelig af 6.6.2002.

[12] Meddelelse fra Kommissionen om bedre kontrol med gennemførelsen af EU-retten KOM(2002) 725 endelig af 20.12.2002.

Samtidig har Kommissionen vedtaget en række operationelle foranstaltninger [13], der kan støtte opfyldelsen af ovennævnte mål, som f.eks. etablering af en hjemmeside om kontrollen med gennemførelsen af EU-retten, flere kontakter med medlemsstaterne samt de interne organisatoriske tiltag og strukturændringer, der kan sikre en bedre opfølgning af lovgivningsinitiativerne samt mere sammenhængende forebyggelses- og afhjælpningsforanstaltninger. Den næste årsberetning om kontrollen med gennemførelsen af EU-retten vil være en god anledning til at forelægge Europa-Parlamentet en foreløbig status.

[13] SEK(2002) 1344 endelig af 12.12.2002.

De foranstaltninger, der skal arbejdes videre med, har til formål at lette Kommissionens opgave som traktaternes vogter og samtidig gøre det muligt at løfte udfordringerne i forbindelse med den kommende udvidelse, dvs. undgå, at antallet af sager, der skal behandles, stiger proportionalt med antallet af nye medlemmer, og sikre en hurtig sagsbehandling, også selv om der skal behandles flere sager!

2. Situationen inden for de enkelte sektorer

2.1. ØKONOMISKE OG FINANSIELLE ANLIGGENDER

Fri bevægelighed for kapital

Generelt set er situationen med hensyn til fri bevægelighed for kapital tilfredsstillende såvel inden for EU som i forhold til tredjelande. Antallet af verserende overtrædelsessager forblev stabilt i 2002, men en del af sagerne vedrører dog væsentlige hindringer for det indre marked.

I de seneste år har de største sager vedrørt de investeringsrestriktioner, der følger af de særlige kontrolrettigheder, som myndighederne i en række medlemsstater har tiltaget sig. Den 4. juni 2002 afsagde Domstolen tre domme [14] vedrørende de særlige kontrolrettigheder ("golden shares"), der er indført som led i privatiseringen af virksomheder, der varetager opgaver af generel eller strategisk interesse. Ved denne lejlighed bekræftede Domstolen, at restriktioner, der berører de direkte investeringer i de pågældende virksomheder og disses ledelse, kun er forenelige med traktaten, hvis de opfylder meget præcise betingelser, der bl.a. kan forhindre udøvelse af skøn samt forskelsbehandling. Disse domme bekræfter på ny berettigelsen af de principper, Kommissionen tidligere har redegjort for i sin meddelelse om visse juridiske aspekter ved EU-interne investeringer [15], hvis berettigelse allerede var blevet fastslået i en tidligere dom af 23. maj 2000 [16].

[14] C-367/98 (Kommissionen mod Portugal), C-483/99 (Kommissionen mod Frankrig) og C-503/99 (Kommissionen mod Belgien).

[15] EFT C 220 af 19.7.1997 samt den almindelige beretning 1997, nr. 210.

[16] Sag C-58/99, Sml. 2000 I, s. 3811.

Denne væsentlige afklaring af gældende regler med hensyn til investeringsrestriktioner skulle gøre det muligt at fremskynde behandlingen af lignende sager, der er opstået for nylig som følge af restriktionerne for forskellige former for virksomhed, der normalt anerkendes som økonomiske tjenesteydelser af generel interesse. Da sådanne tjenesteydelser er genstand for en voksende liberalisering inden for Fællesskabet, er det vigtigt at sikre, at den tilstræbte beskyttelse af den generelle interesse ikke tjener som påskud til at indføre begrænsninger, der gør det mindre attraktivt at udøve traktatens grundlæggende frihedsrettigheder.

Endvidere har restriktionerne med hensyn til erhvervelse af fast ejendom i en række år været en tilbagevendende kilde til overtrædelse af reglerne om kapitalens fri bevægelighed, som især rammer de europæiske borgere. På dette område afsagde Domstolen den 5. marts 2002 en række domme [17], der bekræftede foreneligheden med traktaten af en procedure med afgivelse af forudgående erklæring ved erhvervelsen af fast ejendom. Derimod blev det fastslået, at fællesskabsbestemmelserne er til hinder for en procedure med forudgående indhentning af tilladelse. At Domstolen tidligere har måtte udtale sig om lignende spørgsmål illustrerer på ny, at EU-markedet for fast ejendom er forholdsvis opdelt, og at der sker begrænsninger i de europæiske virksomheders mulighed for at udøve de grundlæggende frihedsrettigheder. Rent bortset fra, at disse restriktioner umiddelbart påvirker erhvervelsen af fast ejendom, kan de nemlig tillige påvirke fysiske og juridiske personers etableringsret og indirekte den frie bevægelighed for personer og den frie udveksling af tjenesteydelser. For tiden behandles en række restriktioner for erhvervelse af fast ejendom, som findes i visse medlemsstater.

[17] Forenede sager C-515/99, C-519/99-C-524/99 og C-526/99-C-540/99.

2.2. VIRKSOMHEDER

Pr. 31. december 2002 dækkede over 500 direktiver dette område. Klager og overtrædelser i tilknytning til disse direktiver udgør ca. 7,7% af det samlede antal overtrædelsessager, Kommissionen behandlede i 2002. GD ENTR behandlede således flere sager i 2002 end i 2001.

Denne stigning skyldes bl.a. manglende gennemførelse af direktiver på det kemiske område samt direktiver vedrørende kabelinstallationer (kabler til svævebaner mv.).

Forsinkelserne i gennemførelsen skyldes til dels de langsommelige interne procedurer og direktivernes kompleksitet. Den meget tekniske karakter af de direktiver, der skal gennemføres, og den omstændighed, at ansvaret kan være fordelt på flere nationale ministerier, kan medføre forsinkelser.

Antallet af sager om ukorrekt gennemførelse forblev i øvrigt på samme niveau som i 2001. De fleste af disse sager vedrører sektoren for investeringsgoder og lægemidler.

Det skal endelig bemærkes, at ikke så få overtrædelsessager undgås som følge af anvendelsen af direktiv 98/34/EF, der fortsat spiller en afgørende rolle for forebyggelsen af hindringer for gensidige udvekslinger og gensidig information. Ved dette direktiv er der indført en informationsprocedure, som forpligter medlemsstaterne til at forelægge Kommissionen og de øvrige medlemsstater deres udkast til tekniske forskrifter vedrørende produkter samt deres udkast til regler vedrørende informationssamfundets tjenester med henblik på før forskrifternes og reglernes endelige vedtagelse at kontrollere deres overensstemmelse med reglerne for det indre marked.

2.2.1. Kemiske produkter

I sektoren for kemiske produkter har der kunnet registreres en kraftig stigning i antallet af sager om manglende gennemførelse i forhold til 2001. 44 nye overtrædelsesprocedurer blev indledt, hvoraf 11 blev henlagt efter meddelelsen af de nationale gennemførelsesforanstaltninger. Den store stigning i antallet af nye tilfælde af manglende gennemførelse skyldes bl.a., at flere direktiver skulle gennemføres inden årets udløb i 2002 end i 2001 (henholdsvis fire og et), således at der ikke er tale om en tendens, der er vendt. Ligesom i 2001 synes hovedårsagen til den manglende gennemførelse snarere at skyldes forsinkelser i de interne gennemførelsesprocedurer end andre faktorer, undtagen for så vidt angår sektoren for eksplosivstoffer (direktiv 93/15/EØF). For tiden behandles en sag efter proceduren i traktatens artikel 228, efter at Domstolen i marts 2000 afsagde en dom [18], hvori den fastslog, at Frankrig ikke havde gennemført direktiv 93/15/EØF.

[18] Sag C-327/98.

Der er ikke indledt nye sager om ukorrekt gennemførelse.

2.2.2. Lægemidler

I 2002 indledte Kommissionen 16 procedurer om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltningerne til direktiv 2000/37/EF og 2000/38/EF vedrørende lægemiddelovervågning (henholdsvis veterinærlægemidler og almindelige lægemidler). De fleste af disse sager er blevet henlagt, bortset fra især sagerne mod Italien og Tyskland. I Tysklands tilfælde har Kommissionen besluttet at indbringe sagen for Domstolen, mens Kommissionen i Italiens tilfælde har afgivet to begrundede udtalelser.

Der består fortsat problemer med hensyn til gennemførelsen og fortolkningen af ovennævnte direktiv 89/105/EØF, som drejer sig om åbenhed omkring prissætningen for lægemidler og deres optagelse i den nationale sygesikrings tilskudsordninger. En række medlemsstater opfylder ikke direktivets krav, især ikke med hensyn til fristerne for vedtagelsen og meddelelsen af en afgørelse om prisen på et lægemiddel, kravet om en begrundelse for de truffne afgørelser på grundlag af objektive og verificerbare kriterier, sikkerheden for klageadgang i relation til truffne afgørelser eller vilkårene for etableringen af den nationale sygesikrings "positivlister" over tilskudsberettigede lægemidler.

Blandt de procedurer, der er indledt mod medlemsstaterne på grund af tilsidesættelse af direktiv 89/105/EØF, er der én, hvor Kommissionen har sendt Grækenland en supplerende åbningsskrivelse for ukorrekt gennemførelse. De græske myndigheders svar på denne supplerende åbningsskrivelse behandles for tiden. Hvad angår den procedure, der var blevet indledt mod Østrig for ukorrekt gennemførelse af direktiv 89/105/EØF, har de østrigske myndigheder meddelt Kommissionen de nationale foranstaltninger, der er truffet efter Domstolens dom af 27. november 2001 (sag C-99/424), hvorved Østrig var blevet dømt for tilsidesættelse af det pågældende direktiv. Kommissionens tjenestegrene undersøger for tiden, om de meddelte nye foranstaltninger er i overensstemmelse med direktivet.

Der pågår ligeledes drøftelser med andre medlemsstater vedrørende gennemførelsen af samme direktiv.

Ud over procedurerne om anvendelse af direktivet om åbenhed fortsætter to vigtige procedurer mod Belgien og Italien. Sagerne drejer sig om henholdsvis gennemførelse af direktiv 89/381/EF om lægemidler fremstillet på basis af blod og vilkårene for tilbagetrækning af tilladelsen til at markedsføre lægemidler i Italien. I den første sag udstedte de belgiske myndigheder i 2002 en bekendtgørelse med henblik på at bringe overtrædelsen til ophør, og bekendtgørelsens forskriftsmæssighed undersøges for tiden. I den anden sag er de italienske myndigheders svar på åbningsskrivelsen under behandling.

Endelig har Kommissionen henlagt en procedure mod Spanien vedrørende radioaktive lægemidler og en procedure mod Nederlandene vedrørende registrering af homøopatiske produkter.

2.2.3. Kosmetiske produkter

Gennemførelsesfristen udløb ikke for nogen af direktiverne i 2002. Hvad angår de eksisterende direktiver rejser kun gennemførelsen af direktiv 97/18/EF og 2000/41/EF om udsættelse af datoen for forbud mod afprøvning af kosmetiske midlers bestanddele eller forbindelser heraf endnu problemer, idet tre medlemsstater endnu mangler at gennemføre direktiverne. Disse overtrædelsessager forventes imidlertid afklaret i 2003, når Europa-Parlamentet og Rådet har vedtaget direktivet om syvende ændring af direktiv 76/768/EØF.

I øvrigt har Kommissionen i 2002 ikke registreret nye klager vedrørende denne sektor.

2.2.4. Investeringsgoder

Generelt drejer de fleste af de overtrædelsessager inden for investeringsgodesektoren (trykbærende udstyr, metrologi, medicinsk udstyr samt mekanisk og elektromekanisk udstyr), der endnu verserede den 31. december 2002, sig om ukorrekt gennemførelse. Hvad angår trykbærende udstyr har samtlige medlemsstater nu gennemført direktiv 97/23/EF, herunder Tyskland, mod hvem der sidste år var anlagt sag ved Domstolen [19].

[19] Sag C-135/02.

På metrologiområdet og for så vidt angår direktiv 1999/103/EF om måleenheder har samtlige medlemsstater meddelt Kommissionen de nationale gennemførelsesforanstaltninger bortset fra Frankrig, der har oplyst, at arbejdet hermed fortsætter.

Med hensyn til medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik (direktiv 98/79/EF) er Frankrig det eneste land, der endnu ikke har meddelt Kommissionen samtlige foranstaltninger til gennemførelse af direktivet, og det overvejes at fortsætte overtrædelsesproceduren.

Der er sket fremskridt med gennemførelsen af direktiv 2000/70/EF og 2001/104/EF om ændring af Rådets direktiv 93/42/EØF for så vidt angår medicinsk udstyr, som indeholder stabile produkter af humant blod eller plasma. Kommissionen har henlagt en lang række overtrædelsessager, der var indledt mod medlemsstaterne som følge af manglende meddelelse af de nationale gennemførelsesforanstaltninger. Frankrig, Belgien, Italien, Østrig og Portugal har imidlertid endnu ikke gennemført disse direktiver.

Hvad angår sektoren for mekanisk og elektromekanisk udstyr har den sidste i rækken af sager om manglende gennemførelse kunnet afsluttes. Det drejer sig om Grækenlands manglende gennemførelse af direktiv 1999/5/EF om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse.

Med hensyn til sagerne om ukorrekt gennemførelse af direktiverne vedrørende medicinsk udstyr, gasapparater og trykbærende udstyr skete der fremskridt i 2002, og en række sager har kunnet afsluttes i årets løb.

Således har Italien ændret sin lovgivning og bragt denne i overensstemmelse med direktiv 90/396/EØF om gasapparater. Ved andre sager er der bebudet ændringer af den nationale lovgivning ligeledes med det formål at bringe denne i overensstemmelse med EU-retten.

Med hensyn til sagerne om ukorrekt gennemførelse inden for sektoren for mekanisk og elektromekanisk udstyr har en konsekvent anvendelse af de midler, Kommissionen kan tage i anvendelse i medfør af EF-traktatens artikel 226, gjort det muligt at afslutte fire sager.

2.2.5. Motorkøretøjer, traktorer og motorcykler

Det går rimeligt hurtigt med at få gennemført direktiverne om typegodkendelse af motorkøretøjer, landbrugs- og skovbrugstraktorer og motorcykler. Det skal bemærkes, at i 2002 udløb gennemførelsesfristen for seks direktiver mod 11 i 2001.

Af disse seks direktiver har kun tre givet anledning til fremsendelse af begrundede udtalelser (fem i alt) til de lande, der ikke har gennemført direktiverne inden for fristerne (to til Portugal, én til Grækenland, én til Østrig og én til Sverige).

Det skal dog præciseres, at direktiv 2002/78/EF om bremseapparater for visse kategorier af motordrevne køretøjer og påhængskøretøjer dertil, for hvilket gennemførelsesfristen udløb den 30. september 2002, pr. denne dato kun var blevet gennemført af Tyskland og Sverige.

Mere generelt overvejer Kommissionen det automatiske gennemførelsessystem, som visse medlemsstater anvender i forbindelse med automobildirektiverne. Derfor afventer en række overtrædelsessager - især mod Nederlandene - en afklaring af, om dette system sikrer borgerne og virksomhederne tilstrækkelig indsigt og retssikkerhed.

Lovgivningens kompleksitet og den konstante teknologiske udvikling bevirker, at der ved typegodkendelse af køretøjer ofte opstår fortolkningsproblemer, som kun kan løses i et snævert og løbende samarbejde mellem Kommissionen og typegodkendelsesmyndighederne.

2.2.6. Fritidsfartøjer og tovbaneanlæg

I 2002 fremsendte Kommissionen en begrundet udtalelse til Belgien for ukorrekt gennemførelse af direktiv 94/25/EF om fritidsfartøjer.

Ligeledes i 2002 fremsendte Kommissionen begrundede udtalelser til otte medlemsstater (Tyskland, Grækenland, Italien, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Østrig og Det Forenede Kongerige) for manglende meddelelse af foranstaltningerne til gennemførelse af direktiv 2000/9/EF om tovbaneanlæg til personbefordring.

2.2.7. Bekæmpelse af forsinket betaling

Fristen for gennemførelsen af direktiv 2000/35/EF om bekæmpelse af forsinket betaling udløb i august 2002. Kun otte medlemsstater overholdt gennemførelsesfristen. Derfor har Kommissionen indledte overtrædelsesprocedurer mod syv medlemsstater. Efterfølgende har Italien, Østrig og Nederlandene meddelt Kommissionen deres nationale foranstaltninger, således at der nu kun er fire medlemsstater tilbage, der endnu ikke har opfyldt meddelelseskravet.

2.2.8. De forebyggende bestemmelser i direktiv 98/34/EF

Direktiv 98/34/EF (senere ændret ved direktiv 98/48/EF) indfører en informationsprocedure, der gør det muligt for medlemsstaterne og Kommissionen inden den endelige vedtagelse at kontrollere, om udkastene til tekniske forskrifter for produkterne samt udkastene til regler vedrørende informationssamfundets tjenester er i overensstemmelse med reglerne om det indre marked.

Kommissionen modtog i 2002 508 udkast til tekniske forskrifter (hvoraf 30 angik informationssamfundets tjenester). Ganske vist var antallet af anmeldelser næsten uændret i forhold til 2001, men antallet af sager, hvor Kommissionen afgav udførlige udtalelser, som indebærer, at den pågældende forskrift skal ændres med henblik på at fjerne de uberettigede hindringer for den fri bevægelighed for varer eller informationssamfundets tjenester, den ellers kunne give anledning til, var en smule højere. Ud over overtrædelser af EF-traktaten måtte Kommissionen i mange af de udførlige udtalelser i lighed med tidligere år gøre opmærksom på, at de anmeldte udkast kunne indebære overtrædelser af EU-direktiverne om frie varebevægelser og fri bevægelighed for informationssamfundets tjenester.

Direktivet har ligeledes i godt en halv snes tilfælde bidraget til harmoniseringsbestrebelse på EU-plan ved at forhindre, at der blev vedtaget nationale foranstaltninger, som kunne have låst visse medlemsstater fast i bestemte positioner under forhandlinger om fælles løsninger. De fleste af sagerne vedrørte den kemiske sektor samt landbrugs- og levnedsmiddelområdet.

Når Kommissionen har konstateret en overtrædelse af et direktiv, enten fordi der er vedtaget lovgivning indeholdende tekniske forskrifter, som ikke er meddelt Kommissionen som krævet af direktiv 98/34/EF, eller fordi de status quo-perioder, der er fastsat i dette direktiv, ikke er overholdt, indleder den en dialog med den pågældende medlemsstat med henblik på at få afhjulpet de kritisable forhold (f.eks. ved at medlemsstaten anmelder et nyt udkast, som senere vedtages), eller den indleder en overtrædelsesprocedure. Ved udgangen af 2002 var 18 overtrædelsesprocedurer fortsat på undersøgelsesstadiet. Den svage stigning i antallet af overtrædelser i forhold til 2001 skyldes bl.a. det stigende antal overtrædelser vedrørende informationssamfundets tjenester. Årsagen hertil er, at der er tale om en ny og kompleks sektor, hvor medlemsstaterne stadigvæk har vanskeligheder med at sikre

en korrekt anvendelse af proceduren. De bestemmelser, der er overtrådt, vedrører bl.a. e-signatur, e-handel og elektronisk kommunikation.

For at afhjælpe denne situation er der sammen med en række medlemsstater afholdt informationsseminarer om, hvorledes anmeldelsesproceduren fungerer, idet hovedvægten er lagt på informationssamfundets tjenester.

I 2002 afsagde Domstolen en vigtig dom [20], hvori det blev fastslået, at undtagelsen i direktiv 83/189/EØF (kodificeret ved direktiv 98/34/EF), hvorefter en medlemsstat ikke skal anmelde et udkast til forskrifter, hvorved medlemsstaten opfylder en bindende EU-retsakt, der tager sigte på vedtagelse af tekniske specifikationer (f.eks. gennemførelse af en direktiv), skal fortolkes indskrænkende.

[20] Dom af 22.1.2002 i sag C-390/99 ("Canal Satellite").

For at skabe bedre dialog med virksomhederne er der etableret en hjemmeside, hvor man bl.a. andet kan finde de udkast, der er anmeldt til Kommissionen. Adressen er:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/tris/index_en.htm

2.3. KONKURRENCE

I 2002 traf Kommissionen beslutning om 37 konkurrencesager [21]. 26 af disse sager kunne henlægges, mens Kommissionen indbragte fire af sagerne for Domstolen. Selv om der vanskeligt kan drages nogen vidtrækkende konklusioner om disse tal, kan man roligt hævde, at medlemsstaterne generelt tilstræber at overholde EU's konkurrenceregler. Konkurrencesagerne udgør i virkeligheden kun en meget lille del af de sager om medlemsstaternes påståede overtrædelser af EU-retten, som Kommissionen behandler i øjeblikket. De fleste af de klager, Kommissionen modtager, viser sig at være grundløse eller irrelevante, fordi sagen ikke har nogen fællesskabsdimension, eller de kan afvises, fordi den berørte medlemsstat under vurderingen af sagen afhjælper det omstridte forhold. En væsentlig del af sagerne drejer sig om håndhævelse af konkurrencedirektiver om telekommunikation eller om åbenhed omkring de finansielle relationer mellem medlemsstaterne og deres offentlige foretagender.

[21] Det skal bemærkes, at den foreliggende beretning ikke omfatter Kommissionens behandling af påståede overtrædelser af EU's regler om statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 88.

2.3.1. Telekommunikation

I slutningen af 2001 havde Kommissionen modtaget en klage fra den franske sammenslutning af operatører af multitenestenet (AFORM), som de fleste af de franske kabeloperatører er medlemmer af. Klagen vedrører især en påstået forskelsbehandling af kabeloperatørerne ved udstedelsen af tilladelser til at etablere og drive teletjenester og ved tildelingen og tarifieringen af retten til adgang til public domaine. Ifølge klagen er den franske lovgivning klart mindre gunstig for kabeloperatører end for andre teleoperatører, hvilket kan blive et alvorligt handicap, når kabeloperatørerne forsøger at etablere telefonitjenester og internetadgang på deres net. Kommissionens foreløbige konklusion er, at fransk lovgivning tilsyneladende hverken er forenelig med direktiv 95/51/EF, som har afskaffet begrænsningerne i brugen af kabel-tv-net til levering af teletjenester, eller med de bestemmelser i direktiv 96/19/EF, der vedrører adgangsretten. Derfor fremsendte Kommissionen den 25. oktober 2002 en åbningsskrivelse til de franske myndigheder.

Kommissionen indledte tillige en procedure mod Portugal for overtrædelse af princippet om ikke-forskelsbehandling i forbindelse med tildelingen af adgangsrettigheder i henhold til direktiv 1990/388/EØF.

2.3.2. Lufttransport

Den 16. oktober 2002 afsluttede Kommissionen den overtrædelsesprocedure, den havde indledt mod Portugal med den begrundelse, at Portugal ikke havde efterkommet Kommissionens beslutning af 10. februar 1999 (nr. 1999/199/EF).

I denne beslutning, der vedrører rabatordningen for landingsafgifter i portugisiske lufthavne (Lissabon, Porto og Faro) og differentieringen af disse afgifter alt efter flyvningens art (sag IV/35.703 - portugisiske lufthavne), havde Kommissionen fastslået, at ordningen var uforenelig med traktatens artikel 86, stk. 1, sammenholdt med artikel 82 (prisdiskrimination udøvet af ANA-EP, en offentlig virksomhed, der er ansvarlig for driften af de nævnte lufthavne).

Den Portugisiske Republik indbragte denne beslutning for De Europæiske Fællesskabers Domstol den 4. maj 1999. Ved dom af 29. marts 2001 [22] frifandt Domstolen Kommissionen, hvorefter de portugisiske myndigheder traf de nødvendige foranstaltninger (lovdekret af 26. december 2001, gennemførelsesdekret af 3. juli 2002) for at bringe landingsafgifterne i lufthavnen i Lissabon, Porto og Faro i overensstemmelse med beslutningen af 10. februar 1999.

[22] Sag C-163/99.

2.3.3. Statsstøtte

En række medlemsstater har endnu ikke gennemført ændringerne til det såkaldte "gennemsommelighedsdirektiv" [23], hvorefter virksomheder, der opfylder public service-opgaver, skal føre særskilte regnskaber for henholdsvis public service-aktiviteterne og de aktiviteter, der udføres i konkurrence med andre. En anvendelse af offentlige midler til at fordreje konkurrencen med bryder med det grundlæggende princip, at virksomheder, der modtager statsstøtte til at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, ikke må anvende disse midler som tilskud til aktiviteter, der udføres i konkurrence med andre. Dette gælder især for de nyligt liberaliserede sektorer, hvor den begyndende konkurrence stadig er sårbar. Da særlige eller eksklusive rettigheder og offentlig finansiering således ikke ubehørigt må begunstige de offentlige virksomheders konkurrenceudsatte aktiviteter, er det absolut nødvendigt, at forbindelserne mellem staten og public service-virksomhederne er gennemsommelige. Medlemsstaterne skulle gennemføre gennemsommelighedsdirektivet i deres nationale ret inden udgangen af juli 2001. Den 19. oktober 2001 sendte Kommissionen de virksomheder, der ikke havde gennemført gennemsommelighedsdirektivet, en påmindelse herom. Den 26. juni 2002 fremsendte Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 226 en begrundet udtalelse til Finland, Frankrig, Irland, Italien, Portugal og Sverige. Da ingen af disse medlemsstater havde gennemført gennemsommelighedsdirektivet i national ret, krævede Kommissionen, at de opfyldte deres forpligtelse hertil inden for to måneder. I de tilfælde, hvor medlemsstaterne ikke har meddelt Kommissionen de foranstaltninger, de har truffet for at opfylde de nye krav, har Kommissionen indbragt sagen for Domstolen. I samme forbindelse har Kommissionen indledt nye procedurer mod Belgien og Luxembourg.

[23] Kommissionens direktiv af 26. juli 2000 om ændring af direktiv 80/723/EØF om gennemsommeligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder.

I Maribel-sagen dømte Domstolen i juli 2001 Belgien for ikke at have tilbagesøgt støtte, der var tildelt i henhold til Maribel-ordningerne. Da Belgien efter Kommissionens opfattelse ikke havde efterkommet Domstolens dom fuldt ud, sendte Kommissionen i april 2002 Belgien en åbningsskrivelse og i juli 2002 en begrundet udtalelse i henhold til den procedure, der er fastsat i EF-traktatens artikel 228, stk. 2.

2.4. BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER

Dette område dækker forskellige aspekter af socialpolitikken (f.eks. arbejdstagernes frie bevægelighed, ligebehandling af mænd og kvinder, arbejdsvilkår og arbejdsmiljø) og af forskellige retsinstrumenter (som f.eks. EF-traktaten, forordninger og en lang række direktiver).

Hvad angår arbejdstagernes frie bevægelighed behandler Kommissionen de problemer med ukorrekt anvendelse af visse bestemmelser i EF-traktaten og de relevante forordninger, som den får kendskab til gennem klager fra borgerne. På de øvrige områder (ligebehandling af mænd og kvinder, arbejdsvilkår og arbejdsmiljø) indledes overtrædelsesprocedurerne især på grund af problemer med manglende overensstemmelse mellem den nationale lovgivning og EU-retten og manglende meddelelse af nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktiverne.

Fri bevægelighed for personer

Med hensyn til fri bevægelighed for personer består der fortsat problemer med ukorrekt anvendelse af traktatens bestemmelser (artikel 39 og 42 EF) og forordningerne nr. 1408/71 og 1612/68 [24]. Mange af de procedurer, der var blevet indledt tidligere, blev videreført. Som eksempel kan nævnes vanskelighederne med at få anerkendt anciennitet opnået i en anden medlemsstat ved ansættelse i den offentlige forvaltning i en række medlemsstater. Sagerne mod Belgien, Frankrig, Spanien, Italien, Portugal, Østrig og Irland er endnu ikke afsluttet, selv om der er sket fremskridt, idet der er opnået større overensstemmelse med EU-retten. Kommissionen har endvidere besluttet at indbringe sagen

mod Belgien vedrørende en familieydelse ("allocation d'interruption de carrière") for Domstolen, idet udbetalingen af denne ydelse er betinget af, at den pågældende er bosiddende i Belgien. I en sag vedrørende et lignende bopælskrav, der skal opfyldes for at kunne modtage førtidspension, er der fremsendt en begrundet udtalelse til Belgien.

[24] Jf. i denne forbindelse tillige den for nyligt offentliggjorte meddelelse fra Kommissionen "Arbejdstagernes frie bevægelighed: vejen til fuld udnyttelse" af 11. december 2002, KOM (2002) 694 endelig.

Sagen mod Italien, der ikke har meddelt Kommissionen de nationale foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme Domstolens dom [25] mod Italien for visse italienske universiteters manglende anerkendelse af velerhvervede rettigheder for tidligere lektorer i fremmedsprog ("Lettori") fortsætter, og Kommissionen har besluttet at fremsende en begrundet udtalelse til Italien i henhold til traktatens artikel 228.

[25] Domstolens dom af 26. juni 2001, sag C-212/99.

Derimod kunne overtrædelsesprocedurerne mod Frankrig vedrørende fradrag for "contribution sociale généralisée" og "contribution pour le remboursement de la dette sociale" i grænsegængeres løn, som var fortsat i henhold til traktatens artikel 228, afsluttes, efter at Frankrig havde vedtaget de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme Domstolens dom [26].

[26] Domme af 15. februar 2000 i sag C-169/98 og C-34/98.

Da fristen for meddelelse af de nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 98/49/EF [27] udløb den 25. januar 2002 [28], blev der endvidere indledt overtrædelsesprocedurer mod de medlemsstater, der ikke inden fristens udløb havde meddelt Kommissionen de nationale gennemførelsesforanstaltninger.

[27] Rådets direktiv 98/49/EF af 29. juni 1998 om beskyttelse af supplerende pensionsrettigheder for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der flytter inden for Fællesskabet, EFT L 209 af 25.7.1998, s. 46.

[28] Der gøres status over direktivets gennemførelse i bilag IV - del 2, i denne beretning.

Ligebehandling af mænd og kvinder

Med hensyn til sagerne om manglende meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger blev der fremsendt en begrundet udtalelse til Grækenland for manglende gennemførelse af direktiv 97/80/EF (bevisbyrde). Men efter vedtagelsen af de nødvendige foranstaltninger er sagen om manglende gennemførelse af direktiv 96/97/EF [29], som Grækenland havde tabt ved Domstolen [30] og som var fortsat i henhold til traktatens artikel 228, blevet henlagt.

[29] Direktiv om ændring af direktiv 86/378/EØF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger.

[30] Dom af 14. december 2000, sag C-457/98.

Den luxembourgske regering har modtaget en begrundet udtalelse for ukorrekt gennemførelse af direktiv 96/34/EF om forældreorlov, mens sagen mod Det Forenede Kongerige er blevet henlagt efter vedtagelsen af de nødvendige foranstaltninger til en korrekt gennemførelse af dette direktiv.

Proceduren vedrørende Grækenlands ukorrekte gennemførelse af direktiv 75/117 og 79/7 (manglende ophævelse med tilbagevirkende kraft af bestemmelserne i kollektive overenskomster, som fastsætter særlige betingelser for tildeling af ægteskabsydelse og børnetilskud til kvindelige arbejdstagere, som ikke gælder for gifte mandlige arbejdstagere) [31], som var fortsat på grundlag af traktatens artikel 228, har kunnet henlægges.

[31] Dom af 28. oktober 1999, sag C-187/98.

Hvad angår direktiv 76/207/EØF har Kommissionen besluttet at indstævne den tyske regering for Domstolen med den begrundelse, at tysk lovgivning udelukker muligheden for, at deltidsansatte i den offentlige sektor bliver medlemmer af personaleudvalg. Kommissionen finder nemlig, at denne udelukkelse reelt især rammer kvindelige arbejdstagere og derfor udgør en indirekte forskelsbehandling på grundlag af køn, som er i strid med direktiv 76/207/EØF, især artikel 1 og 2. Der blev ligeledes fremsendt en begrundet udtalelse til de østrigske myndigheder i anledning af forbuddet mod, at kvinder

arbejder i hyperbarisk atmosfære samt i underjordiske miner. Ifølge Kommissionen er dette forbud i strid med artikel 3 i direktiv 76/207/EØF.

Arbejdsvilkår

For så vidt angår arbejdsvilkår fortsætter proceduren mod Italien i henhold til EF-traktatens artikel 228 for manglende meddelelse af de foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme Domstolens dom [32] i en sag om manglende anmeldelse af de nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 93/104/EF [33], som Italien havde tabt. Da Italien endnu ikke har truffet foranstaltninger til at efterkomme denne dom, har Kommissionen på ny anlagt sag for Domstolen [34] med påstand om, at Italien tilpligtes at betale en tvangsbøde (dagbøde) på 238 950 EUR pr. dags forsinkelse.

[32] Dom af 9. marts 2000, sag C-386/98.

[33] Rådets direktiv af 23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden, EFT L 307 af 13.12.1993, s. 18.

[34] Sag C-57/03.

Efter at have modtaget en begrundet udtalelse (for at have gennemført direktiv 93/104/EF via kollektive overenskomster, som ikke dækker samtlige arbejdstagere) vedtog Danmark den 8. maj 2002 en lov, som sikrer den fulde gennemførelse af direktivet i national ret. Proceduren i anledning af, at visse arbejdstagere ikke er omfattet af de kollektive overenskomster, der gennemfører direktivet, forventes henlagt i nær fremtid.

Efter vedtagelsen af beretningen om status for gennemførelsen af samme direktiv [35] har Kommissionen ligeledes indledt en række andre procedurer vedrørende nationale gennemførelsesforanstaltningers manglende overensstemmelse med direktivet.

[35] Beretning fra Kommissionen - Status for gennemførelsen af Rådets direktiv 93/104/EF af 23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden, EFT L 307 af 13.12.1993, s. 18.

Hvad angår arbejdstiden for søfarerne udløb fristen for gennemførelse af direktiv 1999/63/EF [36] den 30. juni 2002 [37]. Der er indledt overtrædelsesprocedurer mod de medlemsstater, der ikke inden fristens udløb har meddelt Kommissionen de nationale gennemførelsesforanstaltninger.

[36] Rådets direktiv 1999/63/EF af 21. juni 1999 om gennemførelse af den aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for søfarerne, som er indgået mellem European Community Shipowners' Association (ECSA) og Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST) - bilag: europæisk aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for søfarerne, EFT 167 af 2.7.1999, s. 33.

[37] Angående status over direktivets gennemførelse se bilag IV - del 2, i denne beretning.

Problemerne vedrørende ukorrekt gennemførelse af direktiv 77/187 om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder i Italien (hvor direktivet ikke gælder i visse krisesituationer, f.eks. ved tvangsakkord eller tvangsforvaltning) består fortsat. Sagen verserer [38] for Domstolen. Da gennemførelsesfristen for direktiv 98/50/EF [39] udløb den 17. juli 2001 [40], blev der endvidere indledt overtrædelsesprocedurer mod de medlemsstater, der ikke inden fristens udløb havde meddelt Kommissionen de nationale gennemførelsesforanstaltninger. Bl.a. blev der fremsendt en begrundet udtalelse til Portugal, mens det blev besluttet at indbringe sagen mod Irland for Domstolen [41].

[38] Sag C-145/01, Kommissionen mod Italien.

[39] Rådets direktiv 98/50/EF af 29. juni 1998 om ændring af direktiv 77/187/EØF om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter, EFT L 201 af 17.7.1998, s. 88.

[40] Angående status over direktivets gennemførelse se bilag IV - del 2, til denne beretning.

[41] Sag C-75/03.

Med hensyn til direktivet om tidsbegrænset ansættelse [42] blev der fremsendt en begrundet udtalelse til Nederlandene for manglende meddelelse af de nationale gennemførelsesforanstaltninger inden fristens udløb. Sagen mod Irland om manglende gennemførelse inden for fristen fortsatte, og det blev besluttet at indbringe sagen for Domstolen.

[42] Direktiv 99/70/EF af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE et CEEP, EFT L 175/43 af 13.07.99.

Hvad endelig angår direktiv 98/59/EF [43] om kollektive afskedigelser fortsætter overtrædelsesprocedurerne mod Italien og Portugal for ukorrekt gennemførelse ved Domstolen [44]. Det samme gælder for sagen mod Tyskland [45] om ukorrekt gennemførelse af direktivet om udstationering af arbejdstagere [46], hvilket vil give Domstolen mulighed for at udtale sig om fortolkningen af begrebet "mindsteløn".

[43] Rådets direktiv 98/59/EF af 20. juli 1998 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser, EFT L 225/16 af 12.8.98.

[44] Verserende sager C-32/02 og C-55/02.

[45] Verserende sag C-341/02.

[46] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser, EFT L 18/2 af 21.1.97.

Sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen

Hvad angår beskyttelsen af arbejdstagernes sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen fortsatte overtrædelsesprocedurerne for manglende meddelelse af de nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 98/24/EF [47] og 2000/39/EF [48] mod de medlemsstater, der ikke har gennemført direktiverne, og det blev besluttet at indstævne Frankrig (direktiv 98/24) samt Frankrig og Italien (direktiv 2000/39/EF) for Domstolen.

[47] Rådets direktiv om beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet mod risici i forbindelse med kemiske agenser.

[48] Kommissionens direktiv om etablering af den første liste over vejledende grænseværdier for erhvervsmæssig eksponering til gennemførelse af Rådets direktiv 98/24/EF om beskyttelse af arbejdstagernes sundhed og sikkerhed mod farerne ved at være udsat for kemiske agenser under arbejdet.

Efter at Domstolen har dømt Østrig for manglende meddelelse af alle de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 95/30 [49], 97/59 [50] og 97/65 [51] (om farerne ved at være udsat for biologiske agenser under arbejdet), fortsætter procedurerne vedrørende de to første direktiver på grundlag af traktatens artikel 228. Proceduren vedrørende direktiv 97/65 har dog kunnet henlægges.

[49] Dom af 14. juni 2001, sag C-473/99.

[50] Dom af 11. oktober 2001, sag C-110/00.

[51] Dom af 11. oktober 2001, sag C-111/00.

Med hensyn til problemerne med ukorrekt gennemførelse af rammedirektiv 89/391/EØF [52] og særdirektiverne hertil fortsatte mange af de allerede indledte procedurer. Angående gennemførelsen af rammedirektiv 89/391/EØF blev der f.eks. fremsendt en begrundet udtalelse til Østrig, Frankrig og Spanien. Procedurerne mod Irland, Sverige og Det Forenede Kongerige fortsætter ligeledes, mens sagerne vedrørende Nederlandene og Luxembourg verserer for Domstolen [53]. Tyskland blev ved Dom af 7. februar 2002 [54] dømt for at have tilsidesat forpligtelsen i henhold til direktivet til under alle omstændigheder at råde over en vurdering af risici for sikkerheden og sundheden under arbejdet i form af dokumenter. Den procedure, der blev indledt mod Italien efter Domstolens dom [55], fortsætter på grundlag af traktatens artikel 228.

[52] Rådets direktiv om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet.

[53] Verserende sager C-441/01 og C-335/02.

[54] Sag C-5/00.

[55] Dom af 15. november 2001 i sag C-49/00.

For så vidt angår særdirektiverne skal det f.eks. bemærkes, at det blev besluttet at indstævne Spanien for Domstolen for ukorrekt gennemførelse af direktiv 89/655/EØF (arbejdsudstyr), og at Italien ved

dom af 24. oktober 2002 [56] blev dømt for ukorrekt gennemførelse af direktiv 90/270/EØF (arbejde ved skærmterminaler).

[56] Dom C-455/00.

2.5. LANDBRUG

I landbrugssektoren har kontrollen med gennemførelsen af EU-retten to hovedformål, nemlig dels at fjerne hindringer for den frie bevægelighed for landbrugsprodukter, dels at sikre korrekt og effektiv anvendelse af de specifikke regler vedrørende markedsordningerne.

Den generelle tendens fortsætter i retning af færre traditionelle hindringer for den frie bevægelighed for landbrugsprodukter i form af f.eks. systematisk importkontrol og krav om certifikater.

Medlemsstaterne har i stedet bl.a. forsøgt at forbeholde produkter fra de pågældende medlemsstater eller regioner brugen af særlige kvalitetsmærker, hvilket har givet anledning til indgreb fra Kommissionens side.

Kommissionen har altid været positivt indstillet over for initiativer, der tager sigte på en reel promovering af landbrugsprodukters og levnedsmidlers kvalitet og derved kan skabe nye afsætningsmuligheder, give producenterne øgede indtægter og sikre forbrugerne et større udvalg, men har samtidig altid sørget for, at kvalitetsmærkerne ikke principielt eller reelt er forbeholdt nationale eller regionale produkter, selv om de pågældende produkter ikke er forbundet med en iboende speciel kvalitet, som er almindeligt anerkendt.

Denne holdning, der har til formål at forhindre, at sådanne mærker medfører arbitrær forskelsbehandling af producenter og virksomheder fra andre lande og uberettigede hindringer for varernes frie bevægelighed (jf. dom af 12.10.1978 i Eggers-sagen, sag C-13/78) og dom af 07.05.1997 i Montagne-sagen, sag C-321/94) er for nylig blevet bekræftet af Domstolen. Domstolen har nemlig i sin dom i sag C-325/00 givet Kommissionen medhold i sagen om det tyske kvalitetsmærke "CMA" [57]. Dette mærke, der har påskriften "Markenqualität aus deutschen Landen", kræver en delvis geografisk begrænsning af fremstillingsprocessen for de omfattede landbrugsprodukter og levnedsmidler. Domstolen fastslog, at "en sådan ordning, der er indført med det formål at fremme salget af produkter fra landbrugs- og fødevarerindustrien fremstillet i Tyskland, og hvor reklamebudskabet understreger de pågældende produkters tyske oprindelse, kan nemlig tilskynde forbrugerne til at købe produkterne med "CMA"-mærket i stedet for importerede produkter", og tog Kommissionens påstand til følge. Domstolen har fået forelagt en tilsvarende sag om ti franske regionale kvalitetsmærker [58]. Den 5.12.2002 fremsatte generaladvokat Mischo sit forslag til afgørelse, der støttede Kommissionens holdning. Kommissionen har endvidere besluttet at anlægge sag ved Domstolen vedrørende to italienske regionale kvalitetsmærker [59] og to belgiske regionale kvalitetsmærker [60].

[57] Dom af 5/11/2002

[58] For Frankrigs vedkommende gælder overtrædelsesprocedurerne følgende regionale kvalitetsmærker: "Normandie", "Nord-Pas-de-Calais", "Ardennes de France", "Limousin", "Languedoc-Roussillon", "Lorraine", "Savoie", "Franche-Comté", "Corse", "Midi-Pyrénées", "Saisons d'Auvergne".

[59] For Italiens vedkommende drejer overtrædelsesprocedurerne sig om de regionale kvalitetsmærker "Regione Siciliana-Marchio Qualità", "Abruzzo Qualità"

[60] For Belgiens vedkommende gælder overtrædelsesprocedurerne kvalitetsmærker "Label de qualité wallon" samt mærket "Blanc bleu fermier".

Med hensyn til de gentagne voldelige private aktioner i Frankrig mod frugt og grøntsager fra andre medlemsstater, navnlig Spanien, og de offentlige myndigheders undladelse af at træffe de nødvendige foranstaltninger til imødegåelse heraf, skal det nævnes, at Domstolen i sin dom af 9. december 1997 i sag C-265/95 [61] fastslog: "Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 30 (nu artikel 28 EF) sammenholdt med artikel 5 (nu artikel 10 EF) og de fælles markedsordninger for landbrugsprodukter, idet den har undladt at træffe alle nødvendige og adækvate foranstaltninger med henblik på, at private aktioner ikke hindrer den frie bevægelighed for frugt og grøntsager". Den fredelige afvikling af de seneste salgskampanjer for frugt og grøntsager fra bl.a. Spanien siden dommen tyder dog på, at de forholdsregler med henblik på opretholdelse af den offentlige orden, som de franske myndigheder har truffet for at efterkomme Domstolens dom, har været rimeligt effektive i forhold til tidligere. Dog blev der i 2002 gennemført en kampagne, hvor

supermarkederne i enkelte regioner blev truet til i deres markedsføring at give frugt og grøntsager fra Frankrig eller fra regionen en fortrinsstilling.

[61] Dom af 9.11.1997, Sml. 1997 I, s. 6959.

Hvad angår kontrollen med anvendelsen af den fælles landbrugspolitik specifikke regler har Kommissionen fortsat lagt stor vægt på de produktionsbegrænsende foranstaltninger, mælkekvoteordningen og det integrerede system for forvaltning af og kontrol med EU-støtten.

Det forhold, at Grækenland især på grund af interne administrative vanskeligheder er langt bagud med indførelsen af det integrerede system for forvaltning af og kontrol med visse EU-støtteordninger, som kræves i henhold til forordning (EØF) nr. 3508/92, har således resulteret i, at sagen nu er indbragt for Domstolen [62]. Forordningen tager sigte på at harmonisere og rationalisere forvaltningen af og kontrollen med EU-støtteordningerne, bl.a. i sektoren for markagrøder og sektoren for okse-, fåre- og gedekød. Formålet er at øge effektiviteten og rentabiliteten via en forebyggende strategi, som indebærer sanktioner over for eventuelle uregelmæssigheder i forbindelse med foranstaltninger, der finansieres af EUGFL.

[62] Sag C-328/02.

Trods forpligtelsen til inden den 1. januar 1997 at indføre konkrete foranstaltninger som led i det integrerede kontrolsystem har de græske myndigheder ikke fuldstændig opfyldt kravene i artikel 2 i forordning (EØF) nr. 3508/92, som skal sikre lovligheden og den formelle rigtighed af betalingerne fra EU-instanser.

Ud over ovennævnte procedurer har Kommissionen ligeledes måtte gribe ind for at få medlemsstaterne til at overholde reglerne til beskyttelse af økologisk landbrug, for at forhindre opkrævning af afgifter af strukturfondsstøtten og for at få medlemsstaterne til at overholde bestemmelserne vedrørende import af bananer fra tredjelande.

Således har Kommissionen besluttet at forelægge Domstolen nye spanske bestemmelser, der tillader anvendelsen af udtrykket "bio" i betegnelsen for produkter, der ikke hidrører fra det økologiske landbrug som defineret i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/1991 af 24. juni 1991 som ændret ved forordning (EF) nr. 1999/1804 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler. Kommissionen har afgivet en begrundet udtalelse mod en administrativ afgift, der i strid med forordningerne (EØF) nr. 4253/88 og EF nr. 2082/93 opkræves af IFADAP, et offentligt organ, der i Portugal sikrer en korrekt anvendelse af støttemekanismerne og af EU-støtten og den nationale støtte til landbrugs- og fiskerisektorerne, af de beløb, der tildeles modtagerne af støtte, der samfinansieres af strukturfondene. Endelig har Kommissionen ved at afgive en begrundet udtalelse fortsat den overtrædelsesprocedure, der var indledt mod Den Franske Republik med den begrundelse, at den havde fastsat referencemængderne med henblik på udstedelse af importlicenser for bananer på et niveau, der lå klart over det niveau, der ville være opnået i henhold til forordning (EF) nr. 896/2001.

Også i 2002 modtog Kommissionen mange meddelelser om udkast til tekniske standarder og forskrifter som led i anvendelsen af direktiv 98/34/EF, der pålægger medlemsstaterne og EFTA-landene på forhånd at anmelde alle udkast til tekniske standarder og forskrifter, der risikerer at medføre hindringer for samhandelen inden for EU på landbrugsområdet. Således gennemgik Kommissionen i 2002 119 udkast til lovtekster i landbrugssektoren, som medlemsstaterne og EFTA-landene havde anmeldt, for at kontrollere deres overensstemmelse med EF-traktatens artikel 28 og den afledte ret.

2.6. ENERGI OG TRANSPORT

I 2002 blev der behandlet 231 overtrædelsessager, heraf 119 sager om manglende meddelelse af foranstaltninger til gennemførelse af direktiver og 112 sager om ukorrekt gennemførelse af direktiver eller ukorrekt anvendelse af EU-retten. Det stabile antal overtrædelsessager, der er registreret trods det store antal henlagte sager i 2002 (111, heraf 79 sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger), skyldes en hurtigere gennemførelse af transportdirektiverne, selv om det må konstateres, at medlemsstaterne sjældent overholder gennemførelsesfristerne. Der blev indledt 100 nye overtrædelsessager (heraf 59 for manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger), og der blev behandlet 28 klager i 2002. Endelig afsagde Domstolen 15 domme om traktatbrud.

Energi

2.6.1. De indre marked for elektricitet og naturgas

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet er gennemført i den nationale ret af samtlige medlemsstater undtagen Belgien, som endnu mangler at udstede en række gennemførelsesbekendtgørelser, og som Kommissionen har indstævnet for Domstolen [63].

[63] Sag C-126/02.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF om fælles regler for det indre marked for naturgas skulle være gennemført senest den 10. august 2000. Frankrig, som endnu ikke har gennemført direktivet, blev dømt herfor af Domstolen i en dom af 28. november 2002 [64]. Tyskland har kun gennemført direktivet delvist, og Kommissionen har derfor besluttet at indstævne Tyskland for Domstolen.

[64] Sag C-259/01 - Domstolens dom af 28. november 2002 - Kommissionen mod Frankrig, Sml. 2002 I, s. 11093.

2.6.2. Energieffektivitet

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/55/EF af 18. september 2000 om energieffektivitetskrav for forkoblinger til lysstofbelysning skulle gennemføres senest den 20. november 2001 og er blevet gennemført af samtlige medlemsstater (bortset fra Tyskland, der forventes at vedtage gennemførelsesforanstaltninger i 2003).

Irland og Luxembourg har ikke fremsendt rapporter om gennemførelsen af Rådets direktiv 93/76/EØF af 13. september 1993 om begrænsning af kuldioxidemissionerne gennem en forbedring af energieffektiviteten (SAVE), og overtrædelsesprocedurerne fortsætter derfor mod disse to lande. Kommissionen har besluttet [65] at indstævne Luxembourg for Domstolen.

[65] Dom C-461/02.

Næsten ingen af medlemsstaterne har overholdt fristen for anmeldelse af gennemførelsesforanstaltningerne til Kommissionens direktiv 2002/31/EF af 22. marts 2002 om energimærkning af klimaanlæg til husholdningsbrug og Kommissionens direktiv 2002/40/EF af 8. maj 2002 om energimærkning af el-ovne til husholdningsbrug. Ved gennemførelsesfristens udløb (den 31. december 2002 for begge direktiver) havde kun én medlemsstat opfyldt sine forpligtelser.

Rådets direktiv 98/93/EF af 14. december 1998 om ændring af direktiv 68/414/EØF om en forpligtelse for medlemsstaterne til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter skulle være gennemført senest den 31. december 1999 og er nu gennemført af samtlige medlemsstater. Grækenland er dog fortsat genstand for en procedure for ukorrekt gennemførelse af direktivet, og den 23. oktober 2002 blev der fremsendt en åbningsskrivelse til Grækenland.

Transport

På transportområdet udløb gennemførelsesfristen for otte direktiver i 2002. Gennemførelsesprocenten for transportdirektiverne, som var blevet væsentlig bedre og nåede op på 98% i maj, er igen faldet til et niveau tæt på niveauet i 2001 (94,7%), fordi medlemsstaterne ikke rettidigt har anmeldt gennemførelsesforanstaltningerne til de tre direktiver, hvis gennemførelsesfrist udløb i december 2002. Der blev registreret dobbelt så mange (23) klager som i 2001, hvorimod antallet af overtrædelsesprocedurer, der har medført sagsanlæg, er faldet til ca. halvdelen (11 mod 24 i 2001). Endelig var antallet af traktatbrudsdomme stabilt (14 mod 15 i 2001), mens der som følge af de særlige bilaterale luftaftaler med USA blev afsagt domme mod otte medlemsstater.

2.6.3. Vejtransport

Den 6. juni 2002 blev der afsagt traktatbrudsdom mod Belgien for manglende gennemførelse af direktiv 98/76/EF [66], der har til formål at styrke kriterierne for adgang til vognmandserhvervet samt lette den faktiske udøvelse af etableringsretten for vognmænd inden for indenlandsk og international transport gennem en ændring af direktiv 96/26/EF om adgang til erhvervet godstransport ad landevej og erhvervet personbefordring ad landevej. I 2002 kunne procedurerne mod Frankrig, Luxembourg og Sverige henlægges. De belgiske myndigheder har anmeldt den kongelige bekendtgørelse af 7. maj 2002 om godstransport ad landevej, og den igangværende procedure vil blive henlagt, så snart Kommissionen har modtaget meddelelse om bekendtgørelsen om personbefordring.

[66] Dom C-274/01 - Domstolens dom af 6. juni 2002 - Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 5151.

Irland er den eneste medlemsstat, der endnu ikke har gennemført direktiv 2001/9/EF af 12. februar 2001 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 96/96/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om teknisk kontrol med motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil. Den 19. december 2002 fremsendte Kommissionen en begrundet udtalelse til de irske myndigheder. Inden for samme område skal bemærkes, at seks medlemsstater ikke inden gennemførelsesfristens udløb den 9. august 2001 har gennemført Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/30/EF af 6. juni 2000 om syn ved vejsiden af erhvervskøretøjer, der kører på Fællesskabets område.

Hvad angår reglerne om kørekort er det fortsat problematisk, at visse landes nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 91/439/EØF ikke er i overensstemmelse med EU-reglerne. Dette gælder bl.a. Frankrig, Spanien og Nederlandene. Blandt de punkter, borgerne regelmæssigt klager over, kan nævnes nationale bestemmelser om f.eks. minimumsalder for førere af en bestemt kategori af køretøjer, fornyelse af kørekort til borgere, der ikke længere har bopæl i udstedelsesmedlemsstaten, kriterierne for køretøjer, der benyttes ved køreprøver, den praktiske prøves varighed samt minimumskraverne til egnethed, der ikke er i overensstemmelse med EU-retten.

2.6.4. Transport ad indre vandveje

Samtlige de overtrædelsesprocedurer, som Kommissionen havde indledt mod Finland for manglende gennemførelse af direktiverne vedrørende sejlads ad indre vandveje [67], kunne henlægges, efter at Kommissionen havde modtaget meddelelser om gennemførelsesforanstaltningerne. Endvidere efterkom Frankrig Domstolens dom af 20. september 2001 [68] ved at give meddelelse om dekretet af 29. august 2002 om bemandings- og bådførerregler for både, der benyttes på de indre vandveje.

[67] Direktiv 96/50/EF, direktiv 91/672/EØF, direktiv 87/540/EØF, direktiv 82/714/EØF og direktiv 76/135/EØF.

[68] Sag C-468/00 - Domstolens dom af 20. september 2001 - Kommissionen mod Frankrig, Sml. 2001 I, s. 6337.

2.6.5. Sikkerheden ved transport af farligt gods ad landevej og jernbane

Der var i de senere år opstået store forsinkelser i gennemførelsen af direktiverne [69] om sikkerheden ved transport af farligt gods ad landevej og jernbane. Som følge heraf var der blevet indledt et stort antal procedurer, og Domstolen havde afsagt dom mod Italien og Irland. I 2002 blev der gjort usædvanlig store fremskridt, idet der nu kun er én procedure i gang, nemlig mod Luxembourg for manglende gennemførelse af direktiv 2001/26/EF [70]. Dog er ikke alle nationale gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 2001/6/EF og 2001/7/EF, hvis gennemførelsesfrist udløb den 31. december 2002, blevet meddelt Kommissionen. Hvad angår direktiv 1999/36/EF om transportabelt trykbærende udstyr og direktiv 2001/2/EF om samme emne, hvis gennemførelsesfrist udløb den 1. juli 2001, blev Irland den 19. december 2002 indstævnet for Domstolen for manglende gennemførelse.

[69] Direktiv 94/55/EF, direktiv 95/50/EF, direktiv 96/49/EF, direktiv 96/86/EF, direktiv 96/87/EF, direktiv 99/47/EF, direktiv 99/48/EF og direktiv 2001/26/EF.

[70] En begrundet udtalelse blev fremsendt den 27. juni 2002.

2.6.6. Jernbanetransport

Situationen vedrørende direktiv 96/48/EF om interoperabilitet i det transeuropæiske jernbanesystem for højhastighedstog, der har til formål at fremme bedre sammenhæng og interoperabilitet mellem de nationale jernbanenet for højhastighedstog både i tilblivelsesfasen dvs. helt fra projekteringen over anlægsarbejderne og til ibrugtagning, og på længere sigt i driften og i forbindelse med adgangen til jernbanenettene, blev fuldstændig genoprettet i 2002, idet samtlige medlemsstater endelig meddelte Kommissionen deres gennemførelsesforanstaltninger, efter at Domstolen den 30. maj 2002 havde afsagt en traktatbrudsdom mod Det Forenede Kongerige [71].

[71] Sag C-441/00, dom af 30. maj 2002 - Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 4699.

2.6.7. Lufttransport

På lufttransportområdet er samtlige direktiver nu gennemført af alle medlemsstater bortset fra Irland, der endnu ikke har gennemført direktiv 98/20/EF og 1999/28/EF, der har til formål at begrænse anvendelsen af visse typer af civile subsoniske jethfly. Domstolen afsagde den 15. oktober 2002 en traktatbrudsdom [72] i den anledning.

[72] Forenede sager C-327/01 og C-328/01, dom af 15 oktober 2002 - Kommissionen mod Irland, Sml. 2002 I, s. 8817.

Gennemførelsen i Tyskland og Italien af direktiv 96/67/EF om groundhandling har givet anledning til en beslutning om at anlægge sag mod disse to medlemsstater. Sagerne om overtrædelse af reglerne om lufthavnsafgifter fortsætter. Visse medlemsstater opererer med forskellige takster alt efter passagerenes bestemmelsessted (indenrigsforbindelser/forbindelser inden for EU og/eller internationale forbindelser), hvilket strider mod princippet om fri udveksling af tjenesteydelser, som er indført på lufttransportområdet ved forordning (EØF) nr. 2408/92, og mod den ret til fri bevægelighed, EU-borgerne har i henhold til traktatens artikel 18. Procedurerne mod Nederlandene og Portugal fortsætter, mens sagen mod Italien har kunnet henlægges.

Den 5. november 2002 afsagde Domstolen domme [73] i sagerne vedrørende de bilaterale "open skies"-aftaler med USA mod otte medlemsstater (Belgien, Danmark, Tyskland, Finland, Luxembourg, Østrig, Sverige og Det Forenede Kongerige). Domstolen fastslog, at disse aftaler var uforenelige med EU-retten og tilsidesatte Fællesskabets eksterne enekompetence.

[73] Sag C-466/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. 2002 I, s. 9427 Sag C-467/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Danmark, Sml. 2002 I, s. 9427 Sag C-468/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Sverige, Sml. 2002 I, s. 9427 Sag C-469/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Finland, Sml. 2002 I, s. 9427 Sag C-471/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Belgien, Sml. 2002 I, s. 9427 Sag C-472/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Luxembourg, Sml. 2002 I, s. 9427 Sag C-475/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Østrig, Sml. 2002 I, s. 9427 Sag C-476/98, dom af 5. november 2002 - Kommissionen mod Tyskland, Sml. 2002 I, s. 9427.

2.6.8. Søtransport

Hvad angår sikkerhed til søs har Kommissionen kunnet konstatere en forbedring af gennemførelsesprocenten, idet samtlige direktiver, hvis gennemførelsesfrist udløb den 30. juni 2002, er gennemført i alle medlemsstater. Samtlige igangværende sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltningerne til direktiverne vedrørende ordningen med obligatoriske syn med henblik på sikker drift af ro-ro-færger og højhastighedspassagerfartøjer [74], havnestatskontrol [75] og sikkerheden på passagerskibe [76] har derfor kunnet henlægges.

[74] Direktiv 99/35/EF.

[75] Direktiv 99/97/EF.

[76] Direktiv 98/18/EF og direktiv 98/41/EF.

Desværre er gennemførelsen af de fire direktiver [77], hvis gennemførelsesfrist udløb i andet halvår 2002, blevet forsinket.

[77] Direktiv 2001/53/EF, direktiv 99/95/EF, direktiv 2002/25/EF og direktiv 2000/59/EF.

Hvad angår anvendelsen af direktiv 95/21/EF (havnestatskontrol), der harmoniserer kriterierne for skibsinspektion, betingelserne for tilbageholdelse af skibe og/eller udstedelse af anløbsforbud i EU-havne, skal bemærkes, at Kommissionen har besluttet at indstævne Frankrig og Irland for Domstolen [78] for ukorrekt anvendelse af direktivet (manglende overholdelse af den inspektionsmæssige forpligtelse til at kontrollere mindst 25% af de skibe under udenlandsk flag, som anløber deres havne eller sejler inden for deres søterritorium).

[78] Sag C-439/02 og sag C-436/02.

Der er stadig problemer med overholdelsen af EU-rettens bestemmelser om indskrivning af fartøjer i medlemsstaternes skibsregistre og tildeling af nationsflag i Nederlandene, hvor betingelserne for indskrivning i skibsregistrene og tildeling af nationsflag fortsat er diskriminerende.

Overtrædelsesproceduren fortsætter ved Domstolen [79].

[79] Sag C-299/02.

For så vidt angår etableringsretten har Kommissionen kunnet frafalde den sag, den havde anlagt mod Italien [80], fordi visse bestemmelser i den italienske lovgivning strider mod traktatens artikel 43 og 48; det drejer sig om betingelserne for, at rederier, som er lovligt etableret i en anden medlemsstat, kan få adgang til den italienske kvote i konferencetrafikken på samme vilkår som italienske rederier. Sagen har kunnet frafaldes, da den italienske lovgivning er blevet ændret i den af Kommissionen angivne retning.

[80] Sag C-337/02.

Med hensyn til princippet om fri udveksling af tjenesteydelser, som er fastsat i forordning (EØF) nr. 4055/86 om aftaler om lastfordeling mellem medlemsstaterne og tredjelande, er proceduren mod Portugal blevet henlagt efter opsigelsen af protokollen med Jugoslavien. Det samme gælder sagerne vedrørende Belgiens aftaler med Zaire, Côte d'Ivoire, Senegal og Mali. Procedurene vedrørende aftalerne om lastfordeling mellem Belgien og Togo og mellem Italien og Kina fortsætter.

Kommissionens tjenestegrene har også været særlig opmærksomme på gennemførelsen af forordning (EØF) nr. 4055/86 med hensyn til eventuel forskelsbehandling på grundlag af operatørernes nationalitet eller arten af transport og de forhindringer, en sådan forskelsbehandling kan medføre. Efter en ændring af de nationale lovgivninger har én af overtrædelsesprocedurerne vedrørende diskriminatoriske havneafgifter (som varierer efter skibenes destinationshavn og er lavere for transport mellem to havne inden for landets grænser end for en international transport) kunnet henlægges (Grækenland), mens en anden procedure om samme emne formentlig også vil blive henlagt, hvis lovgivningen bringes i orden (Italien).

Hvad angår cabotagesejlads er der indledt overtrædelsesprocedurer mod flere medlemsstater (Spanien, Danmark, Portugal og Tyskland), fordi de har opretholdt eller vedtaget nationale bestemmelser, som er i strid med forordning (EØF) nr. 3577/92, som liberaliserede cabotagesejladsen for EU-redere, hvis skibe er registreret i en medlemsstat og fører denne medlemsstats flag.

Endelig har Kommissionen indledt overtrædelsesprocedurer mod de medlemsstater, der sammen med USA har underskrevet en principerklæring som led i projektet til sikring af international søfragt ("Container Security Initiative"). Ifølge aftalerne vil foranstaltningen i en pilotfase blive begrænset til visse klart identificerede havne i disse medlemsstater. Denne skønsmæssige udvælgelse af en række havne skaber reelle problemer for konkurrencen mellem europæiske havne, idet resultatet kan blive en dirigering af trafikken mod de udvalgte havne med heraf følgende alvorlige ubalancer, der er uforenelige med den fælles transportpolitik.

2.7. INFORMATIONSSAMFUNDET

Efter liberaliseringen i 1998 har konkurrencen på de europæiske telekommunikationsmarkeder medført vækst og innovation og gjort de pågældende tjenester bredt tilgængelige for offentligheden.

Som nævnt i sidste års beretning blev der på Det Europæiske Råd i Lissabon opnået afgørende fremskridt i retning af større konvergens i den europæiske sektor for elektronisk kommunikation. Stats- og regeringscheferne slog således atter fast, at de ønsker at udvikle en digital og videnbaseret økonomi i Europa, og dette projekt er siden blevet emnet for den såkaldte eEurope Action Plan [81].

[81] Yderligere oplysninger kan findes på: http://europa.eu.int/information_society/eeurope/index_en.htm.

Parlamentet og Rådet vedtog i marts 2002 den nye "pakke" af sektorspecifikke retsakter, der har til formål at øge konkurrencen og konvergensen på markederne for elektroniske kommunikationsteknologier [82]. I de nye rammebestemmelser fremhæves vigtigheden af, at der kun pålægges forpligtelser, hvor der ikke er reel konkurrence. De nye bestemmelser vil gøre det muligt for de regeludstedende myndigheder at udnytte deres beføjelser til at fremme konkurrencen, beskytte borgerne og konsolidere det indre marked under hensyntagen til behovet for innovation og en bæredygtig sektor på langt sigt.

[82] "Pakken" består af direktiv 2002/21/EF (rammedirektiv), direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektiv), direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektiv) og direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektiv). Direktiv 2002/58/EF om privatlivets fred og den elektroniske kommunikationssektor blev vedtaget i juli 2002.

Beslutningen om et frekvenspolitisk regelsæt (676/2002/EF) kræver ikke gennemførelse i medlemsstaterne. Jf. tillige: http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/regulatory/new_rf/index_en.htm.

Kommissionen er principielt af den opfattelse, at en vellykket overgang til de nye rammebestemmelser afhænger af, at det nuværende lovgivningsgrundlag, herunder foranstaltningerne vedrørende forsyningspligtigheder og forbrugerbeskyttelse, gennemføres fuldt ud.

Med hensyn til gennemførelsen af dette lovgivningsgrundlag, som omfatter 13 direktiver, én forordning og fire afgørelser, oplyses det i den ottende rapport om gennemførelsen af EU's lovpakke for telesektoren [83], at efter fire og et halvt års liberaliseringsindsats på markedet for teletjenester er de nationale bestemmelser i det væsentlige i overensstemmelse med EU's lovgivningsgrundlag. Licens- og samtrafikordninger har givet mange operatører adgang til markedet og åbnet mulighed for operatørvalg og nummerportabilitet; leveringsfristerne for leasede linjer er fortsat faldende, og der er sket fremskridt med hensyn til udvikling af egnede beregningsmetoder med henblik på håndhævelsen af EU's takstprincipper. De nationale regeludstedende myndigheder har opnået betydelige resultater på dette område.

[83] KOM(2002) 695 af 3. december 2002, som findes i elektronisk udgave på: http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/implementation/annual_report/8threport/index_en.htm.

Især skal nævnes, at samtlige medlemsstater nu har gennemført UMTS-beslutningen [84], idet der i alle medlemsstater er blevet tildelt 3G-licenser, mens 3G-frekvenserne er blevet fordelt i overensstemmelse med de relevante ERC-beslutninger [85], som igen blev vedtaget som følge af mandater, som GSM havde fået i henhold til UMTS-beslutningen [86].

[84] Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 128/1999/EF af 14. december 1998 om koordineret indførelse af et mobilt og trådløst kommunikationssystem (UMTS) af tredje generation i Det Europæiske Fællesskab (EFT L 17, 22.1.1999, s. 1).

[85] ERC-beslutning ERC(97) 07 (UMTS frekvensbånd), ERC(00) 01 (udvidelse af UMTS-bånd) samt ERC(99) 25 (harmoniseret anvendelse).

[86] En mere detaljeret rapport om gennemførelsen af UMTS-beslutningen i medlemsstaterne findes i bilag 2 til den ottende rapport om gennemførelsen: http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/implementation/annual_report/8threport/finalreport/annex2.pdf. Jf. tillige Kommissionens meddelelser "Indførelse af mobilnet af tredje generation i EU: Status og vejen frem", KOM(2001) 141 af 20.3.2001, samt "På vej mod fuld dækning med mobilnet af tredje generation", KOM(2002) 301 af 11.6.2002.

Dette stort set positive billede bekræftes af, at der med hensyn til de igangværende overtrædelsesprocedurer kun er to områder, nemlig omkostningsberegning og universelle oplysningstjenester, hvor der endnu kun er få medlemsstater, der fuldt ud har opfyldt kravene. Hvad de resterende områder angår mangler der kun afklaring af nogle punkter af mindre betydning, før sagerne kan afsluttes.

Dette betyder, at det i 2002 blev besluttet at afslutte en lang række sager (38) eller at frafalde retssager (2) som følge af den bedre gennemførelse i medlemsstaterne. Især skal nævnes, at forordning nr. 2887/2000 om ubundet adgang til abonnentledninger [87] er blevet gennemført i otte medlemsstater efter Kommissionens indgriben [88]. Én sag vedrører gennemførelsen af beslutning nr. 710/97 [89]. 15 af de afsluttede sager vedrører ukorrekt gennemførelse, herunder fire klager. Syv sager om manglende overensstemmelse blev afsluttet, og én sag om manglende overensstemmelse blev frafaldet, efter at der var anlagt sag ved Domstolen (C-70/02). Tre sager om manglende meddelelse vedrørende direktiv 95/47/EF (tv-signaler) og direktiv 97/66/EF (databeskyttelse inden for telekommunikation) blev afsluttet efter anmeldelse af de gennemførelsesforanstaltninger, der var blevet truffet for at efterkomme Domstolens dom for manglende gennemførelse (C-319/99, C-151/00 og C-254/00). Yderligere én procedure vedrørende direktiv 97/66/EF blev frafaldet efter sagsanlægget (C-267/02). Endelig blev tre sager om manglende meddelelse afsluttet efter henholdsvis Irlands, Italiens og Det Forenede Kongeriges anmeldelse af gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 1999/93/EF (elektroniske signaturer).

[87] EFT L 336, 30.12.2000, s. 4.

[88] Jf. IP/02/445.

[89] Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 710/97/EF af 24. marts 1997 om en koordineret fremgangsmåde for godkendelse inden for satellitbaserede personkommunikationstjenester i Fællesskabet EFT L 105, 23.4.1997, s. 4.

Derimod indbragte Kommissionen fem sager for Domstolen i 2002. Sagerne vedrørte manglende gennemførelse af direktiv 97/66/EF i Luxembourg (to sager forenet under nr. C-211/02) og ufuldstændig gennemførelse af samme direktiv i Nederlandene (C-350/02), manglende gennemførelse af bestemmelserne vedrørende specificeret fakturering, jf. direktiv 98/10/EF (taletelefoni) i Østrig (C-411/02) og manglende mulighed for fast operatørvalg til lokalopkald i henhold til direktiv 98/61 (nummerportabilitet) i Tyskland (C-401/02).

I 2002 afsagde Domstolen domme i to sager vedrørende henholdsvis manglende gennemførelse af direktiv 98/10/EF i Frankrig (C-286/01) og manglende overensstemmelse mellem national lovgivning og direktiv 97/33/EF (samtrafik) i Belgien (C-221/01). Dommen i sidstnævnte sag giver en nærmere afklaring af mange af bestemmelserne i dette direktiv. På baggrund af den stadig mere omfattende retspraksis i sektoren har Generaldirektoratet for Informationssamfundet for nylig opdateret den "Guide to the Case Law of the European Court of Justice in the field of Telecommunications", der offentliggøres på generaldirektoratets hjemmeside [90].

[90] http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/implementation/infringement/doc/guidecaselaw.pdf

Ved udgangen af 2002 var der 62 igangværende overtrædelsesprocedurer. 20 af disse vedrørte klager, der var ved at blive behandlet, hvilket er en stigning på 66% i forhold til 2001. Tre procedurer vedrørte manglende gennemførelse af en forordning. Antallet af procedurer for manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger til et direktiv blev halveret (syv verserende sager), mens der fortsat er mange sager om manglende overensstemmelse (11) og ukorrekt anvendelse af gennemførelsesforanstaltninger (21), selv om antallet af sager er faldet væsentligt i forhold til 2001 (med mere end 33% for hver gruppe).

Ved fem overtrædelsessager (tre for manglende anmeldelse, én for manglende overensstemmelse og én for ukorrekt gennemførelse) var Kommissionens beslutning om at indbringe sagen for Domstolen endnu ikke gennemført i slutningen af 2002, mens så mange som 14 sager (en stigning på godt 50% i forhold til 2001) har nået den fase, hvor der fremsendes begrundede udtalelser (ti sager om ukorrekt gennemførelse og fire sager om manglende overensstemmelse). I 11 igangværende sager blev der fremsendt en åbningsskrivelse i 2002.

De direktiver, der tilsammen udgør hovedbestanddelene i det nye lovgivningsgrundlag for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, skal gennemføres i national ret senest den 24. juli 2003. Ifølge rammebestemmelserne skal medlemsstaterne anvende de nationale gennemførelsesforanstaltninger fra den 25. juli 2003 [91], hvorefter de EU-instrumenter, der udgør en del af det nuværende lovgivningsgrundlag, og som skal erstattes af de nye rammebestemmelser, vil blive ophævet [92].

[91] Jf. f.eks. artikel 28 i rammedirektivet. Medlemsstaterne har frist indtil den 31. oktober 2003 til at gennemføre direktiv 2002/58/EF om privatlivets fred og elektronisk kommunikation i national ret.

[92] Jf. rammedirektivets artikel 26.

Som nævnt ovenfor giver Kommissionen nu en rettidig overgang til det nye lovgivningsgrundlag høj prioritet. Ud over at sikre den retlige forudsigelighed og fleksibilitet, der er nødvendig for at fremme fortsatte investeringer i sektoren, vil dette supplere eEurope-målet: at opnå en konkurrencedygtig lokal adgang for internettjenester over bredbåndsnettene så billigt som muligt og på et bæredygtigt grundlag.

2.8. MILJØ

2.8.1. Indledning

I de seneste fem år har det været stadig vanskeligere at sikre en rettidig og korrekt gennemførelse og en korrekt praktisk anvendelse af EU's miljølovgivning. Dette kan ses af, at Kommissionen hvert år modtager et voksende antal klager og indleder stadig flere overtrædelsessager. Som i tidligere år

tegnede miljøsektoren sig i 2002 for over en tredjedel af alle overtrædelsessager, der behandles af Kommissionen. Kommissionen indbragte 65 sager mod medlemsstater for Domstolen og fremsendte 137 begrundede udtalelser på grundlag af EF-traktatens artikel 226.

Antallet af nye klager, der hovedsagelig vedrører formodede tilfælde af ukorrekt gennemførelse af EU's miljølovgivning, ligger fortsat på det høje niveau, der har været gældende siden 1996, da Kommissionen vedtog meddelelsen "Gennemførelse af Fællesskabets miljølovgivning" [93]. I 2002 modtog Kommissionen 555 nye klager over tilsidesættelse af EU's miljølovgivning. En stor del af disse klager giver ligeledes anledning til skriftlige forespørgsler og andragender i Europa-Parlamentet.

[93] KOM(96)500 endelig af 22.10.1996.

Artikel 228-proceduren, der kan føre til bøder, er fortsat den sidste udvej til at tvinge medlemsstaterne til at efterkomme Domstolens domme. Kommissionen fremsender hvert år en række (17 i 2002) åbningsskrivelser og begrundede udtalelser (otte i 2002) til medlemsstaterne i henhold til artikel 228. I 2002 blev der ikke indbragt nye sager for Domstolen i henhold til artikel 228. Bilag V til denne beretning indeholder en nærmere redegørelse for dette område.

Det er vigtigt, at medlemsstaternes gennemførelse af miljølovgivningen forbedres. Men at søge at opnå dette ved at indstævne medlemsstaterne for Domstolen er dog ikke det eneste - og i mange tilfælde heller ikke det mest effektive - middel til at løse problemet. Skal der ske væsentlige forbedringer, vil dette kræve, at Kommissionen gør en indsats for sammen med medlemsstaterne at udvikle nye arbejdsmetoder, der kan anvendes gennem hele implementeringscyklussen. Dette er særlig vigtigt nu under forberedelserne til udvidelsen, idet det skal sikres, at de nye medlemsstater gennemfører og anvender "acquis communautaire" korrekt og inden for de fastsatte frister.

I overensstemmelse med meddelelsen om bedre kontrol med gennemførelsen af fællesskabsretten [94] har Kommissionen allerede truffet en række praktiske forholdsregler for at hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre EU's miljølovgivning:

[94] KOM(2002)725 endelig af 13.12.2002.

- Kommissionen forsøger at foregribe gennemførelsesproblemer, når den udarbejder EU-miljølovgivningen, som Kommissionen prøver at gøre "let at håndhæve". Når lovgivningen er vedtaget, kan det være nyttigt at gøre brug af retningslinjer og fortolkninger, som Kommissionen og medlemsstaterne bliver enige om. F.eks. offentliggør Kommissionen referencedokumenter om bedste tilgængelige teknikker i henhold til Rådets direktiv 96/61 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening. Myndighederne, de pågældende industrier og andre interesseorganisationer deltager aktivt i udarbejdelsen af disse dokumenter. Et andet eksempel er rammedirektivet for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (2000/60/EF) [95], hvor Kommissionen i partnerskab med medlemsstaterne har påbegyndt en støtteproces, der skal sikre, at direktivet gennemføres umiddelbart efter vedtagelsen. En sådan fælles gennemførelsesstrategi er ét eksempel på, hvorledes "good governance"-princippet kan fungere i praksis.

[95] EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1.

- For at gøre gennemførelsen af miljølovgivningen mere omkostningseffektiv og effektiv i det hele taget skal der træffes proaktive foranstaltninger i form af bilaterale kontakter og møder mellem Kommissionen og medlemsstaterne. I 2002 blev der afholdt en række seminarer i enkelte medlemsstater, hvor Kommissionens holdning til den korrekte gennemførelse af særlig komplekse miljødirektiver blev forklaret for de kompetente myndigheder med henblik på at forebygge i stedet for at korrigere tilfælde af ukorrekt gennemførelse. Denne fremgangsmåde er blevet bekræftet af Kommissionen i ovennævnte meddelelse om bedre kontrol med gennemførelsen af fællesskabsretten.

- Informationsudveksling mellem de implementerende myndigheder er afgørende, hvis gennemførelsen skal forbedres. Det uformelle EU-netværk IMPEL (Implementation and Enforcement of EU Environmental Law), som består af Kommissionen og medlemsstaterne, har siden etableringen i 1992 haft stor betydning for drøftelserne om den praktiske anvendelse af eksisterende lovgivning. For at forbedre inspektionen på miljøområdet følger Kommissionen nøje gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om mindstekrav vedrørende miljøinspektioner (2001/331/EF).

Endvidere forventes følgende foranstaltninger at tilskynde medlemsstaterne til en bedre gennemførelse af EU's miljølovgivning:

- Programmer og projekter kan kun finansieres, hvis de overholder EU's politikker og bestemmelser, herunder politikker og bestemmelser vedrørende miljø og bæredygtig udvikling. På denne måde kan strukturfondene blive en løftestang for gennemførelsen af EU's miljølovgivning.

- Der er behov for større åbenhed og bevidsthed omkring gennemførelsen af EU's miljølovgivning. Den tredje årlige undersøgelse om gennemførelsen og håndhævelsen af EU's miljølovgivning [96] indeholder en resultattavle, der viser de enkelte medlemsstaters resultater inden for hver miljøsektor. Kommissionen har i perioden 2000-2002 organiseret "Name, Shame and Fame"-arrangementer for at gøre offentligheden bekendt med medlemsstaternes resultater.

[96] Kommissionens arbejdsrapport, SEK(2002) 1041, 1.10.2002.

- En effektiv rapportering fra medlemsstaterne om gennemførelsen af miljølovgivningen er afgørende for overvågningen af gennemførelsesprocessen. Kommissionen gennemgår for tiden det nuværende miljørapporteringssystem. Et af målene er at sikre en mere sammenhængende og effektiv rapportering om gennemførelsen af miljølovgivningen.

- Det relativt store antal klager, Kommissionen modtager, viser, at klagemekanismerne i medlemsstaterne er enten ikke-eksisterende eller forholdsvis ineffektive. Kommissionen forbereder EU-foranstaltninger, der skal sikre en billigere og bedre klageadgang i medlemsstaterne som omhandlet i Århus-konventionen [97], og arbejder desuden på at få indført pålidelige nationale/regionale klagemekanismer og voldgiftsordninger for at løse de praktiske problemer med gennemførelsen i marken.

[97] FN/ECE-konventionen om adgang til oplysninger, offentlighedens medvirken og klageadgang på miljøområdet.

- Kommissionen har vedtaget et forslag til direktiv om miljøansvar, der omhandler forebyggelse og afhjælpning af miljøskader. Det foreslåede direktiv forventes at bidrage til en bedre gennemførelse af EU's miljølovgivning og dermed medvirke til bekæmpelsen af forurening.

- Den manglende overholdelse af miljølovgivningen viser, at de nuværende nationale sanktioner ikke er tilstrækkelige til at sikre fuld overholdelse af EU-lovgivningen. Kommissionen har derfor fremsat forslag til direktiv, som kræver, at medlemsstaterne indfører strafferetlige sanktioner, fordi dette synes at være den eneste type foranstaltning, der er tilstrækkelig afskrækkende til at opnå en korrekt gennemførelse af miljølovgivning [98].

[98] Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet, EFT C 20 E af 28.1.2003, s. 284. Jf. tillige Rådets rammeafgørelse 2003/80/JHA af 27. januar 2003 om strafferetlig beskyttelse af miljøet, EFT L 29 af 5.2.2003, s. 55.

2.8.2. Fri adgang til miljøoplysninger

Med hensyn til direktiv 90/313/EØF om fri adgang til miljøoplysninger behandlede Kommissionen i 2002 to sager om manglende overensstemmelse. Kommissionen fortsatte retssagen mod Frankrig (sag C-233/00), da de franske foranstaltninger ikke sikrede en formel, udtrykkelig og korrekt gennemførelse af en række aspekter af direktivet, herunder forpligtelsen til udtrykkeligt at begrunde en nægtelse af adgang til oplysninger. Derimod blev retssagen mod Østrig (sag C-86/01) frafaldet, efter at Østrig havde meddelt de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger for delstaten Steiermark.

De fleste af de klager vedrørende dette direktivs anvendelsesområde, som Kommissionen modtager, drejer sig om, at nationale myndigheder nægter at efterkomme anmodninger om oplysninger, svartiden er lang, de nationale offentlige instanser anvender en for bred fortolkning af mulighederne for at fravige princippet om adgang til information, og at gebyrerne er urimeligt høje. Direktiv 90/313/EØF indeholder en bestemmelse om, at medlemsstaterne skal give en person, som finder, at hans anmodning om oplysninger uden rimelig grund er blevet afslået eller ladet upåagtet eller er besvaret utilstrækkeligt af myndighederne, mulighed for at få denne afgørelse prøvet ved en national retsinstans. Når Kommissionen modtager klager af denne type, opfordrer den normalt klagerne til at gøre brug af de nationale klageinstanser for at få opfyldt direktivets målsætninger i praksis.

Den 16. og 18. november 2002 vedtog Parlamentet og Rådet et nyt direktiv om offentlig adgang til miljøoplysninger, som vil erstatte direktiv 90/313/EØF, korrigere de konstaterede fejl i den praktiske anvendelse af dette direktiv og tilpasse det udviklingen i informations- og kommunikationsteknologien.

Det nye direktiv vil især indeholde oplysninger om genetisk modificerede organismer, for så vidt disse har betydning for kontamineringen af fødekæden. Dette spørgsmål blev behandlet i et præjudicielt spørgsmål til Domstolen, hvor generaladvokat Tizzano foreslog Domstolen ikke at betragte sådanne oplysninger som miljøoplysninger i henhold til direktiv 90/313/EØF (forslag til afgørelse af 5. december 2002 i sag C-316/01).

2.8.3. Vurdering af miljøvirkninger

Direktiv 85/337/EØF, ændret ved direktiv 97/11/EF, om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet er et af de vigtigste retsinstrumenter på miljøområdet i almindelighed. Direktivet foreskriver, at der tages hensyn til miljøet i en lang række afgørelser af almen rækkevidde.

Fristen for gennemførelse af direktiv 97/11/EF om ændring af direktiv 85/337/EØF udløb den 14. marts 1999. I 2002 dømte Domstolen de tre medlemsstater, der ikke inden for den fastsatte frist havde iværksat den nødvendige lovgivning for at efterkomme direktiv 97/11/EF (sag C-366/00 vedrørende Luxembourg, sag C-319/01 vedrørende Belgien og sag C-348/01 vedrørende Frankrig). Sagen om manglende meddelelse mod Grækenland (sag C-374/00) kunne frafaldes, efter at Grækenland havde givet meddelelse om den nødvendige lovgivning.

Der er fortsat visse problemer med de nationale gennemførelsesforanstaltningers overensstemmelse med direktiv 85/337/EØF. Især skal bemærkes, at Kommissionen besluttede at indstævne Irland for Domstolen i henhold til traktatens artikel 228, dels for ikke at have efterkommet den tidligere dom og sørget for korrekt gennemførelse af artikel 4, stk. 2, vedrørende projekter omfattet af punkt 1(d) og 2(a) i bilag II til direktiv 85/337/EØF, dels for kun delvis at have gennemført artikel 2, stk. 3, 5 og 7 (sag C-392/96). Domstolen dømte Spanien for ikke at have vedtaget den nødvendige lovgivning for at efterkomme artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 2, sammenholdt med bilag II til direktivet (sag C-474/99). Der er i bilag IV, del 3, givet en oversigt over forløbet i andre sager om manglende overensstemmelse.

Som nævnt i de foregående beretninger om gennemførelsen af EU-retten drejer adskillige klager til Kommissionen og adskillige skriftlige og mundtlige forespørgsler fra Europa-Parlamentet og andragender til Europa-Parlamentet sig - i hvert fald præliminært - om de nationale myndigheders påståede ukorrekte gennemførelse af direktiv 85/337/EØF, navnlig i forbindelse med de typer projekter, der er omhandlet i direktivets bilag II (jf. bilag IV, del 4). Disse klagemål kræver ofte, at det skal undersøges, hvorvidt medlemsstaterne i deres beslutninger om at undtage disse projekter for en miljøkonsekvensanalyse har overskredet rammerne for et skøn. De klagemål, der drejer sig om kvaliteten af miljøkonsekvensundersøgelserne og den manglende hensyntagen hertil, er meget vanskelige at vurdere for Kommissionen. Da direktivet grundlæggende er af proceduremæssig karakter, giver det begrænsede muligheder for at anfægte kvaliteten af disse undersøgelser og de valg, der træffes af de nationale myndigheder, så længe proceduren i direktivet er overholdt. De fleste af de sager om ukorrekt gennemførelse af direktivet, Kommissionen får kendskab til, drejer sig om konkrete omstændigheder, hvorfor kontrollen formentlig vil være mest effektiv, hvis den foregår decentralt, især via de kompetente administrative og retlige instanser.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF blev vedtaget den 27. juni 2001 [99].

Medlemsstaterne skal iværksætte de fornødne nationale regler til at efterkomme dette direktiv inden den 21. juli 2004. Direktiv 85/337/EØF vedrører projekter, mens det nye direktiv om "strategisk miljøvurdering" af proceduremæssig art skal sikre, at der foretages en miljøvurdering af visse planer og programmer, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

[99] EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30.

2.8.4. Luft

Rådets direktiv 96/62/EF om vurdering og styring af luftkvalitet danner grundlag for en række EU-retsakter med henblik på fastsættelse af nye grænseværdier for luftforurenende stoffer, også de stoffer, som i forvejen er omfattet af eksisterende direktiver, samt med henblik på fastsættelse af tærskelværdier for informering og varsling af befolkningen, harmonisering af metoder til evaluering af luftkvaliteten og bedre styring af luftkvaliteten af hensyn til sundheden og økosystemerne.

Bortset fra artikel 3 skulle direktivet gennemføres senest den 19. juli 2001. I 2002 kunne Kommissionen afslutte alle de overtrædelsesprocedurer, der var blevet indledt for manglende meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger til disse artikler.

Der er i de seneste år blevet vedtaget en forholdsvis omfattende lovgivning vedrørende luftforurening. Ni direktiver [100] skulle gennemføres af medlemsstaterne i 2001 og 2002. De overtrædelsesprocedurer, der er indledt for manglende meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger til disse direktiver, er omhandlet i bilag IV, del 2.

[100] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1998/70/EF af 13. oktober 1998 om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af Rådets direktiv 93/12/EØF, Rådets direktiv 1999/13/EF af 11. marts 1999 om begrænsning af emissionen af flygtige organiske forbindelser fra anvendelse af organiske opløsningsmidler i visse aktiviteter og anlæg, Rådets direktiv 1999/30/EF af 22. april 1999 om luftkvalitetsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogendioxid og nitrogenoxider, partikler og bly i luften, Rådets direktiv 1999/32/EF af 26. april 1999 om begrænsning af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer og om ændring af direktiv 93/12/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/94/EF af 13. december 1999 om adgang til forbrugeroplysninger om brændstoføkonomi og CO₂-emissioner i forbindelse med markedsføring af nye personbiler, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/69/EF af 16. november 2000 om grænseværdier for benzen og karbonmonoxid i luften, Kommissionens direktiv 2001/63/EF af 17. august 2001 om tilpasning til den tekniske udvikling af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/68/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om foranstaltninger mod emission af forurenende luftarter og partikler fra forbrændingsmotorer til montering i mobile ikke-vejgående maskiner, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/80/EF af 23. oktober 2001 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/81/EF af 23. oktober 2001 om nationale emissionslofter for visse luftforurenende stoffer.

I 2002 indledte Kommissionen tillige en række horisontale overtrædelsesprocedurer for manglende indberetning om fremskridtene med kontrollen med stoffer, der skader ozonlaget [101]

[101] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2037/2000 af 29. juni 2000 om stoffer, der nedbryder ozonlaget, EFT L 244 af 29.9.2000, s. 1.

Kommissionen har indledt nogle overtrædelsesprocedurer mod medlemsstater, hvis gennemførelsesforanstaltninger ikke er i overensstemmelse med visse bestemmelser i direktiverne om luftforurening (jf. bilag IV, del 3).

2.8.5. Vand

Kontrollen med gennemførelsen af EU-reglerne vedrørende vandkvaliteten er fortsat en meget væsentlig del af Kommissionens arbejdsområde, og det skyldes både arten og omfanget af de forpligtelser, EU-retten pålægger medlemsstaterne på dette felt, og den voksende interesse hos offentligheden for spørgsmål om beskyttelse af vandkvaliteten.

I 2002 besvarede Frankrig en åbningsskrivelse fremsendt i henhold til EF-traktatens artikel 228 for manglende efterkommelse af dommen af 8. marts 2001 (sag C-266/99). I denne dom fastslog Domstolen, at Den Franske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til artikel 4 i Rådets direktiv 75/440/EØF, idet den ikke har truffet alle de nødvendige bestemmelser for, at kvaliteten af overfladevand, som anvendes til fremstilling af drikkevand, er i overensstemmelse med de i henhold til direktivets artikel 3 fastsatte værdier.

Hvad angår direktiv 76/160/EØF om kvaliteten af badevand føres der nu hyppigere kontrol med badeområder, og badevandskvaliteten bliver stadig bedre. Trods disse fremskridt verserer der dog fortsat overtrædelsesprocedurer for ukorrekt gennemførelse mod mange medlemsstater, fordi de langt fra har opfyldt kravene i direktivet. Der er i bilag IV, del 4, redegjort mere generelt for forløbet af disse forskellige overtrædelsesprocedurer. Især skal nævnes, at Domstolen ved dom af 19. marts 2002 dømte Nederlandene (sag C-268/00) for ikke at sikre den fornødne badevandskvalitet og hyppighed af prøveudtagninger i de i direktivet fastsatte perioder. I 2002 vedtog Kommissionen endvidere en række beslutninger i henhold til artikel 228 for manglende efterkommelse af Domstolens seneste domme vedrørende badevandskvalitet (sager vedrørende Tyskland, Belgien og Sverige).

De årlige rapporter om badevandskvaliteten indeholder også yderligere oplysninger om overholdelsen af de parametre for vandkvaliteten og hyppigheden af prøveudtagninger, som er fastsat i direktiv 76/160/EØF (findes på: www.europa.eu.int/water/water-bathing/report).

Kommissionen har fortsat procedurer i henhold til artikel 228 mod en række medlemsstater for ikke at have efterkommet tidligere domme afsagt af Domstolen vedrørende deres ukorrekte gennemførelse af direktiv 76/464/EØF om udledning af farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø og de direktiver, der fastsætter grænserne for enkeltstoffer, især for så vidt angår fastlæggelse af programmer som omhandlet i direktivets artikel 7. Nogle af sagerne kunne dog afsluttes i 2002, idet de pågældende medlemsstater havde efterkommet tidligere domme afsagt af Domstolen. Der redegøres mere generelt for forløbet af de igangværende overtrædelsesprocedurer i bilag IV, del 4.

I 2000 fremkom Kommissionen med en vejledning om dette emne og har siden fokuseret på støtte til gennemførelsen af det nuværende direktiv 76/464/EØF, særlig artikel 7 om programmerne om nedbringelse af forureningen, samt overgangen til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger [102]. Der er offentliggjort en rapport om gennemførelsen [103], som bygger på vejledningen og sammenholder programmerne til nedbringelse af forurening med de krav og holdninger, der er opstillet i direktiv 2000/60/EF. Af rapporten fremgår det for det første, at overtrædelsesprocedurerne i høj grad virker som en tilskyndelse til at overholde lovgivningen og dermed forbedre vandkvaliteten, og for det andet at bestemmelsen om fastlæggelse af programmer til nedbringelse af forureningen i henhold til direktiv 76/464/EØF kan betragtes som et skridt på vejen til gennemførelse af rammedirektivet om vandpolitiske foranstaltninger, især programmet omfattende artikel 11-foranstaltninger.

[102] EFT L 327 af 22.12.2000, s.1.

[103] Rapporten findes på følgende adresse: <http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-dangersub/article7ofdirective77464eec.pdf>

Med hensyn til direktiv 80/778/EØF om kvaliteten af drikkevand indledte og fortsatte Kommissionen et mindre antal overtrædelsessager vedrørende ukorrekt gennemførelse af direktivet, især sager om dårlig drikkevandskvalitet. Ved sin dom af 14. november 2002 dømte Domstolen Irland for ikke i sin lovgivning til gennemførelse af direktivet at have tydeliggjort, at kravene i direktivets bilag I vedrørende fælles vandforsyningsnet er bindende, og ikke at have sikret overholdelse af visse mikrobiologiske parametre i direktivets bilag I (sag C-316/00). Der redegøres mere generelt for forløbet af disse procedurer i bilag IV, del 4.

Rådets direktiv 98/83/EF af 3. november 1998 om kvaliteten af drikkevand afløser direktiv 80/778/EØF med virkning fra 2003 [104] og skulle være gennemført i national ret senest den 25. december 2000. Kommissionen kunne afslutte de fleste af overtrædelsessagerne vedrørende manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltningerne til dette direktiv, men i tre tilfælde (Belgien, Spanien og Det Forenede Kongerige) har Kommissionen besluttet at indbringe sagerne for retten (se nærmere i bilag IV, del 2).

[104] EFT L 330 af 5.12.1998, s. 32.

EU-retten omfatter to retsinstrumenter, der specifikt tager sigte på at bekæmpe forurening fra fosfater og nitrater og den eutrofiering, de forårsager.

Det første, direktiv 91/271/EØF, drejer sig om rensning af byspildevand. Medlemsstaterne skal inden 1998, 2000 eller 2005, afhængigt af indbyggertallet i byområderne, sikre, at alle byer råder over et system til indsamling og behandling af spildevand. Da direktivet er af afgørende betydning for at opnå bedre vandkvalitet og bekæmpe eutrofieringen, lægger Kommissionen stor vægt på, at få det gennemført til tiden. I 2002 blev der indledt procedurer for ukorrekt gennemførelse mod flere medlemsstater for ikke at have foretaget den nødvendige udpegning af følsomme områder eller overholdt kravene om rensning af byspildevand. Kommissionen fremsendte endvidere en åbningsskrivelse til en række medlemsstater for ikke at have udarbejdet en generel rapport om gennemførelsen og for manglende oplysninger om følsomme områder. Der redegøres mere generelt for forløbet af disse procedurer i bilag IV, del 4.

EU's andet retsinstrument til bekæmpelse af eutrofiering er direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget. Kommissionen lægger fortsat stor vægt på håndhævelsen af dette direktiv. I 2002 indledte Kommissionen procedurer for ukorrekt gennemførelse af direktivet mod en række medlemsstater for manglende eller utilstrækkelig udpegelse af følsomme områder samt manglende udarbejdelse af handlingsprogrammer i overensstemmelse med

direktivets bestemmelser. To af disse sager blev afgjort af Domstolen i 2002 (sag C-258/00 mod Frankrig og sag C-161/00 mod Tyskland). Desværre har Kommissionen i mange tilfælde måttet indlede overtrædelsesprocedurer i henhold til artikel 228 for at få medlemsstaterne til at efterkomme tidligere domme afsagt af Domstolen. Der er redegjort mere generelt for forløbet af disse procedurer i bilag IV, del 4.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger [105] skal gennemføres senest den 22. december 2003. I maj 2001 blev der opnået enighed om en fælles gennemførelsesstrategi [106], som involverer samtlige nationale, regionale og lokale myndigheder i medlemsstaterne, EØS-landene og de tiltrædende lande samt forskellige interesseorganisationer og ngo'er. Strategien omfatter en lang række fælles aktiviteter, herunder udarbejdelse af vejledninger, afprøvning af gennemførelsesaspekter i pilotafvandingsområder samt udveksling af viden og information. Hidtil har denne proces resulteret i ni vejledninger og adskillige tekniske rapporter [107]. Endvidere er der etableret et udstrakt europæisk gennemførelsesnetværk. Processen vil fortsætte de kommende år.

[105] EFT L 327 af 22.12.2000, s.1.

[106] Flere oplysninger på: <http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-framework/implementation.html>

[107] Flere oplysninger på: <http://forum.europa.eu.int/Members/irc/env/wfd/library>

2.8.6. Natur

De to vigtigste retsinstrumenter til beskyttelse af naturen er direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle og direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

Med hensyn til gennemførelsen af direktiv 79/409/EØF er der fortsat flere uløste problemer med de nationale foranstaltningers overensstemmelse med direktivet. Kommissionen har således i 2002 været nødsaget til at fortsætte overtrædelsesprocedurerne mod visse medlemsstater; procedurerne drejer sig bl.a. om jagtsæsonens varighed og jagtmetoder, som er i strid med direktivets bestemmelser.

Fristen for at give meddelelse om gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 92/43/EØF udløb i juni 1994. I mange tilfælde er direktivet imidlertid mangelfuldt gennemført, navnlig i relation til artikel 6 om beskyttelse af levesteder, der er integreret i de fremtidige særlige bevaringsområder, og artikel 12-16 om beskyttelse af arter. I sin dom af 5. december 2002 fastslog Domstolen, at Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivet ved ikke at have vedtaget den lovgivning, der er nødvendig for at sikre en fuldstændig og korrekt gennemførelse af en række af artiklerne i direktivet (sag C-324/01).

Ligesom tidligere vedrører de største problemer i relation til gennemførelsen af direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF direktivernes ufuldstændige gennemførelse: utilstrækkelig udlægning af særligt beskyttede områder for fugle og utilstrækkelig udvælgelse af områder af særlig EU-værdi i relation til levesteder med henblik på integrering i Natura 2000-nettet samt beskyttelsen af disse områder.

Det kan konstateres, at der stadigvæk er for få særligt beskyttede områder for fugle i flere medlemsstater, eller at de dækker et for lille areal. Kommissionens strategi går ud på at indlede generelle overtrædelsesprocedurer frem for overtrædelsesprocedurer vedrørende de enkelte områder. I sin dom af 26. november 2002 fastslog Domstolen, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 4, stk. 1 og 2, i direktiv 79/409/EØF, idet den ikke på tilstrækkelig måde har udlagt særlige beskyttede områder, der er bedst egnede til at beskytte de arter af vilde fugle, som er anført i direktivets bilag I, samt af trækfugle, og idet den navnlig ikke har udlagt et tilstrækkeligt areal i Plaine des Maures som særligt beskyttet område (sag C-202/01). Med hensyn til områder af særlig EU-værdi har Kommissionen fortsat overtrædelsesprocedurerne mod en række medlemsstater, hvis udvalg af områder enten er utilfredsstillende eller er genstand for vurdering på baggrund af resultaterne af en række biogeografiske seminarer. I en række tilfælde har Kommissionen måttet indlede overtrædelsesprocedurer i henhold til artikel 228 for at få medlemsstaterne til at efterkomme tidligere afgørelser.

Der er fortsat problemer med mangelfuld gennemførelse af reglerne om særlig beskyttelse i artikel 4, stk. 4, i direktiv 79/409/EØF og artikel 6, stk. 2, 3 og 4, i direktiv 92/43/EØF, bl.a. fordi medlemsstaterne tilsidesætter reglerne om særlig beskyttelse i forbindelse med projekter, der gennemføres i de pågældende områder. Det har i denne forbindelse været nødvendigt at indlede

overtrædelsesprocedurer i 2002 mod flere medlemsstater. Det skal især nævnes, at Domstolen i sin dom af 13. juni 2002 fastslog, at Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 3 i direktiv 79/409/EØF og artikel 6, stk. 2, i direktiv 92/43/EØF, idet Irland ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger for at sikre tilstrækkeligt forskelligartede og vidtstrakte levesteder for grousen, og idet Irland ikke har truffet egnede foranstaltninger for at undgå, at levestederne i et særligt beskyttet område forringes for de arter, for hvilke dette særligt beskyttede område er blevet udlagt (sag C-117/00). Sagen blev anlagt efter en undersøgelse af klager om udstrakt vegetationstab og erosion forårsaget af fårs "overgræsning" på sårbare levesteder i højmoser i Vestirland. Dette er Domstolens første dom, hvor en medlemsstat dømmes for tilsidesættelse af artikel 3 i direktiv 79/409/EØF.

Ligeledes i 2002 krævede Kommissionen i forbindelse med fastsættelsen af betingelserne vedrørende planer og programmer under strukturfondene samt programmerne for udvikling af landdistrikter, at medlemsstaterne forelægger de lister, som er under udarbejdelse med henblik på etablering af Natura 2000-nettet, hvilket de er forpligtet til i henhold til direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF.

Kommissionen er fortsat meget konsekvent med hensyn til EU-støtte til bevaring af områder inden for rammerne af LIFE-forordningen, der omhandler områder, som allerede er integreret eller er ved at blive integreret i Natura 2000-nettet. Den undersøger desuden meget omhyggeligt, om miljøreglerne er overholdt, når den modtager anmodninger om samfinansiering fra Samhørighedsfonden. Det samme gælder i forbindelse med en række førtiltrædelsesmekanismer for finansiering til fordel for kandidatlandene.

Der kan ligeledes opstå problemer med gennemførelsen af direktiv 92/43/EØF med hensyn til beskyttelse, ikke af udvalgte og udpegede områder, men af arter. I henhold til direktivets artikel 12 skal der indføres strenge regler om beskyttelse af de dyrearter, der figurerer i bilag IV, punkt a), som medlemsstaterne kun kan fravige på de vilkår, som er fastsat i direktivets artikel 16, stk. 1 og 2.

I sin dom af 20. januar 2002 fastslog Domstolen, at Grækenland har tilsidesat artikel 12, stk. 1, litra b) og c), idet Grækenland ikke inden for den fastsatte frist har truffet de nødvendige foranstaltninger til at indføre og gennemføre en streng beskyttelsesordning for havskildpadden *Caretta caretta* på Zakynthos, således at arten ikke bliver forsætligt forstyrret i perioder, hvor dyrene yngler, og således at der ikke sker nogen beskadigelse eller ødelæggelse af dens yngleområder (sag C-103/00). Dette er Domstolens første dom vedrørende direktivets artikel 12. Den understreger nødvendigheden af at indføre og gennemføre en effektiv og streng beskyttelsesordning for arter, der er anført i bilag IV, punkt a), og fortolker udtrykket "forsætligt". Der verserer en lignende sag mod Det Forenede Kongerige for manglende beskyttelse af en salamanderart (*Triturus cristatus*) (sag-434/01).

2.8.7. Støj

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/14/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om støjemission i miljøet fra maskiner til udendørsbrug [108] skulle være gennemført senest den 3. juli 2001. Direktivet ophæver med virkning fra den 3. januar 2002 ni andre direktiver om forskellige typer udstyr. Kommissionen har besluttet at anlægge sag ved Domstolen mod tre medlemsstater, som endnu ikke har hverken vedtaget eller meddelt gennemførelsesforanstaltninger til direktivet eller ikke har gennemført direktivet på hele deres territorium. De tre medlemsstater er Italien, Grækenland og Det Forenede Kongerige (Gibraltar).

[108] EFT L 162 af 3.7.2000, s. 1.

2.8.8. Kemiske stoffer og bioteknologi

EU-lovgivningen om kemiske stoffer og bioteknologi omfatter flere grupper af direktiver om produkter eller aktiviteter, der har visse fælles træk: der er tale om teknisk komplicerede direktiver, og den hurtige udvikling kræver hyppige tilpasninger, deres anvendelsesområde er både videnskabeligt og industrielt, og de vedrører særlige risici for menneskets sundhed og miljøet.

Det er således karakteristisk for Rådets direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivningen om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer, at det er genstand for hyppige ændringer, der er nødvendige på grund af den videnskabelige og tekniske udvikling. Således skulle Kommissionens direktiv 2001/59/EF om 28. tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548/EØF være gennemført senest den 31. juli 2002. Det forekommer ofte, at medlemsstaterne giver meddelelse om

deres gennemførelsesforanstaltninger alt for sent, men Kommissionen indleder systematisk overtrædelsesprocedurer for manglende meddelelse for at tvinge medlemsstaterne til at opfylde deres forpligtelser.

Medlemsstaterne skulle have gennemført Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/8/EF af 16. februar 1998 om markedsføring af biocidholdige produkter [109] senest den 14. maj 2000. Ved udgangen af 2002 havde enkelte medlemsstater endnu ikke givet meddelelse om gennemførelsesforanstaltninger, således som det fremgår af den oversigt over procedurer for manglende meddelelse, der gives vedrørende dette direktiv i bilag IV, del 2.

[109] EFT L 123 af 24.4.1998, s. 1.

Dyreforsøg er omfattet af direktiv 86/609/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om beskyttelse af dyr, der anvendes til forsøg og andre videnskabelige formål. Der består fortsat problemer med gennemførelsesforanstaltningernes overensstemmelse med direktivet. Kommissionen fremsendte en begrundet udtalelse i henhold til artikel 228 til Irland for ikke at have efterkommet Domstolens dom af 18. oktober 2001, hvori det blev fastslået, at Irland ikke havde truffet alle nødvendige foranstaltninger til at sikre en korrekt gennemførelse af direktivets artikel 2, litra d), og artikel 11 og 12, samt ikke havde fastsat passende sanktioner i tilfælde af tilsidesættelse af direktivets bestemmelser (sag C-354/99). Domstolen fandt i sin dom af 12. september 2002, at Frankrig ikke havde truffet foranstaltninger for at sikre en korrekt gennemførelse af direktivets artikel 4, artikel 7, stk. 3, artikel 11 og artikel 12, stk. 2, artikel 18, stk. 1 og 3 samt artikel 22, stk. 1 (sag C-152/00). Generaladvokaten foreslog i sit forslag til afgørelse af 26. september 2002 Domstolen at fastslå, at Nederlandene ikke havde gennemført direktivets artikel 11 og artikel 22, stk. 1 (sag C-205/01). Overtrædelsesprocedurerne mod Spanien og Belgien for ukorrekt gennemførelse af direktivet fortsatte.

Et nyt direktiv om revision af det oprindelige retsgrundlag for regulering af udsætningen af gmo'er i Fællesskabet [110] skulle gennemføres i national ret senest den 17. oktober 2002. Det oprindelige retsgrundlag, der blev fastlagt ved direktivet fra 1990 [111], blev indført for at imødegå frykten for, at udsætningen af gmo'er kunne føre til uoprettelige miljøskader. Ved en revision i 1996 blev der identificeret nogle aspekter af det oprindelige retsgrundlag, der krævede afklaring og forbedringer. Resultatet var, at direktiv 90/220/EØF blev revideret og erstattet af direktiv 2001/18/EF. I det reviderede direktiv opretholdes det tidligere direktivs struktur, men bestemmelserne er gjort strengere og mere gennemskuelige, ligesom der er indført en mere effektiv og efficient godkendelsesprocedure. Der blev indledt overtrædelsessager vedrørende manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger mod 14 medlemsstater, som havde overskredet meddelelsesfristen, der udløb den 17. oktober 2002.

[110] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse Rådets direktiv 90/220/EØF.

[111] Rådets direktiv 90/220/EØF af 23. april 1990 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

2.8.9. Affald

Ifølge rammedirektivet om affald (direktiv 75/442/EØF som ændret ved direktiv 91/156/EØF) kræves der en forhåndstilladelse for anlæg til bortskaffelse og genanvendelse af affald; med hensyn til bortskaffelse af affald skal denne tilladelse indeholde bestemmelser om driften for at begrænse de miljømæssige virkninger. Medlemsstaterne har fortsat problemer med at gennemføre rammedirektivet korrekt og i fuldt omfang i den nationale ret. Bilag IV, del 3, indeholder en generel redegørelse for forløbet af procedurerne i disse sager.

I 2002 indledte Kommissionen en række overtrædelsesprocedurer vedrørende ukorrekt gennemførelse af rammedirektivet om affald. De fleste problemer med gennemførelsen vedrører rammedirektivets anvendelse på bestemte anlæg. Det er baggrunden for det store antal klager, som primært vedrører lokale problemer med deponering af affald (ulovlige lossepladser og/eller ukontrolleret behandling af affald, hvis miljøvirkninger enten ikke er blevet vurderet eller er blevet fejlvurderet, lossepladser uden kontrol, kontroversiel placering af planlagte kontrollerede lossepladser, dårlig drift af lovlige lossepladser og vandforurening forårsaget af direkte bortkastet affald). Kommissionen undersøger i

forbindelse med enkelttilfælde, om der findes mere generelle problemer med ukorrekt anvendelse af EU-bestemmelserne, f.eks. manglende eller utilstrækkelige affaldsforvaltningsplaner, ud fra den tankegang, at en ulovlig losseplads måske er et indicium på, at der er et generelt behov for en mere effektiv affaldsforvaltning.

En anden kategori af ukorrekt gennemførelse af affaldslovgivningen er sagerne vedrørende utilstrækkelig affaldsplanlægning. Sagerne drejer sig om forskellige mangler ved de planer, der skal udarbejdes i henhold til rammedirektivets artikel 7, de planer for forvaltning af farligt affald, som kræves i henhold til artikel 6 i direktiv 91/689/EØF, og de særlige planer for emballageaffald, der er omhandlet i artikel 14 i direktiv 94/62/EF. I 2002 dømte Domstolen tre medlemsstater for at have tilsidesat artikel 7, stk. 1, i rammedirektivet om affald, artikel 6, stk. 1, i direktiv 91/689/EØF samt artikel 14 i direktiv 94/62/EF ved ikke at have udarbejdet tilstrækkelige planer for affaldsforvaltning [112]. Kommissionen følger op på disse sager i henhold til artikel 228 for at sikre, at Domstolens domme efterkommes.

[112] Sag C-292/99 vedrørende Frankrig, sag C-35/00 vedrørende Det Forenede Kongerige og sag C-466/99 vedrørende Italien.

Retspraksis om definition af affald i henhold til rammedirektivet om affald blev bekræftet og yderligere udviklet af Domstolens præjudicielle afgørelse af 18. april 2002 (sag C-9/00, Palin Granit). Domstolen fastslog, at sidesten, som hidrører fra driften af et stenbrud, og som oplagres for en tidsbegrænset periode under afventning af deres eventuelle anvendelse, skal anses for at udgøre affald i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivet, når en indehaver af sidesten skiller sig af med eller agter at skille sig af med dem. Oplagringsstedet for sidesten, deres sammensætning og den omstændighed, at de ikke indebærer nogen egentlig fare for menneskers sundhed eller miljøet, forudsat dette godtgøres, er ikke kriterier, der er relevante ved afgørelsen af, om sidestenerne kan anses for at udgøre affald.

Direktiv 1999/31/EF om deponering af affald [113] tydeliggør de retlige rammer for tilladelserne til at drive lossepladser i medlemsstaterne. Direktivet skulle være gennemført senest den 16. juli 2001. Direktivet har skærpet betingelserne for lossepladser, der tages i brug efter denne dato, men også for allerede eksisterende lossepladser. Ved udgangen af 2002 havde flere medlemsstater endnu ikke vedtaget og givet Kommissionen meddelelse om deres gennemførelsesforanstaltninger, og Kommissionen måtte derfor indbringe sagerne for Domstolen. Bilag IV, del 2, indeholder en redegørelse for forløbet af procedurerne for manglende meddelelse af disse foranstaltninger.

[113] EFT L 182 af 16.7.1999, s. 1.

Medlemsstaterne havde stadig problemer med at gennemføre direktiv 91/689/EØF om farligt affald korrekt i deres nationale lovgivning. Bilag IV, del 3, indeholder en generel redegørelse for forløbet af disse sager. Hvad angår gennemførelsen af direktivet havde Kommissionen i 1998 indledt overtrædelsesprocedurer mod en række medlemsstater, der ikke havde forelagt Kommissionen bestemte oplysninger for hvert anlæg og hver virksomhed, som varetager bortskaffelse og/eller nyttiggørelse af farligt affald. Domstolen fandt i sin dom af 13. juni 2002, at Grækenland ikke inden fristens udløb har forelagt Kommissionen samtlige de oplysninger, der kræves i henhold til direktivets artikel 8, stk. 3 (sag C-33/01).

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/53/EF af 18. september 2000 om udrangerede køretøjer skulle gennemføres af medlemsstaterne senest den 21. april 2002. Ved udgangen af 2002 havde Kommissionen indledt sager om manglende meddelelse mod ti medlemsstater, som ikke havde vedtaget og givet Kommissionen meddelelse om deres gennemførelsesforanstaltninger.

Med hensyn til direktiv 75/439/EØF om bortskaffelse af olieaffald havde Kommissionen i 2001 indledt overtrædelsesprocedurer mod 11 medlemsstater for manglende overensstemmelse mellem deres nationale lovgivning og flere af direktivets artikler og/eller ukorrekt gennemførelse af direktivet, især hvad angår forpligtelsen til at give høj prioritet til bortskaffelse af olieaffald ved regenerering, forudsat at de tekniske, økonomiske og organisatoriske forhold tillader det. I 2002 har Kommissionen fortsat overtrædelsesprocedurerne mod Frankrig, Belgien, Irland, Nederlandene, Finland, Danmark, og Sverige og besluttet at anlægge sag mod Østrig, Grækenland, Det Forenede Kongerige og Portugal.

Hvad angår bortskaffelse af PCB og PCT, to særlig farlige stoffer, foreskriver direktiv 96/59/EF, at medlemsstaterne senest tre år efter vedtagelsen af direktivet, dvs. senest den 16. september 1999,

opstiller planer for dekontaminering og/eller bortskaffelse af apparater, der er optaget i fortegnelserne, og de heri indeholdte PCB, samt en skitseret plan for indsamling og efterfølgende bortskaffelse af udstyr, der er omhandlet i direktivets artikel 11, eller som er optaget i en fortegnelse i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 1. Mange medlemsstater har imidlertid endnu ikke givet Kommissionen meddelelse om de nødvendige foranstaltninger. Således afsagde Domstolen i 2002 domme mod en række medlemsstater for ikke at have fremlagt ovennævnte oplysninger (sag C-174/01 vedrørende Luxembourg, sag C-46/01 vedrørende Italien, sag C-177/01 vedrørende Frankrig og sag C-47/01 vedrørende Spanien). Andre lignende igangværende sager om ukorrekt gennemførelse er anført i bilag IV, stk. 4.

Med hensyn til direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald skal især to forhold fremhæves. Kommissionen har fortsat retssagen (sag C-463/01) mod Tyskland vedrørende den tyske affaldsbekendtgørelse (normalt omtalt som "Töpfer"-bekendtgørelsen), som fremmer genbrug af emballagemateriale, fordi genbrugskvoten i henhold til den tyske bekendtgørelse udgør en handelshindring og indebærer indirekte forskelsbehandling af importeret naturligt kildevand. Derimod kunne Kommissionen frafalde den tidligere indledte sag mod Danmark (sag C-246/99) vedrørende Danmarks såkaldte "dåseforbud", dvs. den danske lovgivning, som forbyder markedsføring af øl og kulsyreholdige drikkevarer i metaldåser og andre former for engangsemballage. Sagen blev frafaldet, fordi Danmark ophævede den pågældende lovgivning.

2.8.10. Miljø og industri

Direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (det såkaldte "IPPC-direktiv") skulle være gennemført senest den 30. oktober 1999. I 2002 måtte Kommissionen fortsætte de procedurer, der var indledt for manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger, mod enkelte medlemsstater. I 2002 afsagde Domstolen dom mod Spanien, Grækenland og Det Forenede Kongerige for ikke at have vedtaget den lovgivning, der er nødvendig for at efterkomme direktivet. Der blev fremsendt begrundede udtalelser til Finland, Sverige og Østrig for manglende overensstemmelse mellem visse dele af deres nationale lovgivning og direktivet.

Direktiv 96/82/EF ("Seveso II"), der erstatter direktiv 82/501/EØF ("Seveso I") med virkning fra den 3. februar 2001, skulle være gennemført senest den 3. februar 1999. Enkelte medlemsstater har kun givet meddelelse om en del af deres gennemførelsesforanstaltninger; det er navnlig direktivets artikel 11 og 12, der volder problemer. Overtrædelsesprocedurerne for manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger til dette direktiv fremgår af bilag IV, del 2.

2.8.11. Strålingsbeskyttelse

Fristen for gennemførelsen af Rådets direktiv 96/29/Euratom om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, der er forbundet med ioniserende stråling (EFT L 159, 29.6.1996, s. 1) og Rådets direktiv 97/43/Euratom om beskyttelse af personers sundhed mod faren ved ioniserende stråling i forbindelse med medicinsk stråling (EF L 180, 9.7.1997, s. 22) udløb i maj 2000. I december 2002 havde flertallet af medlemsstaterne vedtaget gennemførelsesforanstaltninger til begge direktiver, mens der endnu manglede nogle bestemmelser i Det Forenede Kongerige og Danmark (direktiv 96/29) og i Frankrig (begge direktiver).

I 2002 modtog Kommissionen fem meddelelser om nationale lovforslag fremsat i henhold til Euratom-traktatens artikel 33 (ét vedrørende direktiv 92/3 om overførsel af radioaktivt affald og fire vedrørende gennemførelsesforanstaltninger til de to ovennævnte direktiver). Der blev ikke fremsat nogen formel henstilling.

I overensstemmelse med Euratom-traktatens artikel 35 gennemførte Kommissionen ét tilsyn i Portugal for at kontrollere, at de nødvendige anlæg til gennemførelse af en permanent kontrol med radioaktivitetsmængden i miljøet var oprettet.

I 2002 modtog Kommissionen ni meddelelser vedrørende planer for bortskaffelse af radioaktivt affald i henhold til Euratom-traktatens artikel 37, således at Kommissionen kunne vurdere de pågældende oplysninger for at afgøre, om iværksættelsen af planerne kunne antages at medføre radioaktiv kontaminering af vand, jord eller luft i en anden medlemsstat. Kommissionen afgav 17 udtalelser.

Kommissionen behandlede en række overtrædelsessager i henhold til Euratom-traktatens artikel 141. Den indledte fire nye sager på eget initiativ og modtog to klager. Der blev fremsendt en begrundet udtalelse til Det Forenede Kongerige vedrørende gennemførelsen af direktiv 89/618 om oplysning af befolkningen i tilfælde af strålingsfare. Kommissionen besluttede at indstævne Det Forenede Kongerige for Domstolen for ikke at have fremlagt oplysninger i henhold til traktatens artikel 37 om nedlukningen af forskningsreaktoren JASON. Kommissionen besluttede endvidere at indstævne Danmark for Domstolen for manglende meddelelse af samtlige gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 96/29.

Da der var sket fremskridt med gennemførelsen af direktiv 96/29 og 97/43, besluttede Kommissionen at afslutte procedurerne mod Nederlandene og frafalde retssagerne mod Irland og Portugal. Det samme er tilfældet for Tyskland, som havde vedtaget ny lovgivning til gennemførelse af direktiv 89/618.

2.9. FISKERI

Den 25. april dømte Domstolen Frankrig for at have tilsidesat forpligtelsen til at føre kontrol med fiskeriaktiviteterne med den begrundelse, at visse kvoter, der var blevet tildelt i 1991, 1992, 1993, 1994, 1995 og 1996, var blevet overskredet [114].

[114] Forenede sager C-418/00 og C-419/00, Sml. 2002 I, s. 3969.

Domstolen har ligeledes i en dom af 14. november 2002 fastslået, at Det Forenede Kongerige har tilsidesat forpligtelsen til at føre kontrol med fiskeriaktiviteterne, med den begrundelse, at visse kvoter, der var blevet tildelt i 1985, 1986, 1988, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995 og 1996, var blevet overskredet [115].

[115] Sag C-454/99 og C-140/00.

Som led i procedurerne for manglende overholdelse af kontrolpligten som følge af overskridelsen af visse kvoter, Danmark, Frankrig og Sverige havde fået tildelt i 1997, fremsendte Kommissionen henholdsvis den 24. april, den 25. april og den 18. oktober begrundede udtalelser til disse medlemsstater. Desuden besluttede Kommissionen henholdsvis den 24. juli, den 11. september og den 3. december at indstævne henholdsvis Sverige, Irland og Finland for Domstolen på grund af overskridelser af fiskekvoterne i 1995 og 1996.

Kommissionen besluttede tillige den 27. august at indstævne Frankrig for Domstolen som led i den procedure, den havde indledt i henhold til EF-traktatens artikel 228 for manglende kontrol med overholdelsen af de tekniske foranstaltninger til bevaring af fiskeressourcerne.

2.10. DET INDRE MARKED

2.10.1. Frie varebevægelser

Som i 2001 forblev antallet af overtrædelsessager, der vedrører hindringer for samhandelen (anvendelse af artikel 28 ff.) [116], relativt stabilt i 2002. Det drejer sig hovedsagelig om sager, der er forholdsvis komplicerede på det tekniske plan og følsomme på det politiske plan, bl.a. på grund af aspekterne vedrørende beskyttelsen af folkesundheden, forbrugerne og miljøet. Flere forhold har gjort det muligt at undgå en stigning i antallet af overtrædelsesprocedurer, nemlig den forebyggende virkning af direktiv 98/34/EF [117] vedrørende forpligtelsen til at anmelde udkast til tekniske forskrifter (som ofte udgør hindringer for de frie varebevægelser), den harmonisering, der har fundet sted på visse områder som f.eks. levnedsmiddelsektoren, bygge- og anlægssektoren, telekommunikationssektoren og sektoren for mekanisk udstyr, samt de nationale myndigheders større bevidsthed om de principper, der styrer det indre marked.

[116] Der henvises til: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/goods/mutrec.htm.

[117] EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37.

Statistikkerne bekræfter endvidere tendensen til at løse de problemer, der er afdækket gennem klager eller på anden måde, før der indledes en overtrædelsesprocedure (fremsendelse af åbnings skrivelser). De såkaldte "pakkemøder" har også vist sig som et effektivt middel til at løse problemerne, selv om det kræver en ikke ubetydelig indsats at forberede og følge op på møderne. De konkrete sager er løbende genstand for kontakter med de kompetente myndigheder i medlemsstaterne for at sikre en effektiv løsning af sagerne.

Kommissionen har desuden gjort en øget indsats for at oplyse om og udbrede anvendelsen af beslutning 3052/95/EF [118], i henhold til hvilken medlemsstaterne er forpligtet til at informere Kommissionen om nationale foranstaltninger, der fraviger princippet om frie varebevægelser. Kommissionen har i den forbindelse offentliggjort en brochure, der forklarer denne beslutning, og som er tiltænkt de nationale forvaltninger og virksomhederne.

[118] EFT L 321 af 30.12.1995, s. 1.

Med hensyn til den mekanisme for hurtig indgriben ved alvorlige hindringer for varernes frie bevægelighed, der blev indført ved forordning (EF) nr. 2679/98 om det indre markeds funktion [119], blev det ved artikel 3 indførte varslingsystem aktiveret i 11 tilfælde i 2002. Tre af anmodningerne om oplysninger vedrørte sagen om begrænsninger i jernbanetrafikken i tunnelen under Den Engelske Kanal, som i løbet af året endelig blev løst på en tilfredsstillende måde.

[119] EFT L 337 af 12.12.1998, s. 8.

Angående ansvaret for defekte produkter (direktiv 85/374/EØF med senere ændringer [120]) afsagde Domstolen den 25. april 2002 tre domme [121], der belyser direktivets rækkevidde; ved denne lejlighed blev Frankrig og Grækenland dømt af Domstolen for ukorrekt gennemførelse af direktivet.

[120] EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29.

[121] Domme af 25. april 2002, sag C-52/00, Sml. 2002 I, s. 3827 (Kommissionen mod Frankrig); sag C-154/00, Sml. 2002 I, s. 3879 (Kommissionen mod Grækenland) og sag C-183/00, Sml. 2002 I, s. 3901 (præjudiciel anmodning vedrørende spansk lovgivning). Grækenland har allerede efterkommet dommen ved at ændre sin lovgivning.

2.10.2. Fri bevægelighed for tjenesteydelser og fri etableringsret

Hvad angår fri udveksling af tjenesteydelser og fri etableringsret og gennemførelsen af "strategien for det indre marked for tjenesteydelser" [122] fortsatte Kommissionen behandlingen af klager inden for mange forskellige områder (sikkerhedstjenester, biludlejning, sundhedsydelser leveret af lægelaboratorier, kontrolorganer, vikarbureauer, ingeniørfirmaer, patentagenter, landinspektører, turist- og fritidserhverv, dyreopdræt osv.).

[122] KOM (2002) 441 endelig af 30.7.2002.

Med hensyn til udstationering af arbejdstagere, der er statsborgere i tredjelande, besluttede Kommissionen at anlægge sag ved Domstolen mod Belgien, Tyskland, Luxembourg og Østrig, idet Kommissionen ikke fandt, at disse lande havde taget hensyn til Vander Elst-dommen [123] i deres lovgivning. Udstationering af arbejdstagere fra tredjelande som led i en tjenesteydelse er nemlig fortsat underkastet betingelser med hensyn til indrejse, ophold og arbejde, der må anses for at være i strid med EF-traktatens artikel 49. Endvidere afsagde Domstolen en vigtig dom vedrørende organiseringen af messer [124]. Domstolen fastslog, at en række forpligtelser var uforenelige med den frie udveksling af tjenesteydelser (generel godkendelsesordning, etablering i værtslandet, krav om, at virksomheden udøves med eneret, krav om en bestemt retlig status, forbud mod at udøve virksomheden i kommercielt øjemed mv.) samt med den frie etableringsret (repræsentanter for myndighederne i de organiserende virksomheders organer, ret til indgriben - også i form af rådgivning, fra organer, som er sammensat af konkurrerende erhvervsdrivende mv.). Domstolen afsagde tillige domme om adgangsstyringstjenester, der er underlagt betingelser (forpligtelse for enhver virksomhed i værtslandet til forudgående godkendelse [125]), udarbejdelse af lønsedler [126] samt vikarbureauvirksomhed (uforenelighed med artikel 49 EF af forpligtelsen til at stille og udbetale sikkerhed i værtslandet [127]). Med hensyn til ydelser på sundhedsområdet blev der iværksat en høring af medlemsstaterne om efterlevelsen af Domstolens domme vedrørende refusion af lægeudgifter afholdt i en anden medlemsstat [128].

[123] Sag C-43/93, dom af 9. august 1994, Sml. 1994 I, s. 3803.

[124] Sag C-439/99, dom af 15. januar 2002, Sml. 2002 I, s. 305.

[125] Sag C-390/99, dom af 22. januar 2002, Sml. 2002 I, s. 607.

[126] Sag C-79/01, dom af 17. oktober 2002, Sml. 2002 I, s. 8923.

[127] Sag C-279/00, dom af 7. februar 2002, Sml. 2002 I, s. 1425.

[128] Domme af 28. april 1998 i sagerne C-120/95, Sml. 1998 I, s. 1831 og C-158/96, Sml. 1998 I, s. 1931; domme af 12. juli 2001 i sagerne C-157/99, Sml. 2001 I, s. 5473 og C-368/98, Sml. 2001 I, s. 5363.

På området for kommerciel kommunikation har Kommissionen besluttet at indstævne Belgien for Domstolen som følge af visse bestemmelser i Belgiens lovgivning om handelssædvaner, der begrænser mulighederne for at anvende programmer for loyalitetsbearbejdning. Kommissionen har ligeledes indledt en procedure mod den franske lovgivning om forbud mod fjernsynsreklamer for visse sektorer (distribution, presse, biografer, forlagsvirksomhed).

Hvad angår finansielle tjenesteydelser har Kommissionen indbragt to sager mod henholdsvis Luxembourg og Frankrig [129] vedrørende bonus/strafpræmier i forsikringssektoren for Domstolen. Derimod har Kommissionen henlagt procedurerne mod Belgien og Finland, idet disse lande har ændret deres lovgivning om bonus/strafpræmier under hensyntagen til Kommissionen fortolkningsmeddelelse om fri udveksling af tjenesteydelser og begrebet "almene hensyn". I sagen mod Italien om fastfrysning af præmierne for automobilansvarsforsikringer fremsatte generaladvokaten sit forslag til afgørelse den 4. juli 2002 i sag C-59/01, hvor han bekræftede Kommissionens holdning til fordel for princippet om fri tariffastsættelse som omhandlet i forsikringsdirektiverne. Kommissionen har endvidere fortsat overtrædelsesproceduren mod Frankrig vedrørende gensidige forsikringsselskaber og nedlagt påstand for Domstolen om, at Frankrig tilpligtes at betale en tvangsbøde på 242 650 EUR pr. dag [130].

[129] Verserende sager C-346/02 og C-347/02.

[130] Verserende sag C-261/02.

Processen med at gennemføre direktiv 98/78/EF [131] (forsikringsgrupper) er afsluttet, efter at Grækenland som følge af Domstolens dom af 12. september 2002 i sag C-312/01 har meddelt Kommissionen de vedtagne foranstaltninger. Kommissionen har ligeledes kunnet henlægge andre verserende sager, efter at de pågældende nationale lovgivninger er bragt i overensstemmelse med EU-retten. Dette gælder f.eks. den finske lovgivning, hvorefter skader på passagerer i et køretøj, der har været involveret i en ulykke, kan udelukkes fra forsikringsdækningen, hvis føreren af køretøjet har været påvirket af alkohol under kørslen. Denne lovgivning, der anses for værende i strid med artikel 2 i andet direktiv om automobilforsikring (84/5/EØF [132]), som kun giver mulighed for udelukkelse fra forsikringsdækningen i visse tilfælde, der er udtrykkeligt nævnt i direktivet, og som ikke inkluderer førerens beruselse o.lign., er blevet ændret.

[131] EFT L 330 af 5.12.1998, s. 1.

[132] EFT L 8 af 11.1.1984, s. 17.

På værdipapirområdet indstævnede Kommissionen den 20. december 2001 Det Forenede Kongerige for Domstolen for manglende gennemførelse i Gibraltar af direktiv 97/9/EF [133] (investorgarantiordninger).

[133] EFT L 84 af 26.3.1997, s. 22.

Sagerne om overtrædelser i sektoren for investeringsfonde (kollektive investeringsinstitutter), hvor den formelle procedure blev iværksat i 2002, eller som Kommissionen er i gang med at undersøge, drejer sig næsten alle om skattespørgsmål. Sagerne bygger dels på den undersøgelse af de fiskale barrierer i det indre marked for investeringsfonde, der blev fremlagt i 2001 af Fédération européenne des Fonds et des Sociétés d'investissement (FEFSI), dels på konkrete klager fra organisationer, der repræsenterer investeringsfondssektoren. I denne forbindelse er der indledt formelle procedurer mod Østrig og Tyskland, eller allerede indledte procedurer er blevet fortsat. En række andre medlemsstater er genstand for undersøgelser og har i efteråret 2002 modtaget administrative skrivelser.

Med hensyn til betalingssystemer udsendte Kommissionen i 2002 et spørgeskema og anmodede medlemsstaterne om at meddele Kommissionen, hvilke foranstaltninger de har truffet for at indføre de sanktioner, der er fastsat i artikel 7 i forordning (EF) nr. 2560/2001 [134] om grænseoverskridende betalinger i euro.

[134] EFT L 344 af 28.12.2001, s. 13.

Hvad angår posttjenester blev nogle af de igangværende sager vedrørende de nationale regeludstedende myndigheders operationelle uafhængighed løst i 2002. Der er endnu tre procedurer i

gang, som forventes afsluttet i 2003. I de fleste tilfælde, hvor borgerne klager over posttjenesternes dårlige kvalitet, plejer Kommissionen normalt at erindre klagerne om, at der på nationalt plan består klagemuligheder, som helst først skal udnyttes (samtlige medlemsstater har indført sådanne procedurer i medfør af reglerne på området).

2.10.3. Virksomhedernes vilkår

På området for industriel ejendomsret blev der den 19. december 2002 fremsendt begrundede udtalelser til ni medlemsstater, der ikke havde givet meddelelse om deres nationale gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 98/44/EF [135] (retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser). I 2002 offentliggjorde Kommissionen desuden to rapporter i henhold til direktivet: "Evaluering af, hvilke følger det har for den genteknologiske grundforskning, at dokumenter, hvis indhold kunne være patenterbart, ikke offentliggøres eller offentliggøres sent" [136] og "Patentrettens udvikling og følger inden for bio- og genteknologi" [137]. Endelig har Kommissionen besluttet at indstævne syv medlemsstater for Domstolen for manglende gennemførelse i national ret af direktiv 98/71/EF [138] (retlig beskyttelse af mønstre).

[135] EFT L 213 af 30.7.1998, s. 13.

[136] KOM (2002) 2 endelig af 14.1.2002, jf. direktivets artikel 16b.

[137] KOM (2002) 545 endelig af 7.10.2002, som er den i direktivets artikel 16c omhandlede årsberetning.

[138] EFT L 289 af 28.10.1998, s. 28.

Med hensyn til ophavsret og beslægtede rettigheder har kun to medlemsstater (Danmark og Grækenland) givet meddelelse om de nationale foranstaltninger, de har vedtaget til gennemførelse af direktiv 2001/29/EF [139] om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet.

[139] EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10.

Den 26. september 2002 fremsatte generaladvokaten sit forslag til afgørelse i sagen SENA mod NOS [140] om fortolkning af begrebet "rimeligt vederlag" som omhandlet i artikel 8, stk. 2, i direktiv 92/100/EØF [141] (udlejnings- og udlånsrettigheder). De fleste af overtrædelsesprocedurerne på dette område er foranlediget af en ukorrekt gennemførelse af visse af dette direktivs bestemmelser. Således blev der i slutningen af 2002 anlagt sag ved Domstolen mod Belgien og Det Forenede Kongerige, og i årets løb blev der indgivet nye klager over ukorrekt gennemførelse mod Spanien, Frankrig, Portugal og Det Forenede Kongerige. Domstolen afsagde den 19. marts 2002 en dom [142], hvori det blev fastslået, at Irland havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten, idet Irland ikke inden fristens udløb havde tilsluttet sig Berner-konventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Paris-akten, 1971).

[140] Verserende sag C-245/00.

[141] EFT L 346 af 27.11.1992, s. 61.

[142] Sag C-13/00, Sml. 2002 I, s. 2943.

Med hensyn til offentlige kontrakter har Kommissionen fortsat sin kontrol med gennemførelsen af EU-rettens bestemmelser. Den har i den forbindelse både behandlet klager og på eget initiativ taget sager op. Med henblik på at styrke klagerens væsentlige rolle i afdækningen af overtrædelser har Kommissionen i en meddelelse gjort nærmere rede for de administrative foranstaltninger, der er truffet til fordel for klageren [143].

[143] "Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Den Europæiske Ombudsmand om forbindelserne med klager i sager om overtrædelser af fællesskabsretten", EFT C 244 af 10.10.2002.

For at gøre det lettere for medlemsstaterne at gennemføre EU-lovgivningen om offentlige kontrakter har Kommissionen indført en dialog- og samrådsprocedure ("pakkemøder vedrørende gennemførelsen"). I 2002 behandlede Kommissionen ikke desto mindre visse sager om offentlige kontrakter. I det følgende nævnes nogle eksempler.

Efter en klage fra 40 ikke-statslige organisationer over bundet støtte, dvs. medlemsstaternes praksis med at gøre støtten til udviklingslande betinget af indkøb af varer, tjenesteydelser mm. fra

donorlandet, har Kommissionen iværksat en undersøgelse af støttebindingspraksis i alle medlemsstater. Undersøgelserne er for seks medlemsstaters vedkommende endnu ikke afsluttet.

Kommissionen har besluttet at indstævne Tyskland for Domstolen i to sager, hvor der var indgået kontrakt om tjenesteydelser uden forudgående udbudsprocedure. I en af sagerne fandt de tyske myndigheder, at en ordregivende myndighed, der selv havde vundet et udbud om affaldshåndtering, ikke var forpligtet til at gennemføre et udbud før tildelingen af kontrakten for transporten af dette affald. De tyske myndigheder gjorde gældende, at den ordregivende myndighed, da den indgik kontrakter om disse tjenesteydelser, ikke optrådte som offentlig myndighed. Kommissionen er imidlertid af den opfattelse, at en ordregivende myndighed som defineret i EU's lovgivning om offentlige indkøb ikke i lighed med en privat virksomhed frit kan vælge sine underleverandører. I den anden sag har de tyske myndigheder erkendt, at der burde være gennemført en udbudsprocedure før tildelingen af en række kontrakter om bortskaffelse af affald. Da kontrakterne imidlertid fortsat er i kraft, finder Kommissionen, at der stadig sker tilsidesættelse af EU-lovgivningen [144].

[144] Jf. lignende sager, der endnu verserer for Domstolen: Generaladvokatens forslag til afgørelse af 28. november 2002, forenede sager C-20/01 og C-28/01.

Kommissionen har ligeledes besluttet at indstævne Italien for Domstolen for ukorrekt gennemførelse af tjenesteydelsesdirektiv 92/50/EØF [145]. Formanden for Italiens Statsråd havde udstedt det såkaldte "Karrer"-dekret (nr. 116/97) om, hvorledes det ved tildelingen af visse tjenesteydelseskontrakter skulle afgøres, hvilket bud der var økonomisk mest fordelagtigt. I dekretet var der fastsat kriterier for tildelingen af kontrakten, herunder en række kriterier, der skulle tages i betragtning ved udvælgelsen af leverandørerne af tjenesteydelserne. Efter dekretets ophævelse besluttede Kommissionen den 24. april 2002 at frafalde sagen.

[145] EFT L 209 af 24.7.1992, s. 1.

I Østrig er gennemførelsen af "klagedirektiv" 89/665/EØF [146] fortsat et væsentligt udestående spørgsmål, der er blevet drøftet med de østrigske myndigheder under et årligt møde med Kommissionens tjenestegrene (det såkaldte "pakkemøde vedrørende offentlige kontrakter"). Den i 2001 konstaterede tendens til et stigende antal præjudicielle spørgsmål til Domstolen om fortolkningen af dette direktiv fortsatte i 2002 (fem spørgsmål blev forelagt af de østrigske retsinstanser i 2002, hvilket bringer det samlede antal op på 11 præjudicielle spørgsmål siden 2001). Derimod er antallet af østrigske sager om ukorrekt anvendelse af "klagedirektivet", som Kommissionen har fået kendskab til, ikke steget.

[146] EFT L 395 af 30.12.1989, s. 33.

Endelig har Domstolen i sin dom i sagen Hospital Ingenieure [147] gjort Kommissionen opmærksom på et andet østrigsk tilfælde af ukorrekt gennemførelse af "klagedirektivet". Domstolen fastslog i dommen, at den ordregivende myndigheds beslutning om at tilbagekalde et udbud vedrørende en offentlig tjenesteydelsesaftale skal kunne gøres til genstand for en klageprocedure og annulleres, hvilket den ikke kan ifølge de gældende bestemmelser i den østrigske delstat Wien.

[147] Sag C-92/00, dom af 18. juni 2002, Sml. 2002 I, s. 5553.

På databeskyttelsesområdet gav Luxembourg den 21. august 2002 meddelelse om sine gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 95/46/EF [148] (beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger), efter at Domstolen i sin dom af 4. oktober 2001 [149] havde fastslået, at Luxembourg havde tilsidesat sine forpligtelser på dette område.

[148] EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

[149] Sag C-450/00, Sml. 2001 I, s. 7069.

Hvad angår selskabsret og meddelelse af finansielle oplysninger har Kommissionen modtaget en klage over den tyske lov af 1953 "Altbankengesetz". Klagen går ud på, at 22, stk. 3, i denne lov er uforenelig med artikel 47 ff. i direktiv 78/660/EØF [150], hvorefter årsregnskaberne og årsberetningerne skal offentliggøres for samtlige tyske aktieselskaber. Kommissionen har ligeledes modtaget tre klager over gennemførelsen i Italien af direktiv 84/253/EØF [151] om autorisation af personer, der skal foretage lovpligtig revision af regnskaber.

[150] EFT L 220 af 14.8.1978, s. 11.

[151] EFT L 126 af 12.5.1984, s. 20.

2.10.4. Regulerede erhverv (kvalifikationskrav)

Antallet af klagesager og overtrædelsessager vedrørende regulerede erhverv i forbindelse med kvalifikationskrav er nogenlunde uændret. I 2002 modtog Kommissionen ca. 20 klager over restriktioner, som hævdedes at være i strid med EF-traktatens artikel 43 og 49 og direktiverne om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser for erhvervsuddannelser.

Især skal nævnes overtrædelsesprocedurerne mod Grækenland vedrørende direktiv 89/48/EØF [152] og 92/51/EØF [153] om den generelle ordning for anerkendelse af eksamensbeviser. Efter henlæggelsen (i oktober 2000) af proceduren for manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltningerne til direktiv 89/48/EØF har Kommissionen fremsendt en begrundet udtalelse og besluttet at indstævne Grækenland for Domstolen for manglende overensstemmelse mellem den græske gennemførelseslovgivning (præsidentielt dekret 165/2000 af 23. juni 2000) og direktivet samt ukorrekt gennemførelse af dette. Der er endvidere fremsendt en supplerende begrundet udtalelse for ukorrekt gennemførelse af direktiv 92/51/EØF. I begge tilfælde er Grækenland bl.a. blevet kritiseret for ikke at anerkende eksamensbeviser, som græske statsborgere har opnået i Grækenland, men fra institutioner, der på franchisebasis udbyder andre medlemsstaters uddannelser.

[152] EFT L 19 af 24.1.1989, s. 16.

[153] EFT L 209 af 24.7.1992, s. 25.

Kommissionen har endvidere anlagt sag ved Domstolen til prøvelse af den græske lovgivning, der pålægger fysiske og juridiske personer restriktive betingelser for drift af forretninger, der sælger optisk materiel, hvilket Kommissionen finder er i strid med EF-traktatens artikel 43.

Kommissionen har anlagt sag ved Domstolen med påstand om, at de græske myndigheder dømmes for ukorrekt gennemførelse af direktiv 85/384 om anerkendelse af arkitektuddannelsen.

2.11. REGIONALPOLITIK

2.11.1. Analyse af årsagerne til overtrædelser

Regionalpolitikken er primært baseret på forordninger, som gælder umiddelbart i medlemsstaterne. Disse forordninger (f.eks. forordning (EF) nr. 1164/94 (Samhørighedsfonden) og forordning (EF) nr. 1260/1999 (strukturfondene)) samt de forordninger, der vedrører finanskontrol, indeholder præcise regler på dette felt. Overtrædelsessagerne i relation til lovgivningen om regionalpolitikken drejer sig derfor enten om ukorrekt anvendelse af forordningerne eller om uregelmæssigheder (artikel 1, stk. 2, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 om beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser).

Uregelmæssighederne omfatter imidlertid også overtrædelser af EU-lovgivningen på andre områder. Den tætte sammenhæng mellem foranstaltninger i forbindelse med regionalpolitikken og overholdelse af andre former for EU-lovgivning understreges også af det udtrykkelige krav om, at foranstaltninger, der finansieres af Samhørighedsfonden, strukturfondene, EIB eller et andet finansielt instrument, skal være i overensstemmelse med traktaten og de retsakter, der er udstedt i henhold til denne, samt med EU's øvrige politikker (artikel 8, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1164/94 og artikel 12 i forordning (EF) nr. 1260/1999).

2.11.2. Konsekvenser af overtrædelser

Proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 226 iværksættes især i tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne i strukturfondsforordningerne (f.eks. hvis de nationale organer, der er ansvarlige for forvaltningen af de støtteordninger, der samfinansieres af strukturfondene, opkræver gebyrer, hvilket er i strid med bestemmelserne i de nævnte forordninger, i henhold til hvilke det fulde støttebeløb skal udbetales til de endelige modtagere). I sager om "uregelmæssigheder" kan Kommissionen iværksætte specifikke procedurer med henblik på at suspendere, nedsætte eller annullere støtte fra den pågældende fond i henhold til artikel 24 i forordning (EØF) nr. 4253/88 (ændret ved forordning (EØF) nr. 2082/93) samt artikel 38, stk. 5, og artikel 39 i forordning (EF) nr. 1260/1999. En sådan procedure er f.eks. blevet iværksat over for en modtager af direkte støtte, der ikke har overholdt de i skrivelsen om støtteydelsen fastsatte bestemmelser, og mod modtageren af et globaltilskud, der ikke har gennemført det projekt, hvortil tilskuddet er blevet ydet.

Endelig kan Kommissionen indlede en procedure med henblik på at suspendere, nedsætte eller endog annullere støtte i henhold til artikel G og H i bilag II til forordning nr. 1164/94 om oprettelse af Samhørighedsfonden, som ændret ved Rådets forordning nr. 1265/1999.

2.12. TOLDUNION OG BESKATNING

2.12.1. Toldunion

På toldområdet, hvor EU-lovgivningen primært består af forordninger, har Kommissionen måttet indlede en procedure mod Frankrig, som ikke i henhold til bestemmelserne i artikel 244 i EF-toldkodeksen kræver sikkerhedsstillelse af debitor, når toldmyndighederne udsætter gennemførelsen af en toldafgørelse ved en efterfølgende inddrivelse af en toldgæld. I øvrigt er det for let at opnå udsættelse. Frankrig har erkendt, at Kommissionens holdning er berettiget, og bebudet, at Frankrig i begyndelsen af 2003 vil indføre en national procedure for inddrivelse af toldgæld, som i alle situationer sikrer en korrekt gennemførelse af EU-reglerne.

Kommissionen har ligeledes anlagt sag ved Domstolen [154] som led i proceduren mod Grækenland vedrørende den afgift, der opkræves ved indførslen i Grækenland af lægemidler, til fordel for Den Nationale Lægemiddelstyrelse. En sådan afgift, der skal betales af importøren, udgør nemlig en afgift med tilsvarende virkning som importtold, som er ikke er tilladt ifølge traktatens artikel 23 og 25. Endelig skal bemærkes, at proceduren mod Grækenland vedrørende afgifterne på indførsel af dybfrosne fisk fra EU er blevet henlagt, idet de græske myndigheder har rettet sig efter den begrundede udtalelse.

[154] Sag C-426/02.

2.12.2. Direkte beskatning

I 2002 har Kommissionen udvist usædvanlig stor aktivitet på dette område.

For det første er der fremsendt en åbningsskrivelse til Tyskland, hvori landet opfordres til at fremsætte sine bemærkninger til den skattemæssige behandling af udenlandske investeringsfondes udbytte, som forekommer at være diskriminerende i artikel 49 og artikel 56 EF's forstand. Det synes nemlig, som om hele det udbytte, der modtages af udenlandske fonde, er skattepligtigt, mens kun halvdelen af det udbytte, der modtages af tyske fonde, er skattepligtigt. Kommissionen frygter, at denne behandling vil skade de udenlandske fondes muligheder for at afhænde deres andele i Tyskland, ikke mindst da et nyt tysk lovforslag synes at udstrække denne skattemæssige forskelsbehandling til også at omfatte kapitalvindingsskatten

Endvidere er der fremsendt begrundede udtalelser i følgende enkeltsager:

- Belgien: Manglende overensstemmelse mellem den belgiske lovgivning om arveafgifter og registreringsafgifter og artikel 43 og 48 EF, idet en række skattefordele alene indrømmes belgiske organisationer og institutioner, hvilket begrænser etableringsfriheden for tilsvarende organisationer, der er etableret i andre medlemsstater
- Spanien: Manglende overensstemmelse mellem lovgivningen om kapitalvindingsskatten for aktier, der sælges på de spanske børser, og for aktier, der sælges på andre medlemsstaters børser, og artikel 49 og 56 EF
- Frankrig: Nægtelse af at indrømme forældre, der har bopæl i Frankrig og sender deres børn til belgiske vuggestuer, delvist fradrag i indkomstskatten for vuggestueomkostningerne, hvilket er i strid med artikel 39 og 49 EF
- Italien: Indførelse med tilbagevirkende kraft af en afgift, der er uforenelig med direktiv 69/335/EF om kapitaltilførselsafgifter, og anvendelse af særlige bestemmelser, som gør det yderst vanskeligt at få tilbagebetalt det gebyr for "registrering af selskaber i selskabsregistret", som Domstolen har kendt ulovligt [155]

[155] Forenede sager C-71/91 og C-178/91 (Sml. 1993 I, s. 1915).

Domstolen har ligeledes fået forelagt to sager i forbindelse med tidligere indledte overtrædelsesprocedurer. Den første sag er rettet mod Frankrig og vedrører provenuet af kapitalobligationer [156], mens den anden sag er anlagt mod Belgien, som pålægger almindelige investeringsselskaber og lukkede investeringsselskaber en aktietegningsafgift[i].

[156] Sag C-333/02.

Derimod har det været muligt at henlægge overtrædelsesproceduren mod Grækenland, der ud over kapitaltilførselsafgift pålægger aktieselskabers og anpartsselskabers kapital andre særlige bidrag, efter at Grækenland har efterkommet Domstolens dom af 19.3.2002 [157].

[157] Sag C-426/98 (Sml. 2002 I, s. 2793).

2.12.3. Moms

Kommissionen har som i de foregående år indledt flere nye procedurer for ukorrekt anvendelse af bestemmelserne i det sjette momsdirektiv (77/388/EØF) om et ensartet beregningsgrundlag:

- Belgien: I forbindelse med kunstauktioner lægger Belgien i strid med direktivets artikel 2 moms påfølgeretten, der udgør en form for udbyttedeling, som kunstneren eller dennes retssuccessorer efter kunstnerens død opnår ved ethvert videresalg af kunstnerens værker

- Spanien: For det første indeholder den spanske lovgivning om moms på tilskud to bestemmelser, der er i strid med direktivet, nemlig en bestemmelse om, at pro rata-reglen skal finde anvendelse på en afgiftspligtig, som alene har afgiftspligtige transaktioner, hvilket er i strid med artikel 17, stk. 5, og en bestemmelse, der i strid med artikel 17, stk. 2, begrænser fradragsretten. Endvidere har Spanien i henhold til direktivets artikel 16 udnyttet muligheden for at oprette oplag, bortset fra toldoplag, således at udtagelse af varer fra oplaget sidestilles med import, hvilket medfører to afgiftsudløsende begivenheder med heraf følgende forpligtelse til at indgive to særskilte angivelser, hvoraf den ene er en toldangivelse. Direktivet giver imidlertid ikke mulighed for at lade en afgiftspligt indtræde, blot fordi der sker udtagelse fra et toldoplag

- Grækenland: Grækenland har ved at nægte momsfritagelse for ydelse af lån foretaget af andre end pengeinstitutter tilsidesat direktivets artikel 13, B, litra d), nr. 1, som fritager ydelse af lån som sådan og ikke giver mulighed for at sondre mellem, om den person, der yder lånet, er et pengeinstitut eller en anden person som f.eks. en person, der sælger varer på kredit

- Italien: For at efterkomme Domstolens dom af 3.9.2000 [158] lægger de franske myndigheder nu moms på afgifterne for benyttelse af tunnellerne mellem Frankrig og Italien. Italien har derimod opretholdt momsfritagelsen og overtræder således fortsat bestemmelserne.

[158] Sag C-358/97 (Sml. 2000 I, s. 6301).

Domstolen har fået forelagt to sager som led i overtrædelsesprocedurer mod Tyskland, nemlig en sag om momsfritagelse for støtte til tørfoder [159], og en sag om anvendelse af lavere momssatser over for kunstnere [160]. Det skal ligeledes bemærkes, at Tyskland også er blevet dømt i sagen om fritagelse for forskningsaktiviteter ved dom afsagt af Domstolen den 20.6.2002 [161]

[159] Sag C-144/02.

[160] Sag C-109/02.

[161] Sag C-287/00 (Sml. 2002 I, s. 5811).

En hel del procedurer har kunnet henlægges, efter at de pågældende medlemsstater har ændret deres lovgivning, bl.a. som følge af en række domme afsagt af Domstolen til fordel for Kommissionen:

- Spanien: De spanske myndigheder har i overensstemmelse med Domstolens dom af 18.1.2001 [162] ophævet den nedsatte momssats for motorvejsafgifter

[162] Sag C-89/99 (Sml. 2001 I, s. 445).

- Frankrig: De franske myndigheder har efterkommet Domstolens dom af 14.6.2001 [163] vedrørende retten til delvist fradrag af moms på dieselolie, der anvendes som brændstof til køretøjer, der ikke giver ret til fradrag

[163] Sag C-40/00 (Sml. 2001 I, s. 4539).

- Italien: De italienske myndigheder har i medfør af Domstolens dom af 25.10.2001 [164] vedtaget det ministerielle dekret om fastsættelse af retningslinjerne for tilbagebetaling gennem tildeling af statsobligationer

[164] Sag C-78/00 (Sml. 2001 I, s. 8195).

- Nederlandene: Det anfægtede fradrag for kørselsomkostninger er blevet ophævet efter Domstolens dom af 8.11.2001 [165]

[165] Sag C-338/98 (Sml. 2001, s. 8265).

- Portugal: De portugisiske myndigheder har efterkommet Domstolens dom af 9.3.2001 [166] vedrørende anvendelse af en reduceret sats på visse produkter, herunder vin.

[166] Sag C-276/98 (Sml. 2001 I, s. 1699).

Der er tillige indledt en procedure mod Italien for ukorrekt gennemførelse af bestemmelserne i ottende momsdirektiv (79/1072/EØF) vedrørende reglerne for tilbagebetaling af moms til afgiftspligtige personer, der ikke er etableret i indlandet. Tilbagebetalingen til disse afgiftspligtige personer sker nemlig fortsat med store forsinkelser.

2.12.4. Andre indirekte skatter

Kommissionen har fremsendt en supplerende åbningsskrivelse til Det Forenede Kongerige, som over for rejsende, der vender tilbage fra andre medlemsstater, hvor de har købt alkoholholdige drikkevarer eller tobaksvarer til eget forbrug, fortsat anvender sanktioner, der kan være uforenelige med bestemmelserne i direktiv 92/12/EF om den generelle ordning for punktafgiftspligtige varer. Vedrørende samme direktiv har Kommissionen fremsendt en begrundet udtalelse til Belgien, som pålægger forarbejdede tobaksvarer punktafgifter ved at påbyde, at der sættes banderoler på produktemballagen, og kræve, at punktafgifterne betales, når banderolerne stilles til rådighed. Kommissionen har ligeledes indledt proceduren i henhold til artikel 228 EF mod Frankrig for ikke at have truffet foranstaltningerne til efterlevelse af Domstolens dom af 27.2.2002 vedrørende forskellig beskatning af cigaretter af brun tobak og af lys tobak [167] i strid med direktiv 95/59/EF og 92/79/EØF samt artikel 90, stk. 1, EF.

[167] Sag C-302/00 (Sml. 2002 I, s. 2055).

Hvad angår afgifter på motorkøretøjer har Kommissionen indledt en procedure for ukorrekt gennemførelse af direktiv 83/183/EØF dels mod Danmark, som nægter at indrømme personer, der flytter definitivt til Danmark, fritagelse fra registreringsafgiften, selv om dette er forskrevet i direktivet, dels mod Grækenland, som bl.a., hvis en person flytter fra en anden medlemsstat til landet, lægger afgifter på køretøjer svarende til en femtedel (20%) af den afgift, der normalt skulle betales for køretøjets registrering i Grækenland, i stedet for at indrømme fuldstændig afgiftsfritagelse som forskrevet i direktivet.

Endelig har Kommissionen kunne henlægge den procedure, der tidligere var indledt mod Portugal i henhold til artikel 90 EF, efter at Portugal har ændret sin afgiftsordning for brugte biler. Kommissionen har ligeledes henlagt afgiftsdelen af proceduren mod Frankrig vedrørende den destruktionsafgift, der skal betales af slagterierne, og som også er i strid med traktatens artikel 90, mens sagens støttedel skal gøres til genstand for yderligere undersøgelser.

2.12.5. Gensidig bistand

Kommissionen har anmodet Det Forenede Kongerige om at iværksætte bestemmelserne i direktiv 77/799/EF i Gibraltar. Ifølge direktivet skal medlemsstaterne udveksle alle oplysninger, der gør det muligt for dem at foretage en korrekt ansættelse af indkomst- og formueskat, merværdiafgift (moms) samt punktafgifter på mineralolie, tobak og alkohol. Dette direktiv om gensidig bistand finder nemlig anvendelse i hele Fællesskabets område, således også Gibraltar.

Endvidere har Kommissionen som følge af manglende meddelelse af de nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktiverne fremsendt en begrundet udtalelse til Frankrig samt en åbningsskrivelse til andre medlemsstater vedrørende direktiv 2001/44/EF af 15.6.2001 om gensidig bistand ved inddrivelse af tilgodehavende afgifter. Det skal i øvrigt bemærkes, at der på afgiftsområdet sker forholdsvis langt færre overtrædelser i form af manglende meddelelse end i form af ukorrekt gennemførelse.

2.13. UDDANNELSE, KULTUR OG AV-SEKTOR

2.13.1. Uddannelse

I henhold til EF-traktatens artikel 149 og 150 er medlemsstaterne ansvarlige for undervisningsindholdet og opbygningen af deres uddannelsessystemer. Men hvad angår vilkårene for adgang til undervisning

og erhvervsuddannelse skal medlemsstaterne i henhold til artikel 12 EF afstå fra enhver form for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.

Kommissionen må konstatere, at studerende og andre under uddannelse fortsat støder på mange hindringer for den akademiske mobilitet. Imidlertid bevirker EU-retten begrænsede rækkevidde på dette område, som skyldes, at der ikke findes nogen afledt ret, at hindringerne for mobiliteten ikke altid er direkte i strid med traktaten. Ofte skyldes hindringerne administrativ praksis, langsommelige procedurer mv. snarere end en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, som er forbudt ifølge artikel 12 EF. Denne type hindringer risikerer at fratage europæiske studerende lysten til at udøve deres ret til fri bevægelighed. Problemet opstår oftest i forbindelse med anerkendelse af eksamensbeviser. Akademisk anerkendelse af eksamensbeviser henhører under medlemsstaternes kompetence, men medlemsstaterne skal i henhold til artikel 12 EF afholde sig fra enhver forskelsbehandling på grundlag af nationalitet. Kommissionen har bemærket, at godkendelsesprocedurer i visse medlemsstater er uforholdsmæssig langsommelig, og at de beslutninger, der træffes af de kompetente nationale myndigheder, ikke er tilstrækkeligt begrundede. Selv om udnyttelsen af de nationale klagemuligheder i disse tilfælde har vist sig at være det eneste effektive middel, hvorpå de pågældende kan opnå ændring eller annullation af de beslutninger, de nationale myndigheder har truffet for deres vedkommende, er der taget kontakt med en række medlemsstater, som er blevet anmodet om at forklare den uforholdsmæssig lange varighed af godkendelsesprocedurerne, hvis det skønnes, at procedurernes længde kan skabe hindringer for studerendes frie bevægelighed.

I 2002 indbragte Kommissionen to overtrædelsessager for Domstolen, én mod Østrig og én mod Belgien, der anvender andre adgangskriterier for indehavere af eksamensbeviser udstedt af andre medlemsstater end for deres egne statsborgere. Selv om Belgien har accepteret at ændre sin lovgivning og bringe denne i overensstemmelse med artikel 12 EF, har Belgien endnu ikke givet Kommissionen meddelelse om den ændrede lovgivning.

2.13.2. AV-sektoren (direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 og 89/552/EØF af 3. oktober 1989 (fjernsyn uden grænser)

2.13.2.1. Gennemførelse af direktiverne

Hovedformålet med direktiverne er at skabe de vilkår, der kan sikre den frie bevægelighed for fjernsynsprogrammer. Som en overordnet vurdering bekræfter fjerde beretning om gennemførelsen [168] dels, at direktivet giver et sæt effektive lovgivningsmæssige rammer for den europæiske AV-sektor, dels relevansen af den fælles europæiske tilgang til AV-spørgsmål. De overordnede målsætninger af almen interesse, som direktivet har til formål at beskytte, er stadig relevante, og medlemsstaterne har givet sig selv midlerne til at nå disse målsætninger. Der er således blevet oprettet nationale kontrolmyndigheder, og de fleste af medlemsstaterne har afsat yderligere personale og ressourcer med henblik på en effektiv gennemførelse af direktivet. Domstolen har tidligere dømt Luxembourg [169] og Italien [170] for at have tilsidesat deres forpligtelser i henhold til direktivet. I mellemtiden er direktivets bestemmelser blevet korrekt gennemført i de to medlemsstater.

[168] KOM (2002) 778 endelig.

[169] Sag C-119/00.

[170] Sag C-207/00.

Kommissionen har behandlet en klage vedrørende afgørelsen af, under hvilken stats jurisdiktion et tv-selskab henhører i henhold til direktivets artikel 2. Klageren, CLT-UFA SA, er et tv-selskab, som sender via satellit, har licens i Luxembourg og sender RTL 4- og 5-programmer til det nederlandske marked. Ved beslutning af 5. februar 2002 stadfæstede Det Nederlandske Medienævn sin tidligere beslutning af 20. november 1997. I denne oprindelige beslutning blev det fastslået, at RTL/Veronica de Holland Media Group SA var det ansvarlige tv-selskab for RTL 4 og RTL 5, som derfor henhørte under de nederlandske myndigheders jurisdiktion. Kommissionen finder, at RTL 4 og 5 ifølge direktivets kriterier hører under de luxembourgske myndigheders jurisdiktion. Parterne bestrider ikke, at kanalerne har licens i Luxembourg. Sagen vil blive nøje fulgt for at sikre, at kriterierne fortolkes i overensstemmelse med Domstolens praksis.

Bestemmelserne i direktivets artikel 3a, stk. 1, giver medlemsstaterne det nødvendige retlige grundlag for at kunne træffe nationale foranstaltninger med henblik på at beskytte en række begivenheder og arrangementer, der anses for at være af væsentlig samfundsmæssig betydning. Ved udgangen af 2002 var foranstaltninger truffet i henhold til direktivets artikel 3a, stk. 1, i kraft i Italien, Tyskland, Det Forenede Kongerige og Østrig. I begyndelsen af 2002 trak Danmark sine foranstaltninger tilbage [171]. I overensstemmelse med direktivets artikel 3a, stk. 2, er der én gang om året blevet offentliggjort en konsolideret liste over medlemsstaternes foranstaltninger i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Den seneste konsoliderede liste blev offentliggjort i august 2002 [172]. Belgien fremlagde den 5. september 2002 udkast til foranstaltninger i henhold til direktivets artikel 3a, men forslaget var ufuldstændigt, hvilket Kommissionen meddelte de belgiske myndigheder. Den 7. november 2002 fremlagde de irske myndigheder udkast til foranstaltninger, som blev drøftet den 30. januar 2003 i det kontaktudvalg, der var oprettet i henhold til direktivets artikel 23a. Der verserer endnu en sag - vedrørende Kommissionens rolle i relation til direktivets artikel 3a - for Retten i Første Instans [173].

[171] Offentliggjort i EFT C 45 af 19.2.2002.

[172] EFT C 189 af 9.8.2002, s. 2

[173] Sag T-33/01.

Den 8. november 2002 vedtog Kommissionen femte meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om anvendelsen af direktivets artikel 4 og 5 [174]. Meddelelsen viser de generelle tendenser både på EU-plan og i de enkelte berørte medlemsstater. Hvad angår referenceperioden (1999-2000) viser de nationale rapporter, at direktivets artikel 4 (europæiske produktioner) og artikel 5 (europæiske programmer produceret af uafhængige producenter) generelt gennemføres på en tilfredsstillende måde af EU's medlemsstater.

[174] KOM(2002) 612 endelig, http://EFropa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/art45/art45-intro_en.htm

Direktivet indeholder ligeledes bestemmelse om, hvor stor en mængde reklamer det er tilladt at vise på tv. Kommissionen har modtaget flere klager over påståede overtrædelser af reklame- og sponsorreglerne i medlemsstaterne. Det drejer sig navnlig om den praksis, der anvendes af visse tv-selskaber i Grækenland, Spanien, Italien og Portugal. Kommissionen undersøger for tiden situationen i disse lande for at vurdere, om disse påståede overtrædelser kan betragtes som traktatbrud fra de pågældende medlemsstats side. Kommissionen har derfor besluttet at fremsende en supplerende begrundet udtalelse til Spanien (den 26. april 2002).

Som en undtagelse fra den generelle regel om modtagefrihed og ret til retransmission giver direktivets artikel 2a, stk. 2, medlemsstaterne mulighed for efter en særlig procedure at iværksætte foranstaltninger over for radio- og tv-selskaber fra en anden medlemsstat, som har begået en "åbenlys, væsentlig og alvorlig overtrædelse" af direktivets artikel 22. Formålet er at beskytte mindreårige mod programmer, som kan skade deres "fysiske, mentale eller moralske udvikling", og sikre, at "udsendelserne ikke på nogen måde tilskynder til had på grund af race, køn, religion eller nationalitet". Det er Kommissionens opfattelse, at artikel 2a, stk. 2, er anvendt tilfredsstillende i 2002. De tyske myndigheder gav den 6. november 2001 på ny Kommissionen meddelelse om påtænkte foranstaltninger, og der har derfor fundet efterfølgende konsultationer sted i henhold til artikel 2a, stk. 2, litra d).

2.14. SUNDHED OG FORBRUGERBESKYTTELSE

Politikken vedrørende sundhed og forbrugerbeskyttelse er et af de EU-ansvarsområder, som direkte berører de europæiske borgers liv.

Dette områdes store betydning afspejles i Kommissionens indsats for at kontrollere gennemførelsen af EU-retten. Kontrollen med gennemførelsen af EU-retten på sundhedsområdet sker ikke alene ved at behandle klager og indlede overtrædelsesprocedurer, men også i form af forebyggende kontrol foretaget af Levnedsmiddel- og Veterinærkontoret, som ved hjælp af sine inspektionsrapporter og den dialog, det fører med de inspicerede medlemsstater, skal sikre en ensartet og korrekt gennemførelse af EU-lovgivningen i de inspicerede medlemsstater.

2.14.1. Veterinærlovgivning

En af Kommissionens vigtigste prioriteter er at sikre en høj grad af fødevarer sikkerhed i EU. Der er ingen tvivl om, at denne høje grad af sikkerhed kun kan opnås ved en indsats på EU-plan, og det vil derfor ikke være acceptabelt, at det indre markeds funktion hindres ved ensidige foranstaltninger truffet af medlemsstaterne på dette område.

I denne forbindelse skal særlig nævnes den overtrædelsesprocedure, Kommissionen har indledt mod Frankrig i anledning af det franske forbud mod import af britisk oksekød, der blev indført som led i bekæmpelsen af kogalskab. Da Frankrig ikke havde vedtaget de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme Domstolens dom af 13.12.2001 i sag C-1/00, hvori Frankrig blev dømt for at have afvist at ophæve embargoen mod korrekt mærket britisk oksekød med virkning fra den 30. december 1999, indledte Kommissionen den 21.3.2002 en fremskyndet overtrædelsesprocedure i henhold til EF-traktatens artikel 228. Overtrædelsen er bragt til ophør, efter at Kommissionen i en stævning indgivet til Domstolen har nedlagt påstand om, at Frankrig dømmes for ikke at have efterkommet ovennævnte dom og idømmes en tvangsbøde. Da Frankrig har bragt overtrædelsen til ophør, har Kommissionen frafaldet sagen.

Kommissionen har fremsendt en begrundet udtalelse til Frankrig for at have vedtaget en lovgivning, som forbyder markedsføring af brisler, for ikke at lade embedsdyrlæger føre kontrol på fjerkræslagterierne og for manglende overholdelse af visse andre bestemmelser i EU-lovgivningen vedrørende fersk fjerkrækød.

Endvidere har Kommissionen med tilfredshed modtaget oplysninger om, at Det Forenede Kongerige har vedtaget foranstaltninger, der forbyder brug af stærkt klorholdigt vand til desinficering af fjerkrækroppe. Kommissionen har således kunnet afslutte den overtrædelsesprocedure, der blev indledt i 1997.

Hvad angår handelshindringer i forbindelse med veterinærkontrol har Kommissionen besluttet at indstævne Sverige for Domstolen, fordi Sverige forlanger, at de svenske veterinærmyndigheder får forhåndsmeddelelse om forsendelser af fersk kød eller produkter fremstillet på grundlag af kød fra andre medlemsstater.

Hvad angår medlemsstaternes meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger udløb gennemførelsesfristen for tre direktiver i 2002, nemlig direktiv 1999/74/EF (æglæggende høner), 2000/75/EF (bluetongue hos får) og 2001/89/EF (klassisk svinepest).

Rådets direktiv 1999/74/EF af 19. juli 1999 om mindstekrav til beskyttelse af æglæggende høner fastsætter nye mindstekrav til beskyttelse af æglæggende høner ved at indføre skærpede fælles regler for at afhjælpe "hullerne" i den tidligere lovgivning, der ikke tog tilstrækkelig hensyn til dyrevelfærd. Direktivet giver endvidere medlemsstaterne mulighed for på eget område at indføre strengere krav. Ved fastsættelsen af mindstekravene sonder direktivet mellem tre produktionssystemer for æglæggende høner: stimulusberigede bure med mindst 750 cm² burareal pr. høne; ikke-stimulusberigede bure med mindst 550 cm² burareal pr. høne (anvendelsen heraf skal udfases og forbydes helt fra og med 2012); systemer uden bure, men med reder (mindst én pr. syv høner), passende siddepinde og en belægningsgrad på højst ni æglæggende høner pr. m² nytteareal.

Kommissionen har måtte fremsende en begrundet udtalelse til Østrig, Belgien, Grækenland, Italien og Portugal for at have tilsidesat deres forpligtelser i henhold til nævnte direktiv 1999/74/EF.

Hvad angår Rådets direktiv 2000/75/EF af 20. november 2000 om vedtagelse af specifikke bestemmelser vedrørende foranstaltninger til bekæmpelse og udryddelse af bluetongue hos får har Kommissionen fremsendt begrundede udtalelser til Grækenland, Italien og Det Forenede Kongerige.

Belgien, Danmark, Spanien, Nederlandene og Finland har gennemført Rådets direktiv 2001/89/EF af 23. oktober 2001 om EF-foranstaltninger til bekæmpelse af klassisk svinepest. Der er indledt en overtrædelsesprocedure mod de øvrige medlemsstater, der ikke har opfyldt deres meddelelsespligt.

2.14.2. Lovgivning vedrørende plantesundhed

Hvad angår medlemsstaternes meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger på dette område skal det bemærkes, at Spanien, Luxembourg og Sverige har givet meddelelse om gennemførelsesforanstaltninger for alle de direktiver, for hvilke gennemførelsesfristen udløb i 2002.

Derimod er Tyskland og Frankrig fortsat bagud med gennemførelsen af direktiverne.

Østrig har nu endelig vedtaget ændringerne til den lovgivning om maksimumindholdet af pesticider, hvorved direktiverne om maksimalgrænseværdier for pesticidrester gennemføres, og de indledte overtrædelsesprocedurer har derfor kunnet afsluttes.

2.14.3. Lovgivning vedrørende frø og planter

Gennemførelsesfristen for to direktiver udløb i 2002.

Hvad angår direktiv 2001/64/EF (handel med frø af foderplanter og sædekorn) er der fremsendt en begrundet udtalelse til Tyskland, Grækenland, Italien og Det Forenede Kongerige for manglende meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger. Med hensyn til direktiv 2002/8/EF (afprøvning af grøntsagsarternes og landbrugsplantearternes sorter/stammer) er der fremsendt en begrundet udtalelse til Belgien, Grækenland og Italien for manglende meddelelse af nationale gennemførelsesbestemmelser.

Tyskland har endnu ikke indhentet forsinkelserne med gennemførelsen af bl.a. direktiv 98/56/EF, 99/66/EF og 99/68/EF (afsætning af prydblanteforneringsmateriale).

2.14.4. Levnedsmiddellovgivning

Kommissionen har kunne henlægge en overtrædelsessag mod Spanien for at have indført en forpligtelse til på emballagen til spiseoliven at anføre olivenstørrelsen. Spanien har nemlig vedtaget et kongeligt dekret om ophævelse af dette krav, som var i strid med EU-lovgivningen om mærkning af levnedsmidler, som indeholder en udtømmende liste over obligatoriske oplysninger.

Hvad angår medlemsstaternes meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger har Danmark, Grækenland og Sverige givet meddelelse om gennemførelsesforanstaltningerne til samtlige direktiver på dette område, hvis gennemførelsesfrist udløb i 2002.

Der refterer kun forholdsvis begrænsede problemer med hensyn til medlemsstaternes meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger på levnedsmiddelområdet. Det er Tyskland, der mangler at gennemføre flest direktiver om levnedsmidler.

2.14.5. Lovgivning vedrørende foder

Hvad angår medlemsstaternes meddelelse af nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktiverne er der ikke sket væsentlige ændringer i forhold til den foregående beretning. Gennemførelsesfristen udløb for fire direktiver i 2002, nemlig: direktiv 2001/46/EF (offentlig kontrol på foderstofområdet), 2001/79/EF (tilsætningsstoffer), 2001/102/EF (uønskede stoffer og produkter i foderstoffer) og 2002/1/EF (foder).

For så vidt angår gennemførelsen af direktiver er det Grækenland, der er længst bagud. I 2001 dømte Domstolen Grækenland for at have tilsidesat sin forpligtelse til at gennemføre to direktiver om foder (direktiv 95/69/EF og 98/51/EF). Grækenland har efterkommet Domstolens dom vedrørende direktiv 95/69/EF, mens Kommissionen hvad angår direktiv 98/51/EF om godkendelse af foderstofvirkomheder har fremsendt en begrundet udtalelse i henhold til artikel 228 til Grækenland. Endvidere har Domstolen i 2002 dømt Grækenland for at have tilsidesat sin forpligtelse til at gennemføre direktiv 99/20/EF om tilsætningsstoffer til foderstoffer. Grækenland har nu efterkommet dommen.

2.14.6. Forbrugerbeskyttelse

Hvad angår sagerne om manglende overensstemmelse med EU-retten er der sket en væsentlig forbedring af situationen, efter at mange af manglerne er blevet afhjulpet. Som eksempel kan nævnes proceduren mod Portugal for ukorrekt gennemførelse af direktiv 94/47/EØF (brugsret til fast ejendom på timeshare-basis). Da den portugisiske lovgivning på dette område er blevet ændret for at tage hensyn til samtlige Kommissionens klagepunkter, har denne sag kunnet henlægges allerede efter fremsendelsen af den begrundede udtalelse. Samme direktiv er ligeledes genstand for en sag ved Domstolen mod Italien, en sag, som Kommissionen siden har frafaldet efter Italiens endelige accept af samtlige klagepunkter.

Domstolen har afsagt to domme i traktatbrudssager vedrørende direktiv 93/13/EØF (urimelige kontraktvilkår). For det første har Domstolen i sag C-478/99 (Kommissionen mod Sverige) fastslået, at den vejledende liste, der er optaget som bilag til direktiv 93/13/EØF, over vilkår, der kan betegnes som urimelige, udmærket kan indgå i forarbejderne til den svenske gennemførelseslov og derfor ikke

nødvendigvis behøver at være gengivet i selve lovteksten. Denne dom har ligeledes ført til henlæggelse af to lignende sager mod Finland og Danmark.

For det andet har Domstolen i C-372/99 dømt Italien for ufuldstændig gennemførelse af artikel 7, stk. 3, i direktiv 93/13/EØF. Det fremgår nemlig ikke af den italienske gennemførelseslov, at en forbudssag mod en sammenslutning af erhvervsdrivende kan vedrøre ikke alene anvendelsen af urimelige kontraktvilkår, men også en opfordring til at anvende sådanne vilkår. Domstolen har således, uanset at man i italiensk retspraksis synes at fortolke begrebet "anvendelse" så vidt, at det også omfatter en opfordring til anvendelse af urimelige kontraktvilkår, fastslået, at Italien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivet.

Med hensyn til medlemsstaternes meddelelse af nationale gennemførelsesforanstaltninger udløb gennemførelsesfristen for direktivet om forbruger køb og garantier i forbindelse hermed (direktiv 1999/44/EF) den 1. januar 2002. I dette direktiv er der fastsat et fælles sæt forbrugerrettigheder, der gælder, uanset hvor i EU et forbrugsgode er købt. En af de væsentligste bestemmelser i direktivet er, at hvis varen er defekt eller ikke er i overensstemmelse med købsaftalen, har forbrugeren en regresret over for sælgeren i to år efter varens levering. Forbrugeren kan kræve varen repareret eller ombyttet, et afslag i prisen ved et senere køb eller fuldstændig tilbagebetaling af det betalte beløb. I de første seks måneder efter leveringen påhviler det sælgeren og ikke forbrugeren at godtgøre, at den solgte vare er i overensstemmelse med købsaftalen og ikke lider af nogen defekter. Den endelige sælger, der er ansvarlig over for køberen, kan i visse tilfælde, der nærmere fastlægges af medlemsstaterne, drage producenten til ansvar for problemet. Medlemsstaterne er berettigede til i deres nationale ret at optage regler, hvorefter en forbruger, der ønsker at benytte sig af sin regresret, skal underrette sælgeren om defekten eller den manglende overensstemmelse senest to måneder efter, at han er blevet opmærksom på problemet. Direktivet kræver tillige, at producenternes og detailhandlernes garantier er gennemsigtige og klart affattet. Når der gives garanti, skal det gøres klart, at forbrugers lovbestemte rettigheder ikke berøres af denne garanti.

Kommissionen har fremsendt en begrundet udtalelse til Belgien, Spanien, Frankrig, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Portugal og Det Forenede Kongerige for at have tilsidesat forpligtelsen til at gennemføre direktiv 1999/44/EF inden fristens udløb.

For så vidt angår direktiv 97/55/EF (vildledende reklame) og 98/7/EF (forbrugerkredit) har Spanien efterkommet to domme, hvori Domstolen har dømt Spanien for ikke at have opfyldt sin forpligtelse til at gennemføre direktiverne.

2.14.7. Folkesundhed

Gennemførelsesfristen for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/37/EF af 5. juni 2001 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer, udløb den 30. september 2002.

Kommissionen har indledt overtrædelsesprocedurer mod samtlige medlemsstater bortset fra Belgien, Spanien og Sverige for manglende meddelelse af de nationale gennemførelsesforanstaltninger.

2.14.8. Underretning om tekniske forskrifter

I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter som ændret ved direktiv 98/48/EF skal medlemsstaterne, de EFTA-lande, der har indgået aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt Schweiz på forhånd underrette dels hinanden, dels Kommissionen om alle lovforslag, der omhandler tekniske standarder eller forskrifter, for at undgå, at der skabes nye hindringer på det indre marked.

De 201 lovforslag om sundhed og forbrugerbeskyttelse, der er givet underretning om (188 fra EU-medlemsstaterne og 13 fra EFTA-landene og Schweiz) - undertiden ved hasteprocedure (9) - i 2002, viser de nationale lovgiveres voksende interesse for denne sektor, navnlig den del af sektoren, der vedrører levnedsmidler. Efter at have gennemgået de pågældende lovtekster har Kommissionen enten fremsat bemærkninger (9), besluttet at blokere lovforslagene (6) eller fremsendt udførlige udtalelser (11) med krav om, at de pågældende lovforslag bringes i overensstemmelse med EU-retten. At dømme ud fra det stigende antal lovforslag, der er anmeldt af de af direktiv 98/34/EF omfattede medlemsstater

(antallet nåede op på 32 i 2002), er sektoren for informationssamfundets tjenester under kraftig ekspansion.

2.15. RETLIGE OG INDRE ANLIGGENDER

Med hensyn til fri bevægelighed for personer og EU-borgerskab var 2002 præget af fire væsentlige domme fra Domstolen [175], et forholdsvis stabilt antal overtrædelsesprocedurer samt en mærkbar stigning i antallet af kommissionsbeslutninger om sagsanlæg i sager, hvor der i de tidligere år var blevet indledt overtrædelsesprocedurer.

[175] Dom af 11. juli 2002, sag C-224/98, D'Hoop, Sml. I, s. 6191, af 11. juli 2002, sag C-60/00, Carpenter, Sml. I, s. 6279, af 25. juli 2002, sag C-459/99, MRAX mod den belgiske stat, Sml. I, s. 6591, og af 17. september 2002, sag C-413/99, Baumbast, Sml. I, s. 7091.

Domstolens domme har for første gang bekræftet den umiddelbare virkning af EF-traktatens artikel 18, stk. 1, og princippet om, at EU-borgere og medlemmer af deres familie uanset nationalitet skal have opholdsret på baggrund af den grundlæggende ret til respekt for familielivet, proportionalitetsprincippet og de rettigheder, status som EU-borger giver. Endvidere har dommene klart begrænset medlemsstaternes mulighed for at nægte at give medlemmer af en EU-borgers familie, der er statsborgere i tredjelande, opholdsret og ret til indrejse i landet i tilfælde af manglende rejsedokumenter og visum, ulovlig indrejse eller indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse efter visummets udløb.

2.15.1. Anvendelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet for så vidt angår opholdsret og overtrædelser af færdselsloven

Kommissionen har besluttet at indstævne Frankrig for Domstolen som følge af de bestemmelser i den franske lovgivning, hvorefter der fra og med den første fornyelse af tilladelsen gives statsborgere fra de øvrige medlemsstater, der udøver erhvervsvirksomhed i Frankrig, permanent opholdstilladelse, på betingelse af gensidighed, hvorved statsborgere fra medlemsstater, der ikke indrømmer franske statsborgere med ophold på deres område samme fordel, afskæres fra denne mulighed.

Kommissionen har ligeledes besluttet at anlægge sag ved Domstolen mod Spanien til prøvelse af de uforholdsmæssigt strenge og diskriminerende sanktioner, der er fastsat over for de øvrige medlemsstaters statsborgere, hvis disse undlader at ansøge om eller forny deres opholdstilladelse i Spanien.

I en traktatbrudssag anlagt af Kommissionen mod Italien har Domstolen fastslået [176] at Den Italienske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 12, idet den i færdselslovens artikel 207 har opretholdt bestemmelser, hvorefter lovovertrædere behandles differentieret og på en måde, der ikke står i rimeligt forhold til formålet, på grundlag af køretøjernes indregistreringssted.

[176] Dom af 19. marts 2002, sag C-224/00, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 2965.

2.15.2. Fri bevægelighed for personer

Kommissionen har besluttet at anlægge en traktatbrudssag ved Domstolen mod Belgien for to forhold, nemlig dels de belgiske myndigheders praksis, der går ud på ved anvendelsen af direktiv 90/364 [177] om ikke-erhvervsaktives opholdsret kun at acceptere midler hidrørende fra ægtefællen eller et barn, selv om direktivet ikke nærmere angiver, hvorfra de "tilstrækkelige midler" skal hidrøre, dels proceduren ved udstedelsen af udrejseordre til statsborgere fra de øvrige medlemsstater, der ikke inden for en nærmere fastsat frist har fremlagt de nødvendige dokumenter for at få udstedt opholdstilladelse.

[177] EFT L 180 af 13.7.1990, s. 26.

Endvidere har Kommissionen besluttet at anlægge sag ved Domstolen mod Spanien på grund af kravet i den spanske lovgivning om, at tredjelandsstatsborgere, som er medlemmer af en EU-borgers familie, og som ønsker at etablere sig med EU-borgeren i Spanien, på forhånd skal indhente bopælstilladelse og i den forbindelse fremlægge en række dokumenter. Kommissionen har desuden indledt to andre overtrædelsesprocedurer mod Spanien for at nægte at udstede visum til tredjelandsstatsborgere, som er medlemmer af en EU-borgers familie, på grundlag af en anden medlemsstats oplysninger til

Schengen-informationssystemet (SIS), selv om nægtelsen ikke er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Den 5. december 2002 anlagde Kommissionen [178] en traktatbrudssag mod Tyskland i anledning af den tyske lovgivning og administrative praksis med hensyn til udvisning af EU-borgere med begrundelse i hensynet til den offentlige orden [179]. Efter Kommissionens opfattelse har Tyskland tilsidesat sine forpligtelser dels ved ikke klart at lade det fremgå af lovgivningen, at en dom mod en EU-borger i en straffesag ikke automatisk medfører udvisning af denne borger, dels ved at træffe afgørelser om udvisning af EU-borgere, der indeholder afskrækkende elementer, eller hvor der synes at være et misforhold mellem indgrebet i den grundlæggende ret til beskyttelse af familielivet og opretholdelsen af den offentlige orden, dels ved straks at håndhæve sine udvisningsbeslutninger, også selv om der ikke er tale om hastesager.

[178] Sag C-441/02.

[179] Jf. 19. beretning om kontrollen med gennemførelsen af EU-retten, punkt 2.15.4.

2.15.3. Stemmeret ved kommunalvalg

Kommissionen har besluttet at afslutte to overtrædelsesprocedurer mod henholdsvis Frankrig og Grækenland. Procedurerne vedrører det princip, der er knæsat i Rådets direktiv 94/80/EF [180], hvorefter statsborgere fra de øvrige medlemsstater ved udøvelsen af deres valgret til værtslandets kommunalvalg alene er undergivet bopælslandets regler om valgret og valgbarhed, og hvorefter de nationale myndigheder derfor ikke er berettiget til at afkræve de personer, der er omfattet af direktivet, en erklæring, ifølge hvilken de ikke har mistet deres valgret i deres hjemland.

[180] EFT L 368 af 31.12.1994, s. 38.

2.16. BUDGETSPØRGSMÅL

Overtrædelsessagerne på budgetområdet er koncentreret om de traditionelle egne indtægter, bl.a. told, hvor antallet af sagsanlæg ved Domstolen er steget væsentligt i forhold til de foregående år.

2.16.1. Tidligere indledte procedurer

I sin dom af 7. marts 2002 i sag C-10/00 mod Italien (indførsel af varer bestemt for San Marino) har Domstolen ikke afgjort nøjagtigt, hvor stort et beløb de traditionelle egne indtægter, der skal indbetales, skal korrigeres med. Domstolen opfordrer Kommissionen og de italienske myndigheder til at udtømme de muligheder, som en drøftelse og et loyalt samarbejde giver med henblik herpå.

Kommissionen har anlagt sag ved Domstolen [181] mod Tyskland vedrørende de for sene opgørelser af de traditionelle egne indtægter i tilfælde af ikke-færdigbehandlede angivelser til transit.

[181] Sag

Sagen mod Frankrig vedrørende tilbagebetaling af moms i forbindelse med anvendelsen af protokollen om De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter har kunnet henlægges.

2.16.2. Nye procedurer

Efter at have forelagt Domstolen en sag om Danmarks finansielle ansvar for en administrativ fejl, der har medført tab af egne indtægter, har Kommissionen besluttet at anlægge sag mod Belgien og desuden fremsendt en begrundet udtalelse til Nederlandene og Portugal på grund af toldmyndighedernes økonomiske ansvar for tabet af egne indtægter som følge af, at forældelsesfristen for opkrævningen af den pågældende told er udløbet.

Kommissionen har ligeledes besluttet at anlægge sag mod Belgien for en belgisk praksis, som uretmæssigt forsinker indbetalingen af egne indtægter i form af told, og som går ud på, at hvis skyldneren har fået tilladelse til at afdrage sin toldgæld, indbetaler Belgien først de pågældende egne indtægter, når hele beløbet er modtaget.

2.17. PERSONALE OG ADMINISTRATION

Med hensyn til anvendelsen af EU-retten på Fællesskabernes personale sørger Kommissionen for, at medlemsstaternes lovgivninger respekterer protokollen om De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter samt de forordninger og forskrifter, der finder anvendelse på De Europæiske Fællesskabers tjenestemænd og øvrige ansatte.

Der blev i 2002 ikke indledt nye overtrædelsesprocedurer på dette område.

2.18. UDVIDELSE

1. Bidrag om domstolssager (domme af 27.9.2001 - ingen henvisninger i beretningen for 2002) (delvis hentet fra Domstolens pressemeddelelse)

De Europæiske Fællesskaber har i 1990'erne indgået associeringsaftaler med samtlige central- og østeuropæiske kandidatlande. Formålet med aftalerne er at skabe en passende ramme for landenes tiltrædelse af EU. De indeholder derfor alle et afsnit om arbejdskraftens bevægelighed, etableringsretten og tjenesteydelser.

De inderholder bl.a. bestemmelser, som forbyder forskelsbehandling på grundlag af nationalitet af statsborgere fra disse lande, der har status som selvstændige erhvervsdrivende, oprettere og ledere af virksomheder. Disse personer skal indrømmes en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der indrømmes medlemsstaternes egne virksomheder og statsborgere.

De tre sager, Domstolen har afsagt dom i den 27.9.2001, er anlagt af polske, tjekkiske og bulgarske statsborgere mod de britiske myndigheder.

Domstolen henviser indledningsvis til associeringsaftalernes formål: At fremme samhandelen og de harmoniske økonomiske forbindelser med henblik på at fremme velstanden i disse lande og lette deres fremtidige tiltrædelse.

Domstolen fastslår, at myndighederne i medlemsstaterne fortsat har kompetence til at anvende national lovgivning vedrørende indrejse, ophold og etablering inden for de grænser, der er fastsat i disse aftaler.

Domstolen bemærker imidlertid, at princippet om forbud mod forskelsbehandling, som skal tilgodese statsborgere fra Polen, Den Tjekkiske Republik og Bulgarien, der ønsker at udøve økonomisk virksomhed på Unionens medlemsstaters område som selvstændige erhvervsdrivende eller at oprette eller lede virksomheder, som de faktisk kontrollerer, umiddelbart er anvendeligt: Det således opstillede princip er tilstrækkeligt operationelt og ubetinget til at kunne anvendes af en national domstol, som skal træffe afgørelse i sager om de berørte borgeres retsstilling.

Associeringsaftalerne tillægger således de pågældende statsborgere en etableringsret, det vil sige en ret til at udøve virksomhed inden for industri, handel, håndværk og liberale erhverv, og at udøve denne ret som selvstændige erhvervsdrivende.

Domstolen henviser til sin retspraksis, hvorefter EF-traktaten indebærer, at medlemsstaternes statsborgere er tillagt en ret til indrejse og ophold, som er afledt af etableringsretten.

Domstolen bemærker imidlertid, at retten til indrejse og ophold ikke er ubegrænsede rettigheder, som er tillagt polske, tjekkiske og bulgarske statsborgere, idet deres udøvelse kan begrænses af medlemsstaternes lovgivning. De nationale udlændingeregler må dog ikke anvendes på en sådan måde, at fordelene i henhold til den etableringsret, der er omhandlet i aftalerne, reduceres til nul eller bringes i fare.

Domstolen, der således er blevet anmodet om at udtale sig om en national udlændingelovgivnings forenelighed med bestemmelserne i de tre associeringsaftaler, har udledt følgende principper:

- en medlemsstat kan ikke - på grundlag af nationalitet eller bopælsland - nægte en statsborger fra et af de pågældende lande at indrejse eller at tage ophold med henblik på etablering, fordi der er foreskrevet en begrænsning af indvandring, eller betinge retten til at tage ulønnet beskæftigelse af økonomiske overvejelser vedrørende arbejdsmarkedet

- det er nødvendigt at afgøre, om den virksomhed, som de personer, associeringsaftalernes bestemmelser finder anvendelse på, ønsker at påbegynde, er selvstændig erhvervsvirksomhed og ikke lønnet virksomhed. Anvendelsen af en national ordning med forudgående kontrol af den præcise karakter af den påtænkte virksomhed (vurdering af, om den pågældende råder over tilstrækkelige økonomiske midler, og af, om der er rimelige udsigter for den planlagte virksomhed) er således forenelig med associeringsaftalerne

- en polsk, tjekkisk eller bulgarsk statsborger, som afgiver urigtig erklæring og hindrer sagens oplysning, idet han påstår, at han rejser til et land som turist, selv om hans hensigt er at påbegynde

erhvervsvirksomhed, falder derimod uden for associeringsaftalens anvendelses- og beskyttelsesområde: Medlemsstaten kan derfor afslå hans ansøgning og kræve, at han indgiver en ny formelt korrekt ansøgning, idet han må indgive sin ansøgning om indrejsevisum til de kompetente myndigheder i sit hjemland eller i en anden stat, på betingelse af, at dette ikke i yderste konsekvens er til hinder for en vurdering af hans situation

- de nationale myndigheders indgreb må ikke udhule selve kernen i retten til indrejse, ophold og etablering for disse statsborgere, som i øvrigt er beskyttet gennem grundlæggende rettigheder (såsom retten til respekt for familielivet og ejendomsretten), som følger af den europæiske menneskerettighedskonvention.

2. Bidrag om overtrædelsessager

På baggrund af de tre domstolsafgørelser af 27.9.2001 om den umiddelbare anvendelighed af visse bestemmelser i Europaaftalerne med central- og østeuropæiske kandidatlande har Kommissionen modtaget et stigende antal klager over påståede overtrædelser af disse aftaler. Klagerne vedrører hovedsagelig enkeltsager om etableringsretten for selvstændige erhvervsdrivende eller for personer, der opretter eller leder virksomheder, samt de østrigske, tyske, svenske og danske myndigheders og retters anvendelse i praksis af national lovgivning om indrejse, ophold og etablering. En anden klage fra en polsk statsborger om de nederlandske myndigheders manglende udstedelse af arbejdstilladelser til polske arbejdstagere er blevet afsluttet som uberettiget.

Selv om tiltrædelsesforhandlingerne blev afsluttet i december 2002, og ti nye medlemmers tiltrædelse af EU pr. 1. maj 2004 er nært forestående, vil Europaaftalerne forblive i kraft indtil tiltrædelsen.

2.19. EU-STATISTIKKER

På statistikområdet kan det konstateres, at gennemførelsen af EU-lovgivningen ikke har voldt større problemer, selv om der i 2002 blev indledt otte overtrædelsesprocedurer, heraf seks for manglende meddelelse af foranstaltninger til gennemførelse af et direktiv og én for ukorrekt gennemførelse af EU-retten.

Hvad angår landbrugsstatistikker har seks medlemsstater (Frankrig, Luxembourg, Belgien, Spanien, Sverige og Irland) ikke givet Kommissionen meddelelse om de nationale gennemførelsesforanstaltninger til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/109/EF [182]. Derfor har Kommissionen fremsendt en åbningsskrivelse til disse medlemsstater. Som hovedregel har forsinkelserne sammenhæng med medlemsstaternes interne institutionelle og administrative struktur.

[182] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/109/EF af 19. december 2001 om statistiske undersøgelser, der skal foretages for at bestemme produktionskapaciteten i plantager med visse arter af frugttræer - EFT L13 af 16.1.2002, s. 21.

Efter at have fået meddelelse om de nationale foranstaltninger har Kommissionen i 2002 kunnet henlægge overtrædelsesprocedurerne mod Frankrig, Spanien, Sverige og Irland.

I Luxembourg og Belgien er den interne administrative og lovgivningsmæssige proces ved at være afsluttet.

Hvad angår statistikkerne over vejgodstransport har Kommissionen indledt en overtrædelsesprocedure mod Grækenland for ukorrekt anvendelse af Rådets forordning (EF) nr. 1172/98 [183]. Trods forordningens krav herom har Grækenland ikke fremlagt kvartalsoplysningerne for 1999, 2000 og 2001.